

www.ciechpress.pl

Tygodnik ciechanowski

nr 7

CIECHANÓW
DZIAŁDOWO
LEGIONOWO
MAKÓW MAZ.
MŁAWA
NOWY DWÓR MAZ.
PŁOŃSK
PRZASNYSZ
PUŁTUSK
ZUROMIN

UKAZUJE SIĘ OD 1979 ROKU NR 7 (2354) 18 LUTEGO 2025 R. NAKŁAD 9 900 EGZ. NR INDEKSU 379646

cena 5 zł
W TYM 5% VAT

Wewnątrz numeru

Problem, który narasta

Ptasia grypa się rozprzestrzenia
Czytaj na str. 11

Szpital w Płońsku

Widmo likwidacji zażegnane
Czytaj na str. 10

Zabójstwo w Nacpolsku

Ostatni świadek odmówił powrotu do Polski

Czytaj na str. 2

Marszałek Adam Struzik w Ciechanowie

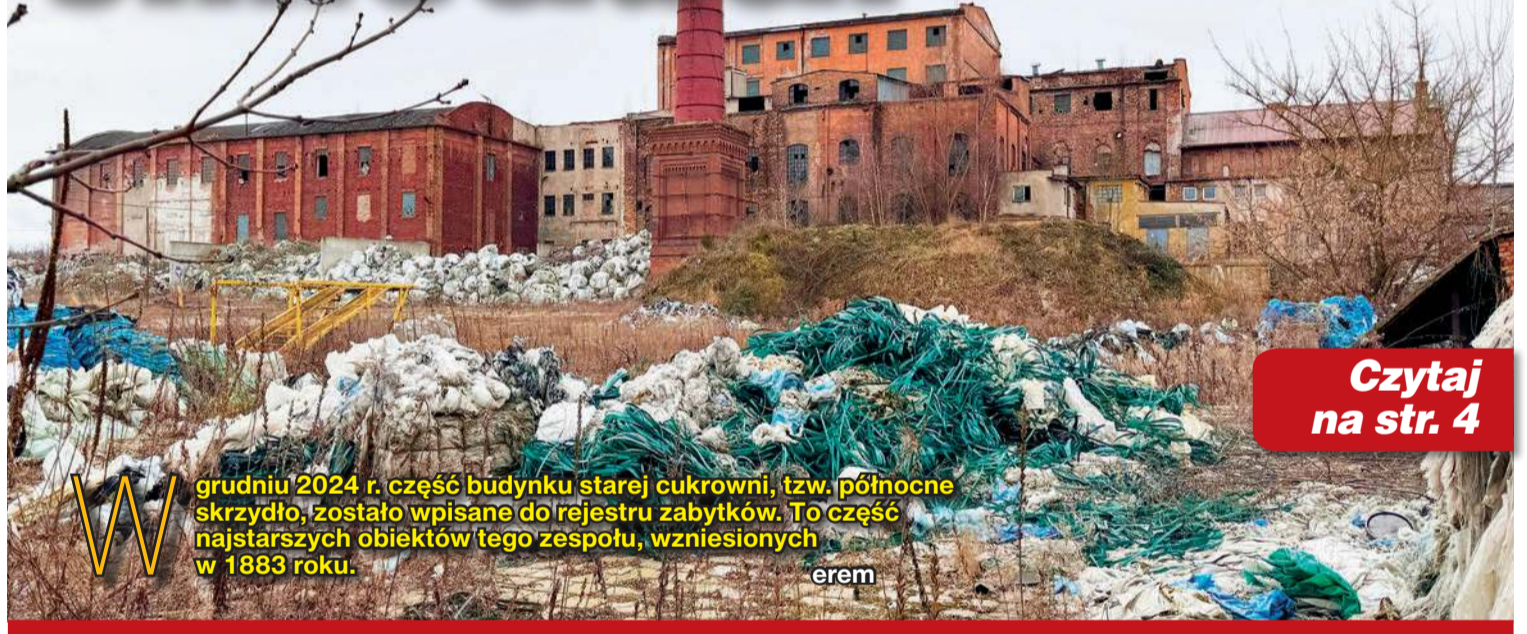
Kolejne inwestycje z dofinansowaniem

Czytaj na str. 8

Uwierzyła oszustowi, straciła pieniądze

Czytaj na str. 2

Zabytek tonie w śmieciach

W grudniu 2024 r. część budynku starej cukrowni, tzw. północne skrzydło, zostało wpisane do rejestru zabytków. To część najstarszych obiektów tego zespołu, wzniesionych w 1883 roku.

erem

Od kilku dobrych lat trwają nieudolne próby pozbycia się zalegających odpadów foliowych z terenu byłej cukrowni w Ciechanowie. Kolejne apele ciechanowskich urzędników, obietnice posłów, europosłów i senatorów nie przyniosły dotychczas żadnego skutku. Na placu wokół budynku zalega kilka tysięcy ton odpadów. W sąsiedztwie byłej cukrowni przy ulicy Fabrycznej mieszkają ludzie – twierdzą, że w okolicy przez odpady są szczury, pleni się różnego rodzaju robactwo.

Czytaj na str. 4

Z nadzieją na nowy rok inwestycyjny

- Myślę, że 2024 to był to dobry rok, głównie pod względem inwestycji – mówi wójt gminy Krasne **Michał Szezepański**. Realizowaliśmy zadania związane z pomocą dla sołectw, z miejscami aktywizacji społecznej, z drogami. Poprawialiśmy bezpieczeństwo w gminie. Modernizowaliśmy budynki. Poprawialiśmy bazę sportową, oświatową.

- W tym roku budżet jest nieco mniejszy. Natomiast zadłużenie gminy, patrząc na 31 grudnia roku 2024 i 2023 spadło ponad 400 tys. zł. Gmina od 2019 roku nie posiłkowała się żadnym kredytem, systematycznie spłacamy zobowiązania wcześniej zaciągnięte.

ES-K

Czytaj na str. 5

Możemy z nimi żyć w zgodzie?

Wilki pod Mławą

W podmławskich lasach żyją wilki szare i jest to już fakt bezsporny. Wielokrotnie mówili mi o tym mieszkańcy wsi. Ich obserwacje potwierdzają leśnicy i myśliwi. Prawdopodobnie populacja tego gatunku - prawnie chronionego od 1998 roku - w najbliższych latach będzie rosła.

Czy wilk (canis lupus), jak głosi tradycja, jest wrogiem człowieka? Czy zagraża zwierzętom hodowlanym?

K.J.

Czytaj na str. 9

Duże plany Krzynowłogi Małej

- Zaczę od tego, że miniony rok był bardzo udany pod względem inwestycji - mówi wójt Krzynowłogi Małej, **Jerzy Humięcki**. - Mam tutaj na myśli remont dróg, wraz z wylewaniem asfaltu czy oddanie do użytku nowoczesnej przepompowni wody w Świniarach. To najważniejsze inwestycje, które znacznie przyczyniają się do ułatwienia życia naszym mieszkańcom. Przypomnę tylko, że na naszym terenie mamy ponad 100 kilometrów dróg gminnych, jest czym się zajmować.

- Jestem bardzo zadowolony z tegorocznego budżetu. Na same inwestycje gmina planuje przeznaczyć w tym roku ponad 5,2 mln złotych, co stanowi blisko 20 proc. wszystkich wydatków. Dochód gminy przewidziany jest na kwotę 24,8 mln zł.

Czytaj na str. 7

Urzędnik idzie z petycją do urzędnika

Radni miasta Przasnysz wraz z burmistrzem **Łukaszem Chrostowskim** i wiceburmistrzem **Łukaszem Machalowskim** udali się do Starostwa Powiatowego w Przasnyszu z petycją do Rady Powiatu Przasnyskiego o zabezpieczenie środków finansowych w 2025 r. na przebudowę skrzyżowania przy galerii handlowej przy ul. Targowej w Przasnyszu. Petycja zawierała ponad 350 podpisów mieszkańców.

ESKA

Czytaj na str. 12

Zabójstwo w Nacpolsku

Ostatni świadek odmówił powrotu do Polski

Trwający w plockim Sądzie Okręgowym proces w sprawie zabójstwa, do którego doszło w czerwcu 2022 roku w Nacpolsku (gm. Naruszewo), zmierza do finiszu.

Do przesłuchania przed sądem pozostał tylko jeden świadek – Ukrainka, która przeżyła atak nożownika. Wyjechała z Polski i odmówiła powrotu, twierdząc, że nie chce mieć już nic wspólnego z toczącą się sprawą.

Przypomnijmy, że do tej koszarnej tragedii doszło w czerwcu 2022 roku w Nacpolsku (gm. Naruszewo). Na teren jednej z posesji przyjechało dwóch mężczyzn, jeden został w aucie, drugi wszedł do mieszkania i zaatakował nożem dwie Ukrainki, zadając im po kilkanaście ciosów. Jedną z pokrzywdzonych kobiet, 21-latkę, zabrana została pogotowiem lotniczym do szpitala z ranami brzucha i głowy, druga 29-letnia – pomimo akcji reanimacyjnej zmarła. Sprawca zadał jej wiele ciosów nożem, w tym ten w klatkę piersiową, który, jak potwierdziła sekcja zwłok, był przyczyną zgonu.

Kobiety, mające status uchodźczyń, wynajmowały w Nacpolsku mieszkanie i nie utrzymywały bliższych kontaktów z sąsiadami. Tuż po zdarzeniu obydwaj mężczyźni uciekli z miejsca zbrodni. Gdy tego samego dnia zostali zatrzymani, byli nietrzeźwi.

Zarzut zabójstwa i usiłowania zabójstwa przedstawiono 27-letniemu wówczas Ukraincowi, który przedostał się na teren Polski kilka dni wcześniej podstępem – przekroczył granicę z matką inwalidką, która potem na Ukrainę wróciła. Podejrzany został tymczasowo aresztowany. Drugi z mężczyzn, 44-latek, przebywający w Polsce już od jakiegoś czasu, usłyszał zarzut pomocnictwa i w tym przypadku aresztu nie zastosowano.

Podejrzany przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, opisał szczegółowo okoliczności, nie był jednak w stanie wskazać, dlaczego popełnił zbrodnię, choć według informacji prokuratury wyjaśniał, iż mogło to być efektem urazu, wynikającego z faktu, że brał udział w wojnie 2014 roku w Donbasie. Dodajmy, że zdaniem

biegłych, podejrzany był poczytalny w chwili zdarzenia.

Mężczyzna chciał znaleźć swoją byłą żonę, której partnerem był brat zamordowanej w Nacpolsku 29-latkę, usiłował wymusić na kobietach, by podały mu miejsce, gdzie ona przebywa.

W połowie ubiegłego roku Prokuratura Rejonowa zakończyła śledztwo w tej sprawie i skierowała akt oskarżenia do plockiego sądu. Proces jest już na finiszu.

– Odbyło się 7 terminów rozprawy głównej – ostatni 29 stycznia 2025 r. W toku postępowania sądowego przeprowadzono większość dowodów dokumentarnych i osobowych. Do bezpośredniego przesłuchania pozostał jeszcze faktycznie jeden świadek – pokrzywdzona obywatelka innego kraju, która opuściła teren Polski i wróciła do swego kraju ojczystego, miejsce jej pobytu nie jest znane i przestała odbierać telefony od sądu. W ostatniej rozmowie telefonicznej odmówiła powrotu do Polski stwierdzając, że nie chce już mieć nic wspólnego z toczącą się sprawą. Sąd podjął czynności zmierzające do ustalenia miejsca pobytu świadka i jej ewentualnego przesłuchania w drodze wideokonferencji lub pomocy prawnej – poinformowała TC sędzia Iwona Wiśniewska-Bartoszewska, rzecznik prasowy Sądu Okręgowego w Płocku.

Kolejne terminy rozprawy głównej zostały zaplanowane na drugą połowę marca. KO

Ogień pojawił się nocą

Rodzina z Sadowa w gm. Dzierżążnia straciła dach nad głową. Ich dom zapalił się w sobotę, 15 lutego po godzinie 4 nad ranem.

Jak informuje Janusz Majewski z płońskiej komendy PSP, w trwającej ponad 4 godziny akcji gaśniczej uczestniczyło 7 zastępów straży pożarnej.

Wskutek pożaru zniszczeniu uległ dach, elewacja, pomieszczenia na parterze i poddaszu. Straty oszacowano na 300 tys. zł. Przyczynę pożaru wyjaśnia policja. Według informacji płońskiej PSP właściciel domu doznał poparzeń dłoni, usiłując gasić ogień.

Rodzina straciła dach nad głową. Wójt gminy Dzierżążnia, Adam Sobiecki mówi, że urząd zaproponował pogorzelncom lokal w ośrodku zdrowia

w Dzierżążni, którym gmina dysponuje, ale zdecydowali oni, że zamieszkają we własnym budynku gospodarczym. Sprawą zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który obecnie ustala najpilniejsze potrzeby poszkodowanej w pożarze rodziny. KO

Straty oszacowano na 60 tys. zł

Niedzielny pożar we Władysławowie (gm. Nowe Miasto) gasiło 9 zastępów straży pożarnej. W niedzielę, 16 lutego, tuż po godzinie 12, zapalił się tam budynek gospodarczy.

Jak poinformował Janusz Majewski z płońskiej PSP, przyczyną pożaru była nieszczelność przewodu kominowego. Na miejscu przez dwie godziny działało 9 zastępów straży. Nikomu nic się nie stało.

Straty oszacowano na 60 tys. zł. Zniszczeniu uległo m.in. wyposażenie siłowni, znajdującej się w budynku. KO

Jedna osoba poszkodowana Pożar w Szumlinie

W poniedziałek, 17 lutego około godziny 9 zapalił się dom i budynek gospodarczy w Szumlinie w gm. Joniec. Jedna osoba została poszkodowana.

Jak poinformował Janusz Majewski z płońskiej komendy PSP, zapalił się

budynek mieszkalny oraz gospodarczy, a do akcji ratowniczej skierowano 9 zastępów straży. Akcję ratowniczą utrudniał fakt, że wskutek mrozu zamrzły hydranty.

Obecnie jest zbyt wcześnie, by mówić o przyczynach pożaru. Według informacji straży, jedna osoba doznała poparzeń i na miejscu łądowało śmigłowiec LPR. KO

Cztery osoby ranne – łądował śmigłowiec ratunkowy

Na krajowej dziesiątce w Ilinku (gm. Płońsk) zderzyły się dwa auta. Na miejscu łądowało Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. Do szpitala zabrano 4 osoby.

Do zdarzenia doszło przed godziną 11, w poniedziałek, 17 lutego.

Jak podaje płońska policja, w wyniku zderzenia dwóch osobówek: hyundaia i seata uszkodowane zostały 4 osoby. Na miejscu łądował śmigłowiec LPR. Według informacji policji do szpitala zabrano 3 osoby podróżujące seatem, w tym 21-letniego kierowcę oraz 74-letniego kierowcę hyundaia, który jechał sam. KO

Ranne dwie osoby, w tym dziecko

W poniedziałek, 17 lutego, około godziny 13, na drodze krajowej nr 10 w Dzierżążni doszło do zderzenia dwóch pojazdów. Dwie osoby, w tym 9-letnie dziecko, doznały obrażeń. Na miejscu łądowało lotnicze pogotowie ratunkowe.

Na skrzyżowaniu zderzyły się dwa auta: volkswagen i dacia. Dwie osoby, w tym 9-letnie dziecko, zostały przewożone do szpitala. Na miejscu łądowało lotnicze pogotowie ratunkowe. Policja ustala przyczyny i okoliczności tego zdarzenia. KO

Dachował i zniknął

Podejrzana ucieczka kierowcy opla

Do poważnej sytuacji doszło na drodze wojewódzkiej nr 541 w powiecie żuromińskim. Kierowca opla corsy wielokrotnie dachował, a następnie uciekł z miejsca zdarzenia. Po kilku godzinach sam zgłosił się do szpitala.

We wtorek (11 lutego) około godz. 8.00, na wysokości skrzyżowania z miejscowością Sadłowo, doszło do niebezpiecznego zdarzenia. Kierujący corsą mężczyzna, jadący od strony Żuromina w kierunku Bieżunia, z nieznanymi jeszcze przyczynami, stracił panowanie nad samochodem w wyniku czego kilkakrotnie dachował na DW541 i wyładował w rowie. W trakcie dachowania z corsy wypadł silnik, który uderzył w nadjeżdżający z naprzeciwka również pojazd opel mokka.

Kierowca dachującego auta uciekł z miejsca zdarzenia w kierunku wspomnianej wsi Sadłowo. Policja prowadziła poszukiwania mężczyzny. Sądząc po uszkodzeniach auta mógł on doznać obrażeń, a na dodatek na zewnątrz panowała ujemna temperatura. Gdyby gdzieś zasnął, jego życie byłoby zagrożone.

A chciał kupić garaż

71-latek stracił pieniądze

Kolejny mieszkaniec powiatu płońskiego padł ofiarą oszustwa internetowego.

71-latek, próbując kupić garaż za pośrednictwem popularnej platformy handlowej, kliknął fałszywy link przesłany przez sprzedającego, podał swoje dane i zapłacił przy użyciu kodów do płatności mobilnych. Jego pieniądze posłużyły oszustowi do zakupu kryptowalut.

71-letni mieszkaniec powiatu płońskiego, przeglądając ogłoszenia w Internecie, trafił na ofertę sprzedaży blaszanego garażu.

– Skuszony atrakcyjną ceną, skontaktował się z sprzedającym za pośrednictwem popularnego komunikatora. Sprzedawca potwierdził aktualność oferty i ustalił szczegóły dostawy. Następnie przesłał link do rzekomej strony portalu aukcyjnego, tłumacząc, że transakcja może odbyć się wyłącznie poprzez tę platformę. Mężczyzna, chcąc sfinalizować zakup, kliknął link i wypełnił formularz, podając swoje dane osobowe oraz numer telefonu. Oplacił też zamówienie przy użyciu kodu do płatności mobilnych. Sprzedający twierdził, że nie widzi wpłaty i polecił ponowne wejście na stronę oraz dokonanie płatności. Gdy 71-latek odmówił, kontakt ze sprzedawcą się urwał – informuje rzecznik prasowy KPP w Płońsku, kom. Kinga Drężek – Zmysłowska.

Po sprawdzeniu swojego konta bankowego mężczyzna zauważył, że przy użyciu kodu BLIK wykonany został przelew w kwocie 1850 zł, a odbiorcą przelewu była internetowa giełda kryptowalut. Pokrzywdzony nie otrzymał zamówionego garażu ani zwrotu pieniędzy. KO

Kierowca jednak przepadł „jak kamień w wodę”. Policjanci przeszukali okolicę, odwiedzili bliskich 32-latkę, ale nigdzie go nie było. Mężczyzna po kilku godzinach od dachowania na drodze wojewódzkiej pojawił się sam – w szpitalu, po pomoc medyczną w związku z silnymi bólami głowy. Z relacji policji wynika, że nie zdradził lekarzom dła-

FOT. KPP ŻUROMIŃ

go boli go głowa, co wzbudziło podejrzenia, dlatego szpital skontaktował się w tej sprawie z KPP w Żurominie. Po godz. 16:30 kierowca opla opuścił szpital (po obserwacji) i trafił prosto do komendy. Policjanci wykonali badanie alkomatem. Urządzenie wykazało, że 32-latek jest po niewielkim spożyciu alkoholu.

Mężczyzna nie wyjaśnił czemu zbiegł z miejsca zdarzenia i co się z nim działo przez ten czas, zanim zgłosił się do szpitala.

Od tego momentu trwają czynności policji, mające na celu wyjaśnienie przebiegu i okoliczności tej kolizji. Niewątpliwie wiele wątpliwości wzbudza ucieczka mężczyzny z miejsca zdarzenia. Dlaczego do niej doszło? Zadaniem policji jest m.in. wyjaśnić także tę kwestię. kuj

Uwierzyła oszustowi, straciła pieniądze

Tym razem ofiarą przestępców, działających metodą „na pracownika banku” padła 51-letnia mieszkanka powiatu płońskiego. Kobieta straciła prawie 10 tysięcy złotych.

– Do 51-letniej mieszkanki powiatu płońskiego zadzwonił mężczyzna, który miał wschodni akcent i podawał się za specjalistę ds. bezpieczeństwa bankowego – informuje rzecznik prasowy KPP w Płońsku, kom. Kinga Drężek – Zmysłowska. – Twierdził, że na koncie kobiety została zaciągnięta pożyczka w wysokości 15 tysięcy złotych i zaoferował pomoc w jej anulowaniu. Aby „odzyskać” rzekomo skradzione pieniądze, oszust poprosił kobietę o podanie numeru PESEL, zalogowanie się do aplikacji bankowej i zwiększenie debetu odnawialnego do wskazanej przez niego kwoty kilkunastu tysięcy złotych. Następnym krokiem było podanie trzech kodów do płatności mobilnych i zatwierdzenie operacji. Po wykonaniu tych działań konto kobiety zostało zablokowane, a ona sama utraciła dostęp do aplikacji bankowej.

Kiedy 51-latkę zaczęła podejrzewać, że padła ofiarą przestępstwa, skontaktowała się z infolinią swojego banku. Tam dowiedziała się, że żaden pracownik nie dzwonił do niej w sprawie podejrzanej pożyczki. KO

Budowa zalewu w Baboszewie już niebawem

W drugim kwartale tego roku rozpocznie się budowa zbiornika retencyjnego w Baboszewie o powierzchni ponad 23 tysięcy metrów kwadratowych. W pierwszym etapie powstanie niecka oraz niezbędna infrastruktura, ale docelowo projekt obejmuje również m.in. budowę basenu i tężni solankowej.

- To jest inicjatywa sprzed ponad 20 lat, do której postanowiliśmy powrócić. Zbiornik powstanie na terenach zalewowych, usytuowanych w stronę Raciąża, gdzie występuje obniżenie terenu, łąki, przez który przepływa ciek wodny. Dużo czasu zabrakło nam przygotowanie tej

Już niebawem na plac budowy baboszewskiego zalewu wejdzie wykonawca

inwestycji – mówi TC wójt gminy Baboszewo, Bogdan Pietruszewski.

Inwestycja będzie wykonywana etapowo. Gmina Baboszewo w końcu ubiegłego roku rozstrzygnęła przetarg na etap pierwszy, który obejmuje budowę zbiornika retencyjnego na 3 ha wraz z infrastrukturą – jak pomost i kładki, zadanej sceny, parkingu i ścieżek pieszo – rowerowych. Przetarg wygrała firma z Nasielska z ofertą w wysokości około 14 mln zł i ma wykonać zadanie w ciągu 2 lat.

- Wykonawca wejdzie na teren budowy w drugim kwartale tego roku. Jesteśmy po badaniach geologicznych i hydrologicznych, według którym okazuje się, że w roku, gdzie występują przeciętne opady, niecka powinna się napełnić w ciągu 4 miesięcy, jeśli będzie rok suchy, to nawet do roku, a jak będą

ulewy, jak w 2013 roku, to w ciągu jednej nocy. Ziemia z wykopu posłuży nam do podniesienia terenów na sąsiednich działkach prywatnych, które muszą być wyniesione, żeby je można zabudować oraz rekultywacji nieczynnych wyrobisk zwirowych – mówi wójt Pietruszewski.

W kolejnych etapach planowane są m.in.: budowa basenu zewnętrznego, boisk - w tym do siatkówki plażowej, siłowni plenerowej, placu zabaw, tężni solankowej. Przypomnijmy, że gmina pozyskała na powyższy cel dofinansowanie w kwocie 8 mln z rządowego funduszu Polski Ład.

- Kolejny etap będzie dla nas mniej kosztowny, ponieważ możemy podzielić go na części, na przykład szacujemy, że basen, głównie z myślą o dzieciach i młodzieży, to koszt 300-400 tys. zł – dodaje wójt.

KO

Fogg w Krzywej Hali

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Ciechanowie odbył się koncert poświęcony pamięci niezapomnianego artysty – Mieczysława Foggę.

znanyymi piosenkami. W 1928 r. Fogg rozpoczął występy w Chórze Dana na scenie warszawskiego teatryku Qui Pro Quo. Potem był okres koncertów zagranicznych. Towarzyszył koncertom i nagraniom sławnych polskich artystów kabaretowych, m.in.: Hance Ordonównie, Stefcie Górskiej, Zuli Pogorzelskiej i Adolfa Dymy. Po odejściu z Chóru Dana (1938) zadebiutował jako solista, zwyciężając w ogólnopolskim plebiscycie słuchaczy Polskiego Radia. Występował z własnymi recitalami oraz w programach kabaretowych z Mirą Zimińską i Tadeuszem Sygietyńskim.

Podczas II wojny światowej występował

w kawiarniach dostępnych polskiej publiczności, m.in. w Café Bodo, U Aktorek, Lucynie, Swanie, Melodii. W 1944 r. bezpośrednio przed wybuchem powstania warszawskiego, pracował jako kelner w kawiarni na rogu ulic Marszałkowskiej i Wspólnej.

Wziął udział w powstaniu warszawskim jako żołnierz Armii Krajowej, ps. „Ptaszek”. Podtrzymywał na duchu powstańców i mieszkańców Warszawy śpiewając w szpitalach, na barykadach i w schronach. Za udział w powstaniu otrzymał Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami. Jego powstańcza opaska znajduje się w Muzeum Powstania Warszawskiego.

Uczestnicy mieli okazję poznać nieznaną dotąd anegdotę z życia artysty oraz zobaczyć unikatowe zdjęcia i pamiątki rodzinne. Spotkanie zakończyło się owacjami, wspólnymi zdjęciami i rozmowami z potomkiem artysty. Był to wieczór pełen emocji, wspomnień oraz wzruszeń, a także doskonałej muzyki, która przeniosła bardzo licznie zgromadzoną publiczność w magiczny świat piosenki retro.

KB

Obyte

Oczyszczalnia w rozbudowie

Trwają prace nad rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków w miejscowości Obyte.

Inwestycja realizowana jest dzięki środkom z Rządowego Funduszu Polski Ład. Całkowita jej wartość to ponad 7,4 mln zł, z czego kwota promesy z Polskiego Ładu to 6 mln 175 tys. zł (83,04% wartości inwestycji). Reszta to wkład własny gminy Obyte.

- Od IV kwartału 2024 roku realizowane są prace budowlano-montażowe, w tym roboty ziemne oraz przygotowanie pomieszczenia technicznego i zbiornika/reaktora. W grudniu wykonano pierwszą warstwę płyty dennej zbiornika, tzw. chudziaka, a także rozpoczęto zbrojenie kolejnej warstwy płyty fundamentowej. Prace kontynuowane są zgodnie z harmonogramem, a zimowe warunki zostały odpowiednio zabezpieczone, co umożliwiło dalszy postęp. Inwestycja ta to ważny krok w rozwoju infrastruktury naszej gminy, który poprawi jakość życia mieszkańców i zadba o środowisko. Będziemy na bieżąco informować o kolejnych etapach realizacji projektu – informuje gmina.

RK

FOT. UG OBYTE

Michał Fogg powiódł przez życie swojego pradiadka

O swoim pradiadku opowiadał jego prawnuk Michał Fogg, prezes Fundacji Retro im. Mieczysława Foggę oraz patron i współorganizator Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Retro im. Mieczysława Foggę. Prowadzi wydawnictwo muzyczne Fogg Record zajmujące się propagowaniem i promocją kultury okresu międzywojennego. Z pieśniami artysty wystąpił Wojciech Dąbrowski, piosenkarz, poeta i kompozytor, dyrektor artystyczny wspomnianego wcześniej festiwalu. Zaśpiewał najpopularniejsze utwory z repertuaru pieśniarza: m.in. „Tango milonga”, „Ta ostatnia niedziela”, „Jesienne róże”, „Pierwszy siwy włos”, „Mały biały domek”, „Już nigdy”, „Bo to się zwykle tak zaczyna”. Akompaniował Dawid Ludkiewicz.

Opowieść prawnuczka o wybitnym artyście, prowadzona z pewną treścią, przyciągała niezwykłą uwagę publiczności. Była też serdeczna, ubarwiona anegdotami i fotografiami. To był jeden najlepszych wieczorów, jakie odbywają się w Krzywej Hali.

Michał Fogg powiódł przez życie swojego pradiadka, począwszy od jego udziału w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920. Mieczysław Fogg (Fogiel) urodził się w 1901 roku. Pochodził z kolejańskiej rodziny. W 1921 r. rozpoczął pracę w Warszawskiej Dyrekcji PKP jako kasjer, gdzie pracował do 1935 r. Cały czas jednak śpiewał. W 1922 r. podczas próby koleją w chórze w kościele św. Anny przy Krakowskim Przedmieściu usłyszał go Ludwik Sempoliński i skierował na naukę śpiewu na Wydziale Wokalistyki Szkoły Muzycznej im. Fryderyka Chopina. Cztery lata później pojawił się jego pseudonim artystyczny Fogg i grał na ślubach i pogrzebach.

Michał Fogg prezentował pradiadka w kolejnych odsłonach, przerywanych

Z pieśniami Mieczysława Foggę wystąpił Wojciech Dąbrowski

Panu Tomaszowi Pobożemu – Ordynatorowi Oddziału Urazowo – Ortopedycznego, całemu Zespołowi tegoż Oddziału oraz Państwu anestezjologom asystującym przy zabiegu składam gorące podziękowania za fachową operację wszczępienia endoprotezy kolana, jak również troskliwą opiekę w czasie pobytu w szpitalu w Ciechanowie.

**wdzięczny pacjent
Janusz Andrzej Krysiński**

PC-00109/24

Zabytek **tonie** w śmieciach

Od kilku dobrych lat trwają nieudolne próby pozbycia się zalegających odpadów foliowych z terenu byłej cukrowni w Ciechanowie. Kolejne apele ciechanowskich urzędników, obietnice posłów, europosłów i senatorów nie przyniosły dotychczas żadnego skutku. Na placu wokół budynku zalega kilka tysięcy ton odpadów. W sąsiedztwie byłej cukrowni przy ulicy Fabrycznej mieszkają ludzie – twierdzą, że w okolicy przez odpady są szczyry, pełni się różnego rodzaju robactwo.

Spółka wspiera sport

Przez kilka lat na terenach po ciechanowskiej cukrowni działał zakład przetwarzający odpady foliowe. Otrzymywał dotacje. Spółka Ventus reklamowała się jako innowacyjny zakład recyklingu tworzyw sztucznych. W trakcie działalności w Ciechanowie na teren zakładu, głównie Irlandii, ale też innych krajów UE, trafiało setki ton zużytej folii. Firma miała zajmować się jej rycyklingiem, a dokładniej rzecz ujmując: „Projekt pn. „Wdrożenie nowoczesnej technologii otrzymywania regranulatu polietylenu z odpadów” zakładał wdrożenie wyników badań przeprowadzonych przez Spółkę, a dotyczących wprowadzenia innowacyjnej technologii recyklingu odpadów porolniczych i komunalnych. WW wyniku realizacji projektu miał powstać innowacyjny produkt: regranulat polietylenu o znacznie mniejszej zawartości zanieczyszczeń od dotychczas wytwarzanych”.

Firma wchodząc do naszego miasta sprawiała przyjazne wrażenie - sponsorowała miejski klub siatkarski Ventus Zamek Ciechanów (mężczyzn i kobiet), przedstawiała się jako firma troszcząca się o ekologię, chętnie wspierała samorządowe eventy. Z różnych stron płynęły głosy, że wreszcie teren opuszczonej i niszczonej cukrowni będzie zagospodarowany. Pojawia się w mieście nowe miejsca pracy...

Spółka od kuchni...

A jak wyglądało to od środka? Na starych (sprzed 10 lat) forach internetowych ludzie (zapewne pracownicy) wyrażali swoje zdanie na temat warunków pracy przy przetwarzaniu folii. W większości nie były to pochlebne opinie, chociaż trafiały się również oceny pozytywne. Oczywiście wszystkie wypowiedzi były anonimowe. Przytaczamy kilka z nich: - „Umowa o dzieło, bez ubezpieczenia i żadnych świadczeń, 5 zł/godz. Zapie... że pot po jaja... splywa. Wypłata z łaski, kiedy szefowi się spodoba. Wystarczy?” (pisownia oryginalna), „Ludzie tam pracujący to desperaci. Bez umowy, bez ubezpieczenia za najniższą krajową, bez szacunku ze strony pracodawcy. Gdzie są służby kontrolne wynagradzane z naszych podatków, PIP, Sanepid, Policja... Ta firma to wieki balagan.oszuzsi i kretacze.nie można z nimi porozmawiac.mają ludzi za patologię a sami kim sa? Nie płaca na czas i okradają na pensji.wiecej w biurach! (pisownia oryginalna).

Spółka się zwija...

Już w 2019 r. spółkę Ventus kontrolowała Najwyższa Izba Kontroli. W wystąpieniu pokontrolnym napisano wówczas: *Do czasu zakończenia czynności kontrolnych w Spółce, tj. do dnia 11 stycznia 2019 r., Prezes Spółki Ventus nie udzielił wyjaśnień na pytania kontrolera, nie przedłożył żądanej przez kontrolera dokumentacji, a także nie umożliwił dokonania oględzin zakupionej linii produkcyjnej, co nie pozwala na dokonanie pełnej oceny realizacji Projektu przez Beneficjenta.*

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości polegały m.in. na: - niezłożeniu w MJWPU wniosku sprawozdawczego za pierwsze półrocze 2018 r. oraz nieskładaniu comiesięcznych informacji dotyczących

Harmonogramu płatności – nieumieszczeniu tablicy informacyjnej w miejscu realizacji Projektu oraz, opisu Projektu na stronie internetowej Spółki, nieprawidłowym sporządzeniu protokołu postępowania o udzieleniu, zamówienia wykonawcy na realizację Projektu.

Od 2020 r. spółka nie otrzymała już pozwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów. Już wtedy na terenie cukrowni zalegało około 20 tys. metrów sześciennych tworzyw sztucznych. Pracownicy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przestrzegali, że na tym terenie występuje duże ryzyko pożarów. Kontakt z władzami spółki urwał się.

...Śmieci zostają

Spółka Ventus z dnia na dzień przestała istnieć, a śmieci pozostały. Po czasie, jak wynikało z kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, okazało się, że zalegające na placach wokół starego budynku cukrowni śmieci magazynowane są w przyzmac (niezgodnie z warunkami decyzji marszałka województwa mazowieckiego), zamiast w big-bagach i kontenerach. Sprawę badała prokuratura, inspekcja ochrony środowiska wymierzała karę 1 mln zł spółce Ventus za niezgodne gospodarowanie odpadami

Samorządy mają gwarantowane przez państwo zwrot usunięcia takich odpadów. Problem w tym, że dotyczy to wyłącznie odpadów niebezpiecznych, a te zalegające przy starej cukrowni, według ekspertów, do takich nie należą.

Skąd wziąć miliony na usunięcie śmieci?

O nierozwiązanej sprawie odpadów podczas styczniowej sesji rady miasta przypomniał prezydent Ciechanowa Krzysztof Kosiński.

- Sprawa nielegalnie zalegających odpadów na prywatnym terenie po byłej cukrowni ma już charakter centralny. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zastępcze usunięcie tych odpadów, które przez organy środowiskowe nie zostały zaliczone do odpadów niebezpiecznych, jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. A więc ich usunięcie przez samorząd województwa mazowieckiego, który jest właściwy w tej sprawie, może nastąpić tylko wtedy, kiedy zostaną zabezpieczone pieniądze w budżecie państwa na ten cel. Prosimy, apelujemy, żeby tę sprawę podjąć, żeby takie pieniądze w budżecie państwa na ten cel się znalazły. Wiemy, że są gwarantowane przez państwo pieniądze na usuwanie odpadów niebezpiecznych, natomiast w przypadku odpadów niezaliczonych do niebezpiecznych - takich środków nie ma. Prosimy o interwencję w tej sprawie - mówił prezydent niejako zwracając się do posłów ziemi ciechanowskiej: Anny Cicholskiej i Adama Krzemińskiego.

Zresztą oboje parlamentarzyści zgodnie przyznali, że sprawa jest im doskonale znana, ponadto obiecali zająć się sprawą.

- Zwróć się z tą sprawą o dogłębną analizę do marszałka województwa mazowieckiego i Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Ciechanów ma z utylizacją odpadów ogromny problem - zapowiedział posłanka PiS Anna Cicholska.

- Problem jest mi znany od czasu, gdy byłem jeszcze radnym z ramienia powiatu. Wielokrotnie rozmawialiśmy na ten temat podczas sesji. Samorządów nie stać na usuwanie tego typu

odpadów, więc muszą znaleźć się środki i możliwość pozyskania ich z budżetu państwa - powiedział z kolei poseł Koalicji Obywatelskiej.

Zabytek w śmieciach

W grudniu 2024 r. część budynku starej cukrowni, tzw. północne skrzydło, zostało wpisane do rejestru zabytków. Chodzi o budynki produkcyjne - dawną klarownię oraz mieszalnię, położone przy ulicy Fabrycznej. Są one częścią najstarszych obiektów tego zespołu, wzniesionych w 1883 roku.

- Zabudowania spółki udziałowej „Fabryki Cukrów Ciechanów” założonej w 1883 r. wzniesione zostały na gruntach dawnego majątku Szczurzyn w bezpośrednim sąsiedztwie linii Kolei Nadwiślańskiej. Zakład powstał w kilku etapach. Najstarsze obiekty wzniesiono w 1883 r. Należały do nich budynki produkcyjne (w tym północne skrzydło budynku głównego - produktołni będące przedmiotem niniejszego postępowania) wraz z warsztatami i parowozownią - informuje Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Czy zakwalifikowanie przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie części budynku cukrowni jako zabytku przyspieszy w jakiś sposób usunięcie śmieci? Na razie to pytanie pozostaje bez odpowiedzi...

Od odpowiedzialności za usunięcie śmieci nie uchyla się Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego. Pod koniec stycznia WIOŚ ponownie przeprowadził kontrolę.

- Łącznie na terenie obiektu znajduje się obecnie 10 tys. ton odpadów. Większość z nich to tworzywa sztuczne, trochę gruzu. Szacujemy, że usunięcie wszystkich odpadów może kosztować nawet kilkanaście milionów złotych - przekazała Marta Milewska, rzeczniczka Urzędu Marszałkowskiego.

- Idzie to wszystko powoli, ale w dobrym kierunku. Gdy tylko znajdziemy na to finansowanie, zajmiemy się tym. Przypomnę tylko, że gospodarka odpadami, w tym usuwanie ich, legalnych bądź nielegalnych, nie należy do zadań gminnych, powiatowych czy wojewódzkich, ale jest to zadanie rządowe i może nam zostać zlecone. My, jako samorząd województwa, zrobimy to, ale pod warunkiem zabezpieczenia warunków finansowych. Bez tego nie możemy nawet ogłosić przetargu na usunięcie tych odpadów - zakomunikował marszałek Adam Struzik.

Zatem, jednej strony zabytek, z drugiej śmieci.

RADOSŁAW MARUT

Z nadzieją na nowy rok inwestycyjny

Rozmawiamy z **Michałem Szczepańskim**, wójtem gminy Krasne

*** Proszę powiedzieć, jaki był miniony rok dla gminy Krasne?**

- Myślę, że był to po prostu dobry rok, głównie pod względem inwestycji. Realizowaliśmy zadania związane z pomocą dla sołectw, z miejscami aktywizacji społecznej, z drogami. Poprawialiśmy bezpieczeństwo w gminie. Modernizowaliśmy budynki. Poprawialiśmy bazę sportową, oświatową.

*** Co konkretnie udało się zrealizować?**

- Między innymi kilka projektów z Polskiego Ładu. Największy na ponad 8 milionów zł, dotyczył termomodernizacji ośrodków zdrowia w Zielonej i w Krasnem, łącznie z montażem paneli fotowoltaicznych i wymianą źródła ciepła czyli ogrzewania w Szkole Podstawowej w Krasnem. To było szerokie zadanie. Budynki ośrodków zdrowia straszły swoim wyglądem, teraz są to nowoczesne, estetyczne, energooszczędne budynki. W tym samym czasie realizowaliśmy budowę boiska wielofunkcyjnego w Krasnem wraz z ogrodzeniem terenu. Między halą sportową a budynkiem gimnazjum była przestrzeń niewykorzystana i tę przestrzeń zaadaptowaliśmy na potrzeby szkoły. Mamy teraz plac zabaw, siłownię zewnętrzną, boisko wielofunkcyjne, halę sportową. W mojej ocenie teren jest już w pełni zagospodarowany. Ta inwestycja kosztowała blisko 4 miliony złotych, przy wkładzie własnym gminy około 80 tys. zł. To były te 2 największe inwestycje.

*** Były także inne. Stacja uzdatniania wody, drogi?**

- W ubiegłym roku otwieraliśmy stację uzdatniania wody w Pęczkach Kozłowych. W tym momencie mamy w gminie dwie niezależnie funkcjonujące stacje uzdatniania wody i tak, jak przez szereg lat w miesiącach letnich kierowaliśmy prośby do mieszkańców o oszczędzanie wody, tak teraz tej wody jest wystarczająca ilość i to wody dobrej jakości. Można oczywiście i trzeba oszczędzać, ale jako takiej potrzeby, czy prośby ze strony samorządu już nie ma. Stacja w Pęczkach obsługuje 30% gminy, a stacja w Mosakach, która obsługiwała wcześniej 100%, w tym momencie obsługuje 70%, więc obciążenie stacji w Mosakach spadło. Koszt inwestycji to 4 miliony złotych z czego połowa środków pochodziła z Urzędu Marszałkowskiego. Jeszcze w ubiegłym roku rozpoczęliśmy realizację największej w historii gminy inwestycji drogowej za ponad 9,7 milionów zł. Zrealizowaliśmy około 7 km dróg i w tym roku kończymy pozostałe ponad 10 km. Inwestycja realizowana z programu „Polski Ład”, wkład własny gminy to około 2 milionów złotych, w sumie 26 odcinków, ponad 17,5 km. Inwestycja realizowana jest w latach 2024-2025. Część na jesieni roku 2024, pozostała część realizacji w roku 2025.

*** Były realizowane także mniejsze inwestycje. Jakież?**

- Z Urzędu Marszałkowskiego realizowaliśmy pomniejsze programy, ale również ważne, jak chociażby wymiana dachu w świetlicy wiejskiej w Milewie Rączkach – około 200 tys. zł. Przebudowa drogi do miejscowości Krasne Elżbiecin - drogi zdegradowanej, zniszczonej, ale w tym momencie

już mieszkańcy tej miejscowości mogą w normalnych, godnych i bezpiecznych warunkach podróżować. Dofinansowane były pomniejsze inwestycje z programu „Mazowsze dla sołectw”, realizowaliśmy też szereg inwestycji z funduszu gminnego polegających na poprawie komfortu życia mieszkańców. Poprawiliśmy bezpieczeństwo w gminie poprzez zakup 2 samochodów dla druhów strażaków. Jeden trafił do druhów w marcu roku 2024, drugi będzie dostępny od marca tego roku. Łączny koszt to ponad 2 mln zł.

*** A czy było coś, co się nie udało wam zrealizować?**

- W ubiegłym roku pozyskaliśmy środki finansowe na dwa zadania, które zostały przełożone na ten rok. To było zadanie związane z projektem dotyczącym kolejki i stacji kolejki wąskotorowej. Blisko 400 tys. zł pozyskaliśmy z budżetu państwa na zabytki. Ogłoszony przez nas przetarg został unieważniony ze względu na wyższe oferty, będziemy ponawiać przetarg w tym roku. Myślę, że w tym roku zrealizujemy to zadanie. Chcemy stworzyć ścieżkę edukacyjno-historyczną, wyremontować niektóre wagony, czy budynki. Drugie zadanie dotyczy wymiany lamp na LED.

*** Bardzo ważne i duże inwestycje finansowane z Urzędu Marszałkowskiego ze zrównoważonego rozwoju województwa mazowieckiego?**

- Są to inwestycje związane z modernizacją ulicy wewnętrznej, która kosztowała nas około 350 tys. zł. Modernizacja ul. Spółdzielczej to blisko 700 tys. i najważniejsze zadanie, które trwa, przetarg był w ubiegłym roku – modernizacja placu przed kościołem w Krasnem. Umowy zostały podpisane w tamtym roku, pozostała kwestia realizacji zadania, tu była potrzebna zgoda zarządu województwa mazowieckiego na przesunięcie realizacji prac do końca czerwca tego roku. Prace miały być de facto wykonane w ubiegłym roku, ale procedura „zaprojektuj, wybuduj” i konieczność uzyskania niektórych zezwoleń i zgód, przeciągnęła nam etap realizacji inwestycji. W tym momencie mamy wszystkie zgody i prawomocne decyzje. Możemy realizować zadanie, a to też nie bagatela, kwota blisko milion złotych.

*** A jak wygląda budżet gminny na ten rok? Jak wygląda zadłużenie gminy?**

- Budżet jest w tym roku nieco mniejszy. Natomiast zadłużenie gminy, patrząc na 31 grudnia roku 2024 i 2023 spadło ponad 400 tys. zł. Gmina od 2019 roku nie posiłkowała się żadnym kredytem, systematycznie spłacamy zobowiązania wcześniej zaciągnięte.

W tym budżecie znajduje się część inwestycji, która była przewidziana do realizacji w latach 2024-2025. Wspomniany parking przy kościele, drogi, kolejka, oświetlenie uliczne z programu „Rozświetlamy Polskę”. Do końca marca w gminie powinny zostać wymienione wszystkie lampy sodowe na LED, więc będzie bezpieczniej i oszczędniej. Po zakończeniu tej inwestycji 100% oświetlenia gminy będzie wymieniona.

Mamy również dotację celową na kościół w Krasnem, milion złotych, w ubiegłym roku było postępowanie przetargowe i wyłoniony został wykonawca, ale prace będą wykonywane

w tym roku. Rada gminy także zabezpieczyła w budżecie gminy na rok 2025 środki na projekt sali gimnastycznej w Zielonej.

*** Czy jest co mogłoby przeszkodzić planom?**

- Życie jest nieprzewidywalne, ale jak będą rzetelnie wykonawcy, są przecież źródła finansowania, są podpisane umowy - nic nie stoi na przeszkodzie by zrealizować te plany i założenia. Środki finansowe są zabezpieczone w budżecie, posiadamy także środki na wkłady własne. Nie posiłkujemy się też żadnym kredytem w roku 2025 na te inwestycje. Myślę, że przed nami dobry inwestycyjny rok.

Czekamy z niecierpliwością na KPO i wierzymy, że będą tam środki dedykowane typowo dla gmin wiejskich.

*** Czy są jakieś wnioski czekające na rozstrzygnięcia?**

- Czekamy na rozstrzygnięcia dwóch wniosków składanych do Urzędu Marszałkowskiego – dojazdy do gruntów rolnych. Złożony jest również wniosek na centra aktywizacji społecznej – na remont remizy strażackiej w Wężewie na kwotę ponad 200 000 zł. Mamy złożone również (MIAS) o dofinansowanie do funduszu sołeckiego, cztery wnioski na kwotę 60 tys. Złożymy najprawdopodobniej wniosek do programu „Mazowsze dla sportu”.

*** A jak pan ocenia współpracę z samorządem powiatu?**

- Myślę, że jest z powiatem otwartość i poszanowanie własnych wzajemnych kompetencji. Nie wchodzimy sobie w drogę, ale jednocześnie, jeżeli mamy jakiś wspólny problem do rozwiązania – to rozmawiamy.

*** A jak układa się współpraca z radą gminy?**

- Jestem zdania, że nasi radni mają otwarte umysły. Każdy stara się dbać o własny okręg wyborczy, ale również o dobro gminy. Równomiernie staramy się rozwijać całą gminę. Zgrzeszyłbym, gdybym powiedział, że są jacyś konfliktowi, czy utrudniający pracę. Mają swoje pomysły, swoje zobowiązania względem wyborców i starają się je realizować. Patrząc na głosowania w radzie rzadko są jakieś duże różnice zdań. W większości przepracowujemy temat, czy trudniejsze zagadnienia na komisjach rady gminy, żeby później na sesjach była po prostu jakaś wspólna opinia.

*** Gmina ma Fundusz Sołecki?**

- Mamy 26 sołectw. Fundusz Sołecki realizujemy wspólnie od roku 2015. Mamy zatem pewien jubileusz – 10 lecie. Zaczynaliśmy od kwoty około 250 tys. zł. Najczęściej w wrześnie staram się brać udział w spotkaniach sołeckich i rozmawiać o potrzebach mieszkańców.

Do końca września mieszkańcy składają wnioski na realizację z Funduszu Sołeckiego. Następnie są one analizowane przez urząd gminy i zostają wpisane do projektu budżetu. Mieszkańcy

nauczyli się wydatkować odpowiednio ten fundusz, który musi być wydatkowany na zadania własne gminy.

Często są to zadania związane z poprawą dróg, oświetleniem, modernizacją świetlic, czy remiz. Są też zadania związane z tworzeniem nowych placów dla mieszkańców, zagospodarowaniem określonych terenów, ich estetyką, bezpieczeństwem.

*** Czy gmina inwestuje w odnawialne źródła energii?**

- W projekcie termomodernizacyjnym zawarliśmy kwestię związaną z montażem paneli fotowoltaicznych na wszystkich budynkach użyteczności publicznej i od tamtego roku mamy panele fotowoltaiczne na budynkach wszystkich szkół (w Krasnem i w Zielonej) i również na ośrodkach zdrowia. A zatem na tych głównych budynkach. Jeżeli chodzi o świetlice i remizy jest to melodia przyszłości, jak również melodia przeszłości są panele fotowoltaiczne przy stacjach uzdatniania wody.

*** Powie mi pan jak wygląda sprawa demografii w gminie?**

- Większość gmin wiejskich takich jak gmina Krasne, oddalonych od ośrodka miejskiego mierzy się ze spadkiem ilości mieszkańców. Tak jest także niestety i u nas.

Rozmawiała
EWA STANGRODZKA-KOZŁOWSKA

DANIEL KORTLAN

IMPRESJE PRZEKORNE

Kolejny, nowy wspaniały świat

Kiedy Aldous Huxley pisał swoją słynną antyutopię „Nowy, wspaniały świat” był rok 1931. Akcję książki prezentującą społeczeństwo ogarnięte szaleństwem powszechnej i absolutnej szczęśliwości umieścił w połowie XXI w. Ale już rok później w Niemczech do władzy doszedł Adolf Hitler i nazisci natychmiast zaczęli energicznie szerzyć swoją wizję szczęścia, poprzez pogromy, obozy koncentracyjne, cenzurę, rasizm. W Rosji już wcześniej wybuchła rewolucja i narody tam zamieszkujące praktykowały uszczęśliwianie poprzez ideologię komunizmu, często w syberyjskich łagrach. Poruszając opisal to Gustaw Herling-Grudziński w książce „Inny świat”.

Zastanawiamy się jak mogło dojść do tego, że mądrzy i wykształceni ludzie dali się ograć tyranom, tak patologicznym ludziom jak Stalin czy Hitler. I dochodzimy do wniosku, że nie ma determinizmu w dziejach, że faszyzm nie musiał się wydarzyć, zwykle był jakiś punkt zwrotny, który przesądził o dalszym rozwoju. Takim przełomowym momentem była niewątpliwie konferencja w Monachium, w 1938 roku.

Wówczas to przywódcy Zachodu, premier Wielkiej Brytanii Chamberlain oraz premier Francji Daladier, przekonani że ważny jest „pokój za wszelką cenę” podpisali układ, który zezwolił niemieckiej III Rzeszy zająć dużą część Czechosłowacji. Nie musieli tego zrobić, ich kraje w tamtym momencie były wystarczająco silne żeby zatrzymać faszyzm. Ale zwyciężyło tchórzostwo. Ówczesny minister spraw zagranicznych Czechosłowacji Kamil Krofta przewi-

dział w swoich wypowiedziach, że „nie jesteśmy ostatni, po nas przyjdzie kolej na innych”. I przyszła... Polska tego doświadczyła tragicznie rok później. Holokaust pochłonął miliony i był w dużej mierze konsekwencją głupoty. Głupota i naiwność polityków są z nami na każdym etapie historii.

Po klęsce Hitlera odbyła się konferencja w Jaltce, gdzie Stalin, Churchill i Roosevelt na prawie półwiecze przesądziły o losie Polski w obozie komunistycznym. Zimna wojna jednak się skończyła i udało nam się wyrwać z komunistycznych krat. Od 1989 r. jesteśmy wolnym krajem, z chwycną co prawda demokracją, ale integrującym się z Zachodem. Tyle że Zachód jest coraz bardziej niepewny siebie i staje na rozdrożu. Jedni ciągną w lewo, drudzy całkiem w prawo. Każde nowe wyzwanie, takie jak wojna Rosji z Ukrainą czy nasilająca się imigracja, prowadzi do jeszcze większego rozchwiania i sporów. Przystają działają filary zachodniego porządku, jak demokracja i prawo.

Dotyczy to także Ameryki, lidera Zachodu. Po ubiegłorocznym zwycięstwie wyborczym Donalda Trumpa nowe wiatry wieją z Waszyngtonu. Najtrafniej ujął to znany historyk Timothy Snyder: „Ameryka była dotąd demokracją, z elementami oligarchii. Teraz jest oligarchią, z elementami demokracji”. Czas pokaże czy nie jest to zbyt optymistyczna konstatacja. Trump chce bowiem nie tylko „zbawić” Amerykę poprzez oligarchizację, przy pomocy usługowych miliarderów, ale także wprowadzić nowy porządek w świecie. Stosuje proste rozwiązania mające pasować do wszystkich problemów. Konflikt w Gazie rozwiąże poprzez wyrzucenie Palestyńczyków z tego terenu. Niech jądą do Egiptu, Jordanii albo Turcji. Nieważne, że te kraje się na to nie godzą,

podobnie jak sami Palestyńczycy. Jak się zbuntują, Trump obiecuje im piekło. Jak gdyby do tej pory piekła tam nie było.

Podobnie innowacyjną metodę rozwiązania konfliktu Ukrainy z Rosją zastosował w czasie telefonicznej rozmowy z Putinem. Zanim się jeszcze rozpoznał, właściciel negocjacje dał do zrozumienia, że gotów jest pójść na daleko idące ustępstwa. Zadziwił ekspertów od negocjacji. Ziemię, które Rosjanie zdobyli w wyniku inwazji niech sobie zatrzymają. Nagroda za odwagę. Trump ogłosił zaraz, że w żadnym wypadku nie widzi Ukrainy w NATO i że Ameryka nie będzie gwarantem bezpieczeństwa Ukrainy. Zapomniał, że obowiązuje jeszcze Memorandum Budapeszteńskie z 1994 r., w którym Rosja, Stany Zjednoczone i Wielka Brytania zobowiązały się zagwarantować integralność terytorialną Ukrainy w zamian za zrzeczenie się Ukrainy prawa do strategicznej broni nuklearnej, wówczas znajdującej się na jej terenie. Teraz Trump chciałby zaprosić Rosję do Grupy G-8, najbogatszej elity państw, to przecież cywilizowany kraj, czyż nie? Nieważne stają się wojenne okrucieństwa i rosyjskie barbarzyństwo, wszechstronnie udokumentowane. W ten sposób zdjęcie z Putina odium międzynarodowego przestępcy, ściąganie przez Międzynarodowy Trybunał Karny. Za to sam Trybunał chciałby Trump zlikwidować, a na razie nałożył na niego sankcje. To też jest światowe novum. W brytyjskim parlamencie lider Liberalnych Demokratów Ed Davey, powiedział, że zdrada Ukrainy w tym momencie byłaby największą zdradą od czasu zdrady przez Zachód Polski w 1945 r.

Odbyła się kolejna konferencja bezpieczeństwa w Monachium. Piękne miasto teatrów i muzeów,

w którym Hitler rozpoczął karierę. W monachijskich pubach wygłaszał swoje trujące oracje. Teraz europejscy i amerykańscy demokraci roztrząsają tam losy kontynentu. Dużo wzniosłych słów, aktów strzelistych i demagogii. Komentatorzy zastanawiają się jak dalece Europa ulegnie „trumpizacji”, czy będzie w stanie troszczyć się o bezpieczeństwo bez amerykańskiego parasola, jak zmienia się relacje euroatlantyckie i czy wybuchnie wojna handlowa o cła. Nowy wiceprezydent Stanów J.D. Vance nie zostawił na Europejskich suchej nitki. Oskarżył ich o zdradę wspólnych, demokratycznych wartości, cenzurę, prześladowanie inaczej myślących, gdy walczą z mową nienawiści. Cytał Jana Pawła II, na co premier Tusk przypomniał, że papież miał inne intencje, gdy mówił „nie lękajcie się” pragnął bowiem podtrzymać w Polakach ducha oporu wobec ówczesnych władz. Amerykaninowi odpowiedział stanowczo niemiecki minister obrony Oscar Piskoriusz, traktując wywody Vance’a jako bezprawne mieszanie się do niemieckich wyborów. Amerykańscy oligarchowie (głównie Elon Musk) kibicują AfD, partii neonazistowskiej, na obecnego zaś kanclerza wylewają smołę. Rząd w Waszyngtonie staje po stronie radykalnej prawicy. Radzi jej zapomnieć o duchach przeszłości, budować wielkie Niemcy.

Co w tym wszystkim idzie? Skąd zapalczywość wobec Europy? Skąd ta retoryka przypiekająca polityków Unii? Trump nie ufa demokratycznym przywódcom, ufa jednak, jak mówi, Putinowi... Wierzy, że Putin ma pokojowe zamiary! Vance też mówi w Monachium, że zagrożenia nie płyną z Rosji czy Chin, ale z wewnątrz europejskiego Zachodu (podobnie jak niektórzy

nasi politycy z PiS). Skąd ta drastyczna wolta w amerykańskiej polityce?

Widmo trumpizmu krąży już po świecie. Wielu wyczuwa w nim globalny przekręt. I nie bez przyczyny. Trump chciałby gruntownie zdemolować obecny porządek świata, żeby na gruzach zbudować globalne amerykańskie mocarstwo. Trumpiści nienawidzą Niemców tym razem nie dlatego, że mają totalitarne intencje, tylko całkiem przeciwnie, bo są główną siłą napędową demokratycznej Unii Europejskiej, która jeśli się zintegruje, będzie mieć większy potencjał niż USA. Może być silnym konkurentem. Jeśli nie będzie Unii, Europa będzie coraz słabsza. Z każdym krajem budującym mityczną „wielkość” Waszyngton łatwo sobie poradzi, stosując transakcyjny „art of the deal”. Tam gdzie do władzy dojdą narodowcy, będą toczyć walki ze wszystkimi wokół. Z dyktatorami tego świata Trump też się dogada, tak sądzi. Tych można łatwo przekupić, jaką taką błyskotką. Na razie smali cholewki do szeków arabskich, bo ci mają pieniądze żeby inwestować w Ameryce.

Zatem nowy, wspaniały świat będzie niezwykle prosty. Będzie nim rządzić Ameryka, a w niej będą rządzić pieniądze. Czyli bajecznie bogaci oligarchowie z pomocą najnowszej technologii z Doliny Krzemowej. Tymczasem, trzeba zachowywać demokratyczne pozory, rozwiewać mgłę wzajemnie wykluczających się sentencji (siła poprzez słabość), żeby się zbyt szybko nie wydało, że to wszystko gra. Niech tam sobie myślą że ten prezydent jest nieprzewidywalny.

Tylko dlaczego tumany tej mgły muszą być znowu rozwiewane z Monachium? Czy to znów wroży Apokalipsę? Czy kryje się za tym złowroga Nemesis? Przed nami dni których jeszcze nie znamy...

DANIEL KORTLAN

Malowanie czaszek zwierząt w przedszkolu

Obrzydliwość, czy nauka szacunku dla natury?

„Redakcja Tygodnika Ciechanowskiego przeprasza Panią Katarzynę Dudek za bezprawne użycie jej wizerunku oraz, przypisanie jej słów, których nigdy nie wypowiedziała. Publikacja ta naruszyła jej dobra osobiste, za co wyrażamy ubolewanie.”
Redakcja

Nasza relacja z prowadzonej przez ciechanowską łowczą okręgową panią Katarzynę Dudek lekcji przyrody w przedszkolu zmusiła jej bohaterów i czytelników do zabrania głosu w tej sprawie. Obok przepraszamy panią Dudek za wykorzystanie jej zdjęcia bez jej zgody. Bijemy się w piersi. To był wypadek przy pracy. Nasza wina.

Publikujemy również głosy naszych czytelników:

głos_rozsądku: ...i co w tym takiego dziwnego? Na świecie są setki stron gdzie można kupić takie czaszki pomalowane, graverowane, ozdobione. Nie robmy z naszych dzieci ofiar losu. Czy jak idziecie do marketu i leżą na ladzie półciętowane w kawalkach kurczaki to zaślaniacie im oczy? Dzieci-

ki się świetnie bawią ale jak zwykle jakiś polityk wie lepiej co jest dla nas złe a co dobre. Niech się wezmą za robotę w rządzie i zaczęną realizować obietnice wyborcze zamiast mieszać się ludziom w życie.

Mrówka: A jakby malowały ludzkie czaszki to też byłoby w porządku? Proszę o odpowiedź „głosie rozsądku”.

Dooom: Do głosu „rozsądku” - Głupie generalizowanie. Jedzenie ludzkiego mięsa też nie byłoby w porządku, ale świnkę można.

Adam: Obrzydliwe!!!!!!

Adi: Nie rozumiem oburzenia, dzieciaki zadowolone, zaangażowane, nikomu się krzywda nie dzieje. Tylko ekipie z ministerstwa cos nie pasuje, bo liczy na zabicie kapitału politycznego polaryzując społeczeństwo

Xxx: Nic złego nie jest w tym że dzieci malują trufea poznają matkę naturę nikt nie mówi o zabijaniu zwierząt. Jeżeli Rodzice zgodzili się aby dzieci w tym projekcie uczestniczyły to nie rozumiem czemu P.

Wiceminister robi z tego burzę jak niektórzy. Jak chodzą z dziećmi do lasu nie znajdując takich pięknych rzeczy? Nic w tym złego nie widzę nie zgodzę się również z decyzją Urzędu w stosunku do Dyrektora.

Damian: Dzieciaki z zajęć zadowolone, cieszy mnie to że przedszkole tak kreatywnie podchodzi do zajęć, nie rozumiem gdzie jest problem, ci ludzie co zrobili problem to nie mają o niczym pojęcia.

Iza: A tyle jest świetnych zajęć dla dzieci o przyrodzie. Bez nienawiści i pseudoeologii myśliwskiej. Kamil Szczepka Okiem Przyrodnika z Krakowa prowadzi super zajęcia na tematy zwierząt i roślin. I chyba w całej Polsce. To biolog.

KRIS: Wiceminister Dorożala chciał zabłysnąć i znalazł sobie przedszkole i Panią Dyrektora na której mu się to udało. Nie rozumiem afery jeżeli była zgoda wszystkich na zorganizowanie takich warsztatów. Murem za Panią Dyrektora.

Jan: Takiej głupoty to normalny człowiek by nie wymyślił. A może ta pani wybrała by się do lasu (pewnie niedaleko Ciechanowa są jakieś) i pokazała dzieciom drzewa, runo leśne, zwierzyńiec i uświadomiła jak należy o to wszystko dbać. A nie poddawała się loby jakimś sfrustrowanym starszym panom, co to wznaję kult niszczenia, cierpienia i destrukcji.

Bartek: Problem w tym że społeczeństwo pozbawiono elementarnej wiedzy o śmierci jako nie rozłącznym elemencie życia. Brak oswajania ze śmiercią jako naturalną kolejną życia powoduje strach, stres, obrzydzenie. Bardzo dobry sposób na pokazanie przyrody i życia które przecież przemija i nie należy się tego bać. Brawo dla kreatywnej nauczycielki.

Lukasz: Jako nauczyciel jestem totalnie oburzony taką formą pseudo promocji natury i przyrody. To może się podobać tylko leśnym dziadkom aka. myśliwym. Człowiek rozumny tego nie popiera

KS: To, co wydarzyło się w tym przedszkolu, było wspaniałą inicjatywą, która

dostarczyła dzieciom i rodzicom ogromnej radości. Było to wydarzenie pełne kreatywności, nauki i pozytywnych emocji. Dzieci fantastycznie odnalazły się w tej aktywności, a rodzice mieli okazję zobaczyć, jak ich pociechy rozwijają się i uczą w tak nietypowy, ale wartościowy sposób. Nikt rozsądny nie ma wątpliwości, że był to sukces organizacyjny i edukacyjny.

Jednak problem leży zupełnie gdzie indziej. To nie dzieci, rodzice czy szkoła są tutaj sednem kontrowersji, lecz kolejna próba wniecenia ideologicznej wojny przez wiceministra klimatu i środowiska, Mikołaja Dorożalę. Jego wypowiedzi to nie pierwszy raz, gdy zamiast budować dialog i porozumienie, stara się wnieść falę hejtu na całe środowisko myśliwych i leśników.

Zamiast wspierać edukację o naturze i tradycjach, minister Dorożala wybiera strategię polaryzacji. Jego retoryka przypomina bardziej ideologiczne kazanie niż rzeczywiste troszczenie się o przyrodę. Wspiera grupy, które często działają na zasadach ekstremizmu, ignorując realne potrzeby ekosystemów i lokalnych społeczności.

Wsparcie dla skrajnych organizacji, które działają pod płaszczykiem ochrony przyrody, jest sprzeczne z interesami samej natury. Ci „obroncy” środowiska często nie rozumieją zasad równowagi ekologicznej i ignorują wiedzę leśników oraz myśliwych, którzy od pokoleń dbają o zrównoważone gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.

Wiceminister Dorożala zamiast podejmować realne działania na rzecz ochrony środowiska, angażuje się w ideologiczną walkę, która przynosi więcej szkody niż pożytku. Polityczna wojna z myśliwymi i leśnikami to nic innego jak odwracanie uwagi od rzeczywistych problemów, takich jak brak wsparcia dla lokalnych społeczności czy zaniedbania w gospodarce leśnej.

Zamiast dzielić ludzi, minister powinien otworzyć się na współpracę z tymi, którzy

od lat dbają o lasy, zwierzyńce i równowagę w przyrodzie. Myśliwi i leśnicy to nie wrogowie natury, a jej strażnicy. To oni rozumieją, jak działa ekosystem, i są gotowi współpracować, jeśli tylko otrzymają szansę, a nie będą ciągle atakowani.

Nie pozwólmy, by ideologia zniszczyła to, co budowane było przez pokolenia. Zajęcia w przedszkolu były pięknym przykładem, jak edukacja i tradycja mogą łączyć ludzi – niech to będzie lekcja także dla wiceministra.

Jan do KS: Jakoś przez setki lat przyroda i zwierzęta sama radziła sobie w utrzymywaniu tzw. równowagi - dopóki nie zjawiał się mieniący się nazwą „człowiek” - troglodyta ze strzelbą i zaczął brutalnie eliminować słabszych. Gdzie tu edukacja? Jaka tradycja? Rzezi i mordowania istot? Wycinania czego się da i rujnowania natury. Pod płaszczykiem utrzymywania tzw. „równowagi biologicznej” jakieś sfrustrowane grono właścicieli strzelb i braku empatii, z jakimiś „odchylami” osobowościowymi strzela do istot (najpierw zwabiając do pańników), które też mają prawo egzystować na tej ziemi. Edukacja to sadzenie lasów, pomoc przy dokarmianiu zwierząt, ochrona gatunków, wolontariat ekologiczny, ciche podglądactwo stworzeń, które pierwsze były i są u siebie, a to „człowiek” właził ekspansywnie z butami na ich terytorium. Jakies chore, często pijackie polowanie, by komercyjnie zarabiać kasę, mordować zwierzyńce i jeszcze na to wszystko zabierać dzieci to jest Ok???

To dopiero terroryzm i bandytyzm przeciw naturze. O jakiej wojnie ideologicznej ty piszesz? Nie rozróżniasz pojęć - chodzi o człowieczeństwo i rozum, który ponoć odróżnia nas od zwierząt (ale jak widać nie wszystkich), ale odczucia, ból i emocje (stres) mamy takie same.

Karol Nowogrodzki: Chętnie bym pomalował czaszki myśliwych. Może takie fajna wspólne malowanie w gronie rodziny a potem zawiesić pajaca na ścianie.

Duże plany Krzynowłogi Małej

Rozmowa z **Jerzym Humięckim**, wójtem Krzynowłogi Małej,

*** Panie wójcie, jakie istotne inwestycje udało się przeprowadzić w gminie w ubiegłym roku?**

- Zaczę od tego, że miniony rok był bardzo udany pod względem inwestycji. Mam tutaj na myśli remont dróg, wraz z wylewaniem asfaltu czy oddanie do użytku nowoczesnej przepompowni wody w Swiniarach. To najważniejsze inwestycje, które znacznie przyczyniają się do ułatwienia życia naszym mieszkańcom. Przypomnę tylko, że na naszym terenie mamy ponad 100 kilometrów dróg gminnych, jest czym się zajmować.

Znaczną część naszych inwestycji pochłaniały oczywiście szkoły, których w naszej gminie mamy trzy. Termomodernizację przeszedł również obiekt

gminy jest podatek rolny i leśny oraz dofinansowania, ujmę to ogólnie - „z góry”. Jeszcze kilkanaście lat temu dużym wkładem do gminy były kopalnie kruszywa, które gdzieś tam jeszcze znajdują się na naszym terenie, ale nie w takiej liczbie jak kiedyś. Nie jesteśmy natomiast „zagłębiem turystycznym”, chociaż najbliższe jezioro na terenie Warmii znajduje się tylko 20 km od naszej miejscowości. Mamy co prawda własny zalew Łoje, ale spełnia on raczej warunki rekreacyjno-wędkarskie oraz jest rezerwuarem wody dla okolicy.

*** Czy gminę dotyka problem demograficzny?**

- To problem, z którym będziemy mierzyć się w przyszłości, chociaż pewnie

będziemy starali się o pozyskiwanie kolejnych funduszy na ich przebudowę i udoskonalenia.

*** Iloma szkołami zarządza gmina?**

- W gminie mamy szkoły podstawowe - największa w Krzynowłodze Małej, gdzie uczy się ponad 350 dzieci i mniejsze: w Romanach Seborach i Ulatowie-Adamach. Do tej pierwszej uczęszcza 70 dzieci, do tej drugiej około 60. Przypomnę, że od dwóch lat przy szkole w Krzynowłodze działa również piękne przedszkole.

*** Zatem teraz czas na obiekty sportowe i rekreacyjne?**

- I właśnie w tym roku planujemy remont naszego boiska ze sztuczną nawierzchnią,

myśląc o komforcie życia tamtejszych mieszkańców, musimy zainwestować w przebudowę około 3 mln zł. Wkrótce ogłosimy przetarg na wykonanie tego zadania. To będzie chyba największa inwestycja gminna w bieżącym roku.

*** Czy gmina pozyskuje jakieś środki z zewnątrz?**

- Oczywiście, ale tylko wtedy, gdy widzimy taką potrzebę. Nie piszemy i nie aplikujemy o pieniądze, które nie są nam niezbędne. Zarówno ja, jak i moi współpracownicy pilnie śledzimy wszystkie zamieszczane na bieżąco programy, a wybieramy te, które przysłużą się naszej gminie i jej mieszkańcom.

*** Co w takim razie gmina oferuje swoim mieszkańcom w zakresie kultury, rozrywki, rekreacji?**

- Najmłodszy mieszkańcy, co roku, czekają na pewno na Dzień Dziecka, które organizujemy na naszym stadionie sportowym. Uważam, i mam też sygnały od ludzi, że organizowane jest to pomysłem, a co najważniejsze z myślą o dzieciach, które tego dnia czeka szereg atrakcji. W ubiegłym roku, we współpracy z LGD Mazowsze, odbyły się dwa koncerty - jeden w kościele w Skierkowiźnie, drugi w naszej parafii w Krzynowłodze Małej. Chciałbym tutaj zauważyć, że współpraca między gminą a naszą parafią też układa się bardzo dobrze. Dodam, że chociażby nasz stadion sportowy powstał na gruntach parafialnych. Wkrótce rozpocznie się remont wieży wraz z konserwacją kościoła pw. św. Dominika w naszej gminnej miejscowości.

Generalnie, wsłuchujemy się w potrzeby mieszkańców - gdy otrzymaliśmy sygnały, że latem mieszkańcy chętnie obejrzeliby filmy w plenerze, zorganizowaliśmy wyświetlanie filmów pod chmurką, tzw. kino plenerowe cieszyło się zainteresowaniem.

*** Jak układa się państwu współpraca ze Starostwem Powiatowym w Przasnyszu?**

- Myślę, że współpraca wygląda tak, jak powinna wyglądać. Jej dobrym przykładem może być wspólna organizacja ubiegłorocznych dożynek powiatowo-gminnych, które odbywały się w naszej miejscowości. Zresztą do rozbudowy naszego stadionu również dołożył się Powiat. Dodam tylko, że pan starosta, Paweł Mostowy, pochodzi z naszej gminy i mieszka aktualnie w Krzynowłodze Małej, dlatego zna również potrzeby lokalnej społeczności.

*** Czy gmina Krzynowłoga Mała skomunikowana jest z Przasnyszem i pozostałymi miejscowościami?**

- Tego oczekują nasi mieszkańcy, więc nie może być inaczej. W tej sprawie podjęliśmy współpracę zarówno ze starostwem jak i urzędem marszałkowskim tak, aby skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu komunikacyjnemu.

*** Czy wójtowi Humięckiemu po drodze jest z radnymi?**

- Widzę to tak, że pewne rzeczy staramy się wypracowywać wspólnie. Wiadomo, że każdy ma swoje ambicje i przekonania, stara się wywalczyć „coś dla siebie”, ale myślę, że każdy kieruje się w pierwszej kolejności dobrem naszej gminy.

*** A co wójt myśli o dwukadencyjności w samorządach?**

- Jestem wójtrem po raz trzeci, zatem można stwierdzić, że mieszkańcy mi ufają. Jeśli chodzi o dwukadencyjność, to szczerze mówiąc, trudno mi na to pytanie odpowiedzieć wprost, bo z jednej strony rozumiem zamysł tego typu zamierzeń, ale z drugiej trochę może to zaburzać ciągłość pewnych inwestycji. Zabrakłoby oczywiście oceniać mieszkańcy i mieć możliwość decydowanie o tym, kto zostanie ich przedstawicielem spośród wszystkich możliwych kandydatów.

Rozmawiali
RADOSŁAW MARUT

Gminnej Biblioteki Publicznej i obecnie cały budynek jest teraz ogrzewany gazem. Mam nadzieję, że teraz sam widok wizualny placówki przyczyni się do jeszcze większego korzystania z niej przez naszych mieszkańców.

*** Czy biblioteka cieszy się zainteresowaniem mieszkańców? Bo różnie z tym bywa.**

- Biblioteka to taki nasz mały ośrodek kultury, prężnie działający, organizujący ciekawe wydarzenia kulturalne, których najlepszym przykładem są konkursy recytatorskie. Ostatnią aktywnością placówki była organizacja ferii zimowych i półkolonii, podczas których dzieci miały możliwość udziału w licznych warsztatach i wycieczkach. Mieszkańki poszczególnych sołectw spełniają się także w działaniach Kół Gospodyń Wiejskich - w Rudnie Jeziorowym, Łanietach czy Ostrowym.

*** Przejdźmy zatem na chwilę do pieniędzy. Czy jest Pan zadowolony z uchwalonego budżetu na ten rok?**

- Jak najbardziej. Na same inwestycje gmina planuje przeznaczyć w tym roku ponad 5,2 mln złotych, co stanowi blisko 20 proc. wszystkich wydatków. Dochód gminy przewidziany jest na kwotę 24,8 mln zł.

*** A co wydatkami?**

- Te wyniosą ponad 27 mln zł, natomiast przychody to ponad 3 mln zł. Budżet Gminy Krzynowłoga Mała zamknie się deficytem w kwocie 2 492 446 zł.

*** Co można powiedzieć o gminie Krzynowłoga Mała?**

- Jesteśmy gminą typowo rolniczą, zajmującą około 185 kilometrów kwadratowych, na której znajduje się sporo gospodarstw, głównie mleczarskich, prężnie działających. Przemysłu jest tutaj niewiele, mamy trochę działalności gospodarczej. Głównym dochodem

Gminna orkiestra

trendy spadkowe widać już obecnie. Podobnie jest w innych gminach i miasteczkach, gdzie następować będzie wyludnianie i odpływ ludzi do miast.

*** Posiadacie fundusz sołecki?**

- W tym roku po raz pierwszy mamy fundusz sołecki i powiem szczerze, że jest to duże obciążenie dla gminy, bo wynoszące około 750 tys. zł. W gminie mamy 41 sołectw, stąd tak znacząca kwota. Widzę jednak, że większość sołtysów prężnie działa dla swojej lokalnej społeczności, co widać po ilości wniosków, które do nas wpłynęły na jesieni ubiegłego roku. W tym roku czeka ich wykonanie, w większości będą to remonty dróg i oświetlenia.

*** Wróćmy zatem do tego co udało się zrobić w poprzednim roku. Widać, że w gminie jest nowe oświetlenie...**

- To kolejna z inwestycji, która przyczyni się do obniżenia rachunków. W największych miejscowościach gminy zamontowaliśmy kilkadziesiąt lamp ledowych oraz solarnych. Tylko ta wymiana kosztowała nas ponad 200 tys. złotych. W ubiegłym roku doszliśmy do wniosku,

że gmina potrzebuje swoje własnej koparki. To koszt około 700 tys. zł, ale uznaliśmy wspólnie z radnymi, że jeśli mamy do czynienia z jakimiś usterkami, to lepiej mieć ją na własność, niż wypożyczać i płacić komuś z zewnątrz.

*** Dużo mówiło się o remoncie szkoły w Krzynowłodze Małej...**

- Ta inwestycja była rozpoczęta rok wcześniej. Kompleksowy remont zespołu szkolno-przedszkolnego, czyli Szkoły Podstawowej wraz z Oddziałem Przedszkolnym kosztował około 4 mln zł, ale był pilny i potrzebny. W ciągu dwóch lat założyliśmy tam ogrzewanie gazowe, wymieniliśmy dach, co przełożyło się oczywiście na niższe rachunki. Myślę, że szkoła obecnie prezentuje się bardzo dobrze, a wydaje się, że i dzieci chętniej chcą się uczyć i przebywać w takich warunkach. W tym roku mamy zabezpieczone środki na remont podłogi w klasach. Korzystając z mijających ferii w jednej z klas podłoga została już wymieniona. Oczywiście zdajemy sobie sprawę, że szkoły potrzebują znacznie większych pieniędzy na to, aby były w pełni funkcjonalne, dlatego nadal

nią „Orlika”, które przez lata mocno się wyeksploatowało. Oczywiście nowa nawierzchnia będzie spełniała już wszystkie normy bezpieczeństwa zgodne z przepisami. To również nie jest mały wydatek, obliczyliśmy, że będzie nas to kosztować blisko pół miliona złotych. Pozyskaliśmy na to niewielkie pieniądze z zewnątrz, ale większość kosztów pokryje gmina. W gminie działa ponadto klub sportowy Krzyniak, występujący na poziomie B klasy.

Naszą prawdziwą dumą jest Młodzieżowa Orkiestra Dęta działająca w ramach Stowarzyszenia Na Rzecz Krzynowłogi Małej. Bez przesadnej skromności mogę powiedzieć, że jest to najlepsza orkiestra w całym powiecie, a może nawet i znacznie szerzej. Doceniana na licznych ogólnopolskich konkursach muzycznych i festiwalach.

*** Czy jako samorząd prowadzicie jakąś aktywizację seniorów?**

- Nie zapominamy również o naszych seniorach, którzy chętnie spotykają się, aby spędzać wspólnie czas. Aby zapewnić im jak najbardziej komfortowe warunki, postanowiliśmy wyremontować w tym roku budynek Klubu Seniora. W pierwszej kolejności zaplanowana jest termomodernizacja obiektu, w dalszej wymiana elewacji. Z tą inwestycją ruszamy już wiosną, jak tylko zrobi się ciepło. Myślę, że nasi starsi mieszkańcy będą zadowoleni z tego miejsca.

*** Wspominał wójt o tym, że jako gmina macie swoje hydroforne?**

- Tak, mamy ich w sumie trzy. Przypomnę tylko, że są to obiekty, w których woda jest uzdatniana i włączana do wodociągu pod określonym ciśnieniem. I właśnie jedna z takich hydroforń, dokładnie w Kakach-Mroczkach, przejdzie modernizację. To już dość wysłużony obiekt, występują tam od czasu do czasu problemy z jakością wody, dlatego

**POWIAT
CIECHANOWSKI**

Kolejne inwestycje z dofinansowaniem

Blisko 5 mln złotych z budżetu UE trafi do ciechanowskiego samorządu na remont i rewitalizację zabytkowego młyna przy ulicy Nadrzeczej. Z kolei środki z programu „Mazowsze dla równomiernego rozwoju” umożliwią m.in. przebudowę dróg gminnych oraz utworzenie parkingu na stadionie MOSiR w Ciechanowie. W jego sąsiedztwie powstanie kryte lodowisko.

Dotacje Sejmiku obejmie również przebudowanie drogi gminnej przy ul. Szkolnej we Władysławowie. W ramach inwestycji zostanie poszerzona droga oraz wykonany nowy chodnik. Miejsce to jest kluczowe dla lokalnych mieszkań-

ców – obok znajduje się świetlica wiejska i budynek Ochotniczej Straży Pożarnej. Całkowita wartości inwestycji to 2,5 mln zł, a gmina na ten cel z budżetu Mazowsza otrzyma 1,5 mln zł.

erem

W piątek 14 lutego marszałek Adam Struzik podpisywał z przedstawicielami samorządów odpowiednie umowy na wsparcie zadań. To, że miasto otrzyma umijną dotację na rewitalizację obiektu było wiadome w grudniu ub.r. Wniosek ratusza uzyskał najwyższą ocenę punktową w konkursie. Przypomnijmy, że w miejsce przedwojennego młyna powstanie praktycznie nowy obiekt - z galerią artystyczną, salą do prowadzenia zajęć z historii wypieków chleba czy sale do prowadzenia warsztatów artystycznych. Wokół budynku powstanie strefa rekreacji ze ścieżkami, placem zabaw oraz strefa z widokiem na zamek.

Funduszami wspartych zostanie 6 inwestycji - 2,9 mln zł z programu marszałkowskiego; 5,6 mln zł to wsparcie umijne z programu „Fundusze Europejskie dla Mazowsza”.

WORD podnosi stawki

Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Ciechanowie podniósł stawki za egzaminy na prawo jazdy.

Specjalną Uchwałę w tej sprawie podjął kilka tygodni temu Sejmik Województwa Mazowieckiego i dotyczy ona całego województwa mazowieckiego. Ile

zatem zapłacimy obecnie za egzaminy „na prawo”?

Od kilku lat przedstawiciele WORD-ów narzekali na zbyt niskie ceny za egzaminy. Według dyrekcji nie uwzględniały one kolejnych podwyżek na wszelkiego rodzaju towary i usługi, eksploatacji, wreszcie - inflacji. Najpierw zdrożały egzaminy teoretyczne (2023 r.), w końcu przyszła kolej na egzaminy praktyczne. Zmiany weszły w życie z początkiem bieżącego roku.

Nowe stawki będą wynosiły odpowiednio: opłata za część teoretyczną egzaminu państwowego wymaganego do uzyskania prawa jazdy w zakresie uprawnień każdej kategorii - w wysokości 55 zł; opłata za część praktyczną egzaminu państwowego wymaganego do uzyskania prawa jazdy w zakresie uprawnień kategorii:

AM, A1, A2, A, B1, B, C1, D1 lub T albo uprawnienia do kierowania tramwajem - w wysokości 222 zł; B96, B+E, C1+E, C, C+E, D, D+E lub D1+E - w wysokości 278 zł.

erem

W hołdzie AK

W piątek 14 lutego przy pomniku Armii Krajowej i Wojska Polskiego w Ciechanowie odbyły się uroczystości upamiętniające powołanie w 1942 r. Armii Krajowej. Przy pomniku znajdującym się na skrzyżowaniu ulic Sikorskiego i Armii Krajowej złożono wieńce, przypominano historię działalności Armii. Kwiaty złożyli przedstawiciele samorządu, służb mundurowych, organizacji kombatanckich.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy AK, święto ustanowione 9 stycznia 2025 r., przypada w 83. rocznicę powołania AK, największego podziemnego wojska zorganizowanego do walki z okupantem niemieckim (i sowieckim), kontynuatorki Służby Zwycięstwu Polski (SZP) i Związku Walki Zbrojnej (ZWZ). W 1944 r. jej liczebność wynosiła ponad 300 tys. zaprzysiężonych żołnierzy.

erem

Pomnik na skrzyżowaniu ulic Armii Krajowej i Sikorskiego

Są wolne lokale w Zielonym Targu

Długo wyczekiwane otwarcie Zielonego Targu w Ciechanowie nastąpi tej wiosny. Aktualnie trwają ostatnie prace wykończeniowe we wnętrzach oraz prace związane z zagospodarowaniem terenu wokół.

W obiekcie handlowo-usługowym pozostały do wydzierzawienia 4 wolne lokale. Przedsiębiorcy mogą składać swoje oferty do połowy marca.

Przypomnijmy, że kompleks liczący 2,6 tys. metrów kwadratowych powstaje w miejscu starego targowiska przy ulicy Płońskiej. Miasto, chcąc zachęcić przedsiębiorców, oferowało atrakcyjny czynsz na wynajem - 1 zł netto za 1 metr kwadratowy przez pierwsze trzy lata. Do tej kwoty doliczona będzie miesięczna opłata za administrowanie częściami wspólnymi w wysokości 307,50 zł brutto.

Ratusz poinformował właśnie, że do wydzierzawienia pozostały 4 wolne loka-

le. Warunkiem podjęcia współpracy jest złożenie dokumentów w postępowaniu konkursowym. Projekt, rozmieszczenie oraz metraż lokali dostępny jest do wglądu w Wydziale Organizacyjnym Urzędu Miasta Ciechanów (plac Jana Pawła II 6, II piętro, pok. 202).

Preferowane działalności gospodarcze, jakie mogą być prowadzone w lokalach, których dotyczy konkurs to: handel produktami regionalnymi lub tradycyjnymi; handel produktami organicznymi, prosto od wytwórcy; handel wyrobami rzemieślniczymi i rękodziełem, usługami ich wytwarzania; handel i usługi promujące świadomość proekologiczną oraz dobre nawyki związane z ochroną środowiska oraz zdrowym stylem życia; handel i usługi o charakterze innowacyjnym, w tym z zastosowaniem nowoczesnych technologii; oferowanie produktów i usług niszowych lub niedostępnych na terenie miasta; usługi naprawcze (np. szewc, krawiec, naprawa AGD, RTV); usługi związane z edukacją; handel i ogrodnictwem/florystyką.

erem

Dokładną datę otwarcia Zielonego targu poznamy w kwietniu br.

Odciążyć opiekunów

20 osób znajdzie opiekę w otwartym dziś przy ulicy Batalionów Chłopskich Powiatowym Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Ciechanowie. Ośrodek wspiera osoby z różną formą niepełnosprawności oraz pozwala odciążyć ich rodziny i opiekunów.

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne zapewnia podopiecznym opiekę dzienną i całodobową.

Zadaniem powstałego centrum jest zapewnienie możliwości odpoczynku, chwili wytchnienia opiekunom osób niesamodzielnych, wymagających stałej lub długotrwałej opieki. Otwierane dzisiaj centrum daje wsparcie i szansę na poprawę sytuacji opiekunów, którzy dzień i noc skoncentrowani są na potrzebach i zabiegach wokół podopiecznych - powiedział podczas otwarcia starosta Jan Andrzej Kaluszkiewicz.

Na początku roku starostwo poinformowało, że dyrektorem nowej placówki zostanie Agnieszka Skibińska. Nowa dyrektor pracowała wcześniej

w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

Centrum przygotowane jest dla 20 osób dorosłych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Przyjmujemy 6 osób na pobyt całodobowy i 14 na pobyt dzienny. Placówka zatrudnia specjalistyczną kadre, w tym psychologa, pielęgniarkę, fizjoterapeutę i opiekunów medycznych. Podopieczni uczestniczą w różnego rodzaju terapiach zajęciowych, rehabilitacji, mają zapewnione posiłki - wyjaśnia Agnieszka Skibińska.

Nowa placówka mieści się w sąsiedztwie DPS „Kombatant”, gdzie w ubiegłym roku uruchomiono Powiatowe Centrum Opieki Wytchnieniowej.

Erem

Opiekunowie i podopieczni Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Ciechanowie

**POWIAT
MŁAWSKI**

W podmławskich lasach żyją wilki szare i jest to już fakt bezsporny. Wielokrotnie mówili o tym mieszkańcy wsi. Ich obserwacje potwierdzają leśnicy i myśliwi. Prawdopodobnie populacja tego gatunku - prawnie chronionego od 1998 roku - w najbliższych latach będzie rosła.

Czy wilk (*canis lupus*), jak głosi tradycja, jest wrogiem człowieka? Czy zagraża zwierzętom hodowlanym?

O wilku mowa, a wilk tu

- Wczesnym rankiem, w lecie, wyszedłem za stodołę po sianokoszonkę dla bydła. Spoglądałem przed siebie, a tu trzy wilki zmierzają w moją stronę. No, ciekawy widok - opowiada mieszkaniec gminy Lipowiec Kościelny. - Może to były krzyżówki - niedowierzam. Bywa, że wilki zmierzają w bliskie relacje z pospolitymi, błakającymi się po terenie psami. Z tego rodzaju się mieszają. Niekiedy o czarnym umaszczeniu, co jest swego rodzaju ciekawostką przyrodniczą. Krzyżówki też uchodzą za wilki. - Jestem przekonany, że to były prawdziwe wilki. Odruchowo gwizdnąłem na palcach, one się zatrzymały, po czym jak na komendę wykonały w tył zwrot i skierowały się w stronę lasu - nie ma wątpliwości mój rozmówca.

Rafał Kuciński, wójt gminy Dzierzgowo, dotąd nie widział żywego wilka w naturze, aczkolwiek mieszka nieopodal lasu i nierazdo w nim spaceruje.

- Ale o czasie do czasu otrzymuję wiadomości o tym, że na naszym terenie są obecne wilki. Jednym z informatorów był przedstawiciel koła łowieckiego, prosił o uwzględnienie tego faktu w ogłoszeniach o terminach i miej-

Możemy z nimi żyć w zgodzie?

Wilki pod Mławą

FOT. DOMENA PUBLICZNA

To, co się rzuca w oczy, gdy patrzymy na zdjęcie żywego wilka, to przede wszystkim jego... oczy, niesłychanie przenikliwe, zdradzające niebywały instynkt

scach polowań. Dostałem też sygnał, że w Starym Łączynie leży martwy wilk. We wskazane miejsce udałem się z Arturem Kacprzakiem (pracownikiem Urzędu Gminy i radnym powiatowym - red.). Stwierdziliśmy, że rzeczywiście jest to wilk. Dlaczego zginął, nie wiemy. O sprawie zawiadomiliśmy Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska - mówi wójt Kuciński.

Tak czy owak, na stronie internetowej dzierzgowskiego samorządu akurat ukazał się tekst o biologii *canis lupus* i o tym, jak się powinni zachowywać mieszkańcy terenów, na którym żyją przedstawiciele tego gatunku czworonogich drapieżników.

Swój drogą, kilkanaście dni temu leśniczy natknął się na nieżywego wilka na poboczu starej krajowej „siódemki”, między Wiśniewem a Żurominkiem. Był to młody basior, miał złamaną łapę, prawdopodobnie wpadł pod rozpędzony pojazd. Nadleśnictwo Dwukoły apeluje do kierowców o rozważę. W lasach położonych przy drogach żyją również losie i one też wychodzą na jezdnię.

Gorzej. W Adamowie (gm. Strzegowo) w styczniu 2023 roku znaleziono wilka uwięzionego we wnyku. Jeszcze żył, choć był już u kresu swoich sił. Na miejscu stawiły się, oprócz policji, przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony

FOT. NADLEŚNICTWO DWUKOŁY

Martwy wilk znaleziony na poboczu drogi pod Mławą

Środowiska, Ogrodu Zoologicznego w Warszawie, Stowarzyszenia dla Natury „Wilk”. Zaaplikowano mu środek usypiający, żeby bezboleśnie wyplątać go z drutów. Ostatecznie trafił on do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt. Wyzdrowiał.

Nie dla wilka jagnię, choć go pragnie

Canis lupus żywi się mięsem, owoce i runo leśne tylko uzupełniają jego dietę. Poluje na sarny, jelenie, dziki i prawdopodobnie bobry, które się rozmnożyły na pomławskich terenach. Chcąc zaspokoić głód, może się rzucać na zwierzęta gospodarskie.

W maju 2022 roku media nagłośniły zdarzenie z Grądku (gm. Szreńsk). Według tamtejszych rolników wilki uśmierciły dwie krowy na pastwisku. Gospodarze, chcąc zebrać dowody winy drapieżników, zamontowali fotopułapkę w pobliżu martwej krowy. Na filmie było widać, jak w to miejsce podchodzi „zwierzę przypominające wilka lub psa w typie wilczura”. Obrazy były niskiej jakości i nie ułatwiały identyfikacji gatunku. Sprawą zajęła się Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie. Próbkę materiału genetycznego pobraną z rany martwego zwierzęcia i film przesłała do oceny Stowarzyszeniu dla Natury „Wilk”. „Rany na ciele krowy nie są typowe dla zachowania

wilków” - brzmiała diagnoza. Wątpliwości jednak pozostały.

Pewne jest, że tymże roku wilki zagryzły jądówkę o wadze 500 kg pod Chorzelami. A na przykład we wsi Kłoniczki (woj. łódzkie) wataha wilków zaatakowała stadło bydła. Jedna krowa nie przeżyła, kilka innych odniosło rany.

Niewątpliwie w ostatnich latach populacja wilka w Polsce znacznie wzrosła. Jej liczebność szacuje się na ok. 2 tys. i być może jest to wielkość zaniziona. Od 1998 roku ten drapieżnik objęty jest prawną ochroną, co zapewne sprzyja jego rozwojowi. Ważne pytanie: czy na polowaniach, które często odbywają się w nocy, można pomylić wilka z np. sarną.

- To jest wykluczone. Dzisiaj myśliwi posługują się znakomitymi urządzeniami optycznymi (termowizor, noktowizor), dzięki czemu widać teren jak na dłoni - twierdzi mławski myśliwy Andrzej Lampkowski.

Nie kuś wilka

W polskiej i europejskiej kulturze i sztuce *canis lupus* - zły, podstępny, przewrotny i na swój sposób „inteligentny” - często jest ukazany jako wróg człowieka. Taki wizerunek wylania się z poetyckich utworów Mikołaja Reja czy biskupa Ignacego Krasickiego, nie mówiąc już o równie starej baśni „O Czerwonym Kapturku”, której epilog napisali bracia Grimmowie, a także z obrazów Józefa Chełmońskiego czy Alfreda Wierusz - Kowalskiego.

Nie zapominajmy, że jest też druga strona tego „medalu”. Kto wykarmił i Romulusa i Remusa, założycieli Rzymu? Ano owa wilczyca kapitolńska, której rzeźbę dostrzegają ci, którzy dokładnie się przyglądają eksponatom w muzeum Wiecznego Miasta. A kto zwiędzał Asyż lub zapoznał się z legendą o świętym Franciszku, ten zapewne wie, że ów „Biedaczyna” skutecznie

uśmierzył agresję wilka. Tenże drapieżnik dawał się we znaki mieszkańcom włoskiego miasta Gubio. Franciszek go uspokoił, a nawet z nim „rozmawiał”, ba, nazwał go „bratem”. Ta legenda wcale nie jest daleka od prawdy, jeśli zważyć że przynajmniej dzisiejszy *canis lupus* z natury stroni o człowieka.

W sieci - zwłaszcza na witrynach nadleśnictw, urzędów gmin, stowarzyszeń społecznych - znajdujemy mnóstwo poradników. Mówią o tym, co robić, aby wilki żyły sobie lasach, by się nie zbliżały do siedzib ludzkich.

A te które do nich podchodzą? „Są to przede wszystkim młode, niedoświadczone osobniki, które opuściły grupy rodzinne i rozpoczęły wędrówkę w poszukiwaniu własnych terytoriów i partnerów. Przemierzają często ponad tysiąc kilometrów. W odróżnieniu od ludzi, wyposażonych w mapy i nawigację satelitarną, one muszą same odnajdywać drogę. Idą na przelaj, czasami także w dzień, od lasu do lasu, przez pola, często wzdłuż rzek, rowów, zadrzewień śródpolnych czy linii kolejowych. Czasami, po zmroku trafiają do miejscowości, a nawet miast. Mało kto je zauważa osobiście, jednak ich przejście rejestrują kamery monitoringu posesji. Kiedyś o nocnej wizycie wędrowca nikt nie wiedział, teraz nagranie ze smartfona lub przydomowej kamery staje się szeroko komentowanym newsem. Wędrujące osobniki są też regularnie widywane z samochodów, bo instynkt nakazuje im kontynuować wędrówkę i przekraczają drogi także w dzień, a aut się nie boją, bo nie są w stanie zidentyfikować człowieka za szybą pojazdu” - tłumaczy prof. Sabina Nowak, prezes Stowarzyszenia dla Natury „Wilk”.

Rady specjalistów z branży? Nie dokarmiaj wilków. Jeśli mieszkasz w pobliżu lasu, odpadki spożywcze pozostawiaj w szczelnych pojemnikach. Gdy spacerujesz po lesie lub w nim pracujesz albo zbierasz grzyby, jakiegokolwiek resztek żywności nie umieszczaj nawet w koszach na leśnych parkingach. Rób wszystko, aby twoje psy czy koty nie biegały luzno po lesie, trzymaj je na uwięzi. A gdy już spotkasz wilka, unieś ręce i machaj nimi w powietrzu, a do tego zagwizdź, żeby on wiedział, że ma do czynienia z człowiekiem. Są to zupełnie podstawowe rady.

Pamiętaj przy tym, że *canis lupus* ma niezwykle rozwinięty instynkt. Nie rozum, bo on jest właściwy tylko człowiekowi, lecz właśnie instynkt.

Słowem, z wilkiem da się żyć.

K.J.

PS *Śródtytuły artykułu to popularne przysłowia*

„Dotyk”, tożsamość, pamięć

Ludowe rękodzieło Ukrainy

Najnowsza wystawa czasowa w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej, zatytułowana „Dotyk przodków – opowieść o tożsamości”, sprawia duże wrażenie. Zarówno ze względu na umiejętności twórców ludowych, jak i mnogość prezentowanych wyrobów. Pochodzą ze zbiorów Ganny Yarovenko, zamieszkałej w Mławie ukraińskiej reżyserki i dziennikarki.

Ekspozycja jest próbą pokazania bogactwa ludowego rękodzieła Ukrainy. Widzimy makatki, serwetki, poduszki, obrusy, komplety tradycyjnych wyjściowych ubiorów kobiet i mężczyzn. Wszystko to jest ręcznie haftowane i wyszywane na lnianych płótnach.

Autorzy tej misternej roboty - jak ich polscy odpowiednicy - w zdobnictwie wykorzystują motywy kwiatów i innych roślin, kur i dzikich ptaków. Widzimy też dywany i kilimy, biżuterię (m.in. korale), a także zdjecia odświętne ubranych ludzi. Jedną z fotografii jest portretem pradiadków Ganny Yarovenko: polskiej szlachcianki Eleonory Anczewskiej, która z miłości wyszła za mąż za zamożnego gospodarza Oleksego Gulenko. Mieli pięcioro dzieci, mieszkali we wsi Tubilce. Skoro wspomnieliśmy o wątku biograficznym właścicielki tych zbiorów, to

- Od dzieciństwa, kiedy mieszkaliśmy z dziadkiem Mykołą i babcią Olgą Gulenko, fascynowała mnie kultura ludowa. Uczestniczyłam w wiejskich weselach, poznając ich bogate obrzędy. Byłam gościem w dawnych chatkach, gdzie czas jakby się zatrzymał. Później zostałam centymion reżyserem, którego twórczość zawsze była kojarzona z tematyką etnografii. (...) Moja kolekcja zaczęła się szczególnie bogato wypełniać w latach 2004-2016. Nawet teraz, podczas rosyjskiej agresywnej wojny przeciwko Ukrainie, nadal znajduję interesujące przedmioty - pisze pani Ganna w folderze wystawy.

Ludowe rękodzieło zaczęła gromadzić, aby je ocalić od zapomnienia, rozproszenia, zniszczenia. Zwłaszcza że jej kraj w czasach sowieckich był poddawany rusyfikacji, wskutek czego niektórzy Ukraińcy traciли własną tożsamość. Jej zbiór liczy ok. 500 egzemplarzy z wielu stron Ukrainy, najwięcej wyrobów powstało w okolicy Czerkasów, skąd pochodzi rodzina kolekcjonerki. Pani Ganna, jak inni uchodzący wojenni, znalazła schronienie w Mławie. Część swojej kolekcji zabrała ze sobą, gdyż się obawiała, iż tam może być skradzioną albo unicestwioną. W Mławie nie zrezygnowała z wykonywania zawodu reżyserki, ale jest to już temat na osobny artykuł.

K.J.

FOT. AUTOR

Wystawa w MZZ pokazuje, jak nader bogate jest ukraińskie rękodzieło

**POWIAT
PŁOŃSKI**

Szpital w Płońsku

Widmo likwidacji zażegnane

Tak wynika ze słów dyrektora płońskiego szpitala, Roberta Makówki. Do pełnego sukcesu szpitalowi w Płońsku jeszcze daleko, ale udało się osiągnąć porozumienie z większością wierzycieli, którym szpital jest winien blisko 80 mln zł. Teraz szpital i powiat muszą wygospodarować, w ciągu 5 lat, miliony na spłatę długów. A zdaniem Roberta Makówki, obecna sytuacja wynika z błędnych decyzji osób zarządzających szpitalem przez ostatnie lata.

– mówił podczas czwartkowego spotkania dyrektor Robert Makówka.

Dyrektor dodawał, że dla szpitala jedną z najważniejszych kwestii jest zapewnienie dostaw materiałów i usług. Firmy, które podpisały porozumienia, nadal współpracują ze szpitalem, więc nie ma zagrożenia przerwania łańcucha dostaw. Ważne było również przywrócenie zaufania kontrahentów i funkcjonowanie placówki bez widma jej likwidacji oraz zapewnienie pacjentom opieki medycznej.

– Myślę, że jest to potężny sukces i pokazuje ogromną pracę, jaką wiele osób poczyniło, żeby do tego doszło – mówił Robert Makówka.

Szpitalowi nadal pozostaje do rozwiązania sytuacja z częścią wierzycieli, z którymi nie zawarto porozumienia. Dyrektor argumentował, że głównymi wyzwaniami na przyszłość jest utrzymanie płynności finansowej i realizacja planu spłaty zadłużenia.

Z przedstawionych na konferencji danych wynika, że w latach 2018–2020 strata operacyjna szpitala była na poziomie 3 mln zł, rok później było to już ponad 4 mln zł, w 2022 – ponad 10 mln zł i blisko 19 mln zł w 2023. Zdaniem dyrektora podjęte działania w drugim półroczu ubiegłego roku doprowadziły do efektu odbicia od dna – 2023 rok zakończył się operacyjną stratą w kwocie około 8 mln zł.

To problem przeszłości szpitala...

Dyrektor cytował jednego z wierzycieli, który zauważał, że wcześniej nie było ze strony władz szpitala próby rozmów, dlatego firmy składały sądowe pozwy.

– To problem przeszłości szpitala, robiono wszystko, by mataczyć i oszukiwać wierzycieli. Konsekwencje dla szpitala są bolesne, bo doszły koszty związane z odsetkami za opóźnienia, koszty sądowe. To są koszty przewyższające 25 proc. należności, więc przy długu 80 mln zł to potężna kwota – mówił dziennikarzom Robert Makówka.

Zdaniem dyrektora w najbliższym czasie obawy budzi kwestia wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w służbie zdrowia – ponad 14 proc., co oznacza w płońskim szpitalu wzrost kosztów

W czwartek, 13 lutego z dziennikarzami spotkali się: starosta Artur Adamski, wicestarosta Jacek Rzyziński oraz dyrektor płońskiego szpitala Robert Makówka

na wynagrodzenia o 9,3 mln zł, a tyle właśnie kosztuje miesięcznie leczenie pacjentów w szpitalu.

Powstanie wyspecjalizowana komórka

– Nie sposób się nie zgodzić, że wchodzimy trochę, mówiąc kolokwialnie, w buty rządu, i próbujemy u nas oddolnie sami reformę wprowadzić – mówił starosta Artur Adamski, dodając, że z uwagi na sytuację płońskiego szpitala nie można było czekać na reformę, ponieważ sytuacja ta wymagała działania.

Starosta podkreślał, że kwestia wyłączenia przez powiat 8 mln zł z budżetu

nie jest prosta, ale przy takim zadłużeniu i obecnym finansowaniu procedur medycznych, szpital nie był w stanie sam sobie z tym poradzić.

– Te 8 mln zł trzeba corocznie znaleźć, bo to nie jest tak, że one leżą sobie na koncie. Trzeba tych środków szukać, tak jak w szpitalu, poprzez racjonalizację kosztów. Padają propozycje ze strony samorządowców z terenu powiatu, co do wsparcia dla szpitala, jaka część została już udzielona, rozmowy się toczą. My jesteśmy otwarci na każdą pomoc i współpracę, rozmawiamy z różnymi instytucjami, również samorządem wojewódzkim – mówił starosta Adamski.

Niebawem w starostwie zostanie uruchomiona wyspecjalizowana komórka

do współpracy ze szpitalem – zdaniem władz powiatu wynika to z konieczności bieżącej współpracy.

– Staramy się wspólnymi siłami wyjść z tego impasu, bo nie obawiam się powiedzieć tego, to już był impas w rozmowach przy zadłużeniu z ZUS, gdyż rozmowy dyrektora o rozłożenie na raty były takim pierwszym krokiem i gdyby tego nie udało się zrobić, to już byśmy tu dalej dziś nie rozmawiali – powiedział.

Wicestarosta Jacek Rzyziński dodawał, iż sąd wskazał, że szpitale mogą być objęte procesem restrukturyzacyjnym, ale płoński nie może w postępowaniu restrukturyzacyjnym być, z uwagi na niewypłacalność, w ciągu ostatnich trzech lat zadłużenie rosło skokowo. Rozmowy z wierzycielami były bardzo trudne, rzeczywiście mówili, że wcześniej ze strony chęci rozmów z nimi nie było.

– Cieszymy się, że przez kilka miesięcy udało się zawrzeć porozumienia i z impasu wyjść. Wiadomo, że jeszcze długa droga przed nami, że to nie jest tak, iż to już sukces. To jeszcze wieloletnia ciężka praca, ale my jesteśmy osobami, które dbają o dobro mieszkańców – mówił wicestarosta.

Dyrektor: efekt błędnych decyzji

Dyrektor płońskiego szpitala podkreślał, iż nie liczy na żadną reformę służby zdrowia, a jego zdaniem trzeba podjąć lokalnie radykalne kroki, by walczyć z nietrafionymi pomysłami rządzących, jak np. łączenie szpitali.

W ocenie dyrektora sytuacja szpitala w Płońsku pogorszyła się wskutek błędnych decyzji menadżerskich w ostatnich latach – jak nietrafione inwestycje, decyzje pożyczkowe czy brak działań dotyczących zadłużenia, polityka była taka, by odwlekać spłatę, odwoływać się.

KATARZYNA OLSZEWSKA

170 wierzycieli i 80 mln zł

Jak poinformował dziennikarz dyrektor Makówka (zarządzający tą placówką od lipca ubiegłego roku, najpierw jako pełniący obowiązki, a potem powołany na stanowisko po wygranym konkursie) szpital ma 170 wierzycieli, a łączna kwota zobowiązań wymagalnych to blisko 80 mln zł. Ponieważ zabrakło wymaganej większości głosów wierzycieli w ustawowym postępowaniu układowym, zapadła decyzja o dobrowolnych negocjacjach.

W połowie stycznia szpital przeprowadził negocjacje z wierzycielami kluczowymi – reprezentowali oni 33 proc. zadłużenia. Przeprowadzono również indywidualne negocjacje z blisko 30 podmiotami, które posiadają 90 proc. wierzycielności. W 23 przypadkach rozmowy zakończyły się sukcesem – dotyczą one 87 proc. całego zadłużenia – jest to kwota 69, 6 mln zł.

Szpital ma spłacić zadłużenie w ciągu pięciu lat, a w związku z tym wierzyciele, porozumieniami objęci, wycofali się z postępowań egzekucyjnych.

Ustalania są takie, że płoński szpital ma wygospodarować na spłatę długu 6 mln zł rocznie, a powiat płoński – 8 mln zł. Łącznie uzgodniona spłata dotyczy 90 proc. wierzycielności – blisko 72 mln zł.

Trudne, ale możliwe

– Jest to dla nas trudne przedsięwzięcie, ale możliwe do zrealizowania

Są pieniądze na płońskie muzeum

W poniedziałek, 10 lutego marszałek województwa mazowieckiego Adam Struzik oraz wiceburmistrz Płońska Lilianna Kraśniewska podpisali umowę na dofinansowanie projektu, w ramach którego zostanie wyposażone nowopowstałe Muzeum Ziemi Płońskiej.

dla Mazowsza 2021–2027. Pieniądze te zostaną przeznaczone na wykonanie wystaw stałych w Muzeum Ziemi Płońskiej, a także wyposażenie planetarium i obserwatorium. W ramach projektu powstanie również strona internetowa muzeum i zostaną wykonane nowe nasadzenia zieleni wokół budynków.

– Mieszkańcy Płońska i okolic zyskają nowy ośrodek kulturalno-edukacyjny. Jestem przekonany, że będzie to ciekawy punkt na mapie turystycznej okolicy – podkreśla marszałek Adam Struzik.

Całkowita wartość inwestycji jest szacowana na blisko 2,7 mln zł.

KO

Będą zmiany w centrum RaciąŜa

Wykonawca ma dwa lata na wykonanie rewitalizacji Placu Mickiewicza w RaciąŜu. Centrum miasta nie tylko zostanie odnowione, zmieni się również organizacja ruchu, powstanie więcej miejsc parkingowych, pomnik św. Wojciecha, a także parkometry.

– Inwestycja obejmuje wymianę kanalizacji i wodociągów, pamiętających lata 70-te, wymianę wszystkich nawierzchni, które będą nawiązywać do ulicy Wolności, zmianę organizacji ruchu, ze zwiększeniem przestrzeni parkingowej. Planujemy też montaż parkometrów oraz budowę obelisku św. Wojciecha – mówi TC burmistrz RaciąŜa, Michał Skarbowski.

Pomnik patrona miasta, św. Wojciecha ma powstać przy fontannie, na przy tzw. rondzie, który po rewitalizacji stanie się rzeczywistym rondem.

Plac Mickiewicza niebawem się zmieni. Wykonawca ma dwa lata na realizację inwestycji

Przetarg na wykonawcę w ubiegłym roku za około 7,5 mln zł wygrał płoński Zarząd Dróg i Mostów. Spółka ma dwa lata na wykonanie inwestycji – w trybie zaprojektuj i wybuduj.

Po rewitalizacji w centrum RaciąŜa staną parkometry, które mają rozwiązać problem parkowania i udrożnić ruch.

– Chcemy zrobić tak, by dla mieszkańców było to korzystne. Może nie tak, by w ogóle nie placili, ale może będzie np. Karta RaciąŜa – dodaje burmistrz.

Obecnie miasto zbliża się do finiszu rewitalizacji dużego parku oraz Wodnej Góry i skweru przy ul. Wolności. Koszt tej inwestycji to blisko 5 mln zł. **KO**

Siedem milionów na płońskie szkoły

Miasto Płońsk otrzyma unijne pieniądze na dostosowanie szkół podstawowych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami. A jest to kwota blisko 7 mln zł.

– Budynki czterech płońskich podstawówek oraz ich otoczenie zostaną przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – informuje płoński ratusz. – W szkołach zainstalowane zostaną windy, pojawią się też odpowiednie szerokości drzwi, antypoślizgowe posadzki, pochylnie dla wózków i podjazdy. Projekt przewiduje również oznaczenia ostrzegawcze, etykiety, tabliczki czy nakładki na poręcze.

W ramach projektu miasto zakupi pętle indukcyjne dla osób niedosłyszą-

Jedna z płońskich podstawówek

cych, hałasometri i dźwiękowy system informacyjny wspomagający nawigowanie, a w każdej z czterech płońskich podstawówek powstaną specjalne pokoje wyciszeń.

Całkowita wartość projektu jest szacowana na około 8,6 mln zł, w tym unijne dofinansowanie to wyżej wspomniana kwota blisko 7 mln zł.

KO

**POWIAT
ŻUROMIŃSKI**

Problem, który narasta

Ptasia grypa się rozprzestrzenia

ZDJEŃCIE ILLUSTRACYJNE

W ostatnim czasie wykryto trzy kolejne ogniska ptasiej grypy w gminie Biezuń. W Sądowie do uboju było niemal 1,5 miliona kur niosek... Sytuacja jeszcze nie wymknęła się spod kontroli, ale staje się coraz poważniejsza.

Tak jak już pisaliśmy na naszych łamach - w powiecie żuromińskim utrzymywanych jest około 50 milionów sztuk drobiu (kur niosek, brojlerów, indyków, gęsi). Pierwsze ognisko ptasiej grypy (HPAI) wykryto w gminie Biezuń (w Kobylej Łące) 11 stycznia. Po miesiącu, wdrożeniu środków zapobiegawczych, w tym uboju prewencyjnego, zgłaszane są kolejne, nadmiarowe upadki drobiu. Wszystkie zaczynają się przy wentylacji w fermach. Prowadzone były nawet w okolicach ogniska poszukiwania dzikich, padłych ptaków, ale bez rezultatu.

Po wykryciu ognisk w Kobylej Łące i Karniszynie-Parcelach, kolejne ognisko zostało potwierdzone 4 lutego w Sądowie oraz 9 lutego w Stawiszynie-Zwałewie. W tym ostatnim ognisku utrzymywanych było 43 tys. sztuk drobiu - przekazał nam w poniedziałek (10 lutego) mało optymistycznie wieści Jarosław Gałka, kierownik referatu zarządzania kryzysowego w Starostwie Powiatowym w Żurominie.

W czterech ogniskach, łącznie z ubojem kontaktowym oraz prewencyjnym, wybito około 2 mln 950 tys. sztuk drobiu. Do tego momentu wszystko szło sprawnie, ale, jak się okazało, nie był to jeszcze koniec...

Coraz bliżej powiatu mławskiego

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Żurominie wysłał kolejne próbki do badań w laboratorium w Puławach. Podejrzenie dotyczyło kolejnej fermy w gminie Biezuń. Wyniki badań przyszły we wtorek (11 lutego) i, niestety, okazały się pozytywne.

W fermach w Sławęcinie, o których mowa, stwierdzono wystąpienie 5 ognisk ptasiej grypy. Utrzymywanych tam było 131,5 tys. kur hodowlanych. Jak poinformował Jarosław Gałka, decyzją powiatowej lekarz weterynarii zagrożone i zutilizowane zostanie także 148 tys. sztuk drobiu z tzw. kontaktu. Łącznie mowa zatem o kolejnych 280 tys. sztuk drobiu. Pierwotnie zakładano, że działania potrwają do czwartku albo piątku (13/14 lutego), jednak do tego doszły, po ocenie PIW, kolejne fermy drobiu w Chamsku, i w piątek (14 lutego) wciąż trwały prace z wywozem padłego ptactwa. Oznacza to również, że w powiecie żuromińskim wybitych zostało łącznie ok. 4 mln sztuk drobiu. Wygląda również na to, iż pojawiają się pierwsze opóźnienia w uprzątnięciu ferm po gazowaniu.

Lokalizacja nowego ogniska sprawa, że mocno zagrożone stały się fermy w gminie Radzanów oraz w gminie Szreńsk w powiecie mławskim.

List do hodowców

Do hodowców zwrócił się Mazowiecki Wojewódzki Lekarz Weterynarii Paweł Jakubczak, który w 2021 roku aktywnie włączył się w walkę z rozprzestrzenianiem wirusa, a w tym roku jeszcze nie był widziany na terenie powiatu żuromińskiego. Odezwę zamieszczamy w całości poniżej:

„Szanowni Hodowcy Drobiu, W związku z aktualną sytuacją epizootyczną na terenie województwa mazowieckiego, zwracam się z apelem o podjęcie wszelkich działań mających na celu ochronę zdrowia stad drobiu oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych. Na terenie naszego województwa w ostatnim czasie stwierdzono ogniska rzekomego pomoru drobiu (ND), a także ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) w powiecie żuromińskim.

Pragnę przypomnieć, że w 2021 roku skala epizootii grypy ptaków była dramatyczna zarówno na terenie województwa mazowieckiego, jak i w całej Polsce. Straty, jakie ponieśli hodowcy oraz cały sektor drobiarski, były ogromne. Dlatego kluczowe jest, abyśmy wspólnie zrobili wszystko, co możliwe, by zapobiec powtórzeniu się podobnej sytuacji. Podstawowym narzędziem w walce z chorobami zakaźnymi drobiu jest przestrzeganie zasad bioase-

kuracji. Apeluje do wszystkich hodowców drobiu o bezwzględne stosowanie się do procedur bioasekuracyjnych, zawartych w

rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków, w tym: ograniczenie kontaktu drobiu z dzikimi ptakami, stosowanie środków dezynfekcyjnych na terenie ferm, zabezpieczenie paszy oraz wody przed dostępem dzikich zwierząt, bieżące monitorowanie stanu zdrowia stad i zgłaszanie wszelkich podejrzanych przypadków lekarzowi weterynarii. Apel kieruję nie tylko do hodowców, ale również do wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces produkcji, w tym paszowych oraz utylizacyjnych, a także lekarzy weterynarii wolnej praktyki sprawujących opiekę nad stadami. Współpraca między hodowcami, zaangażowanymi podmiotami a Inspekcją Weterynaryjną i władzami samorządowymi jest kluczowa w skutecznej walce z epizootiami. Przypominam, że na terenie województwa mazowieckiego obowiązują przepisy rozporządzeń Wojewody Mazowieckiego w sprawie szczepień ptaków przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu (ND) (Dz. Urz. Woj. 2024.13181) oraz zwalczania wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) (Dz. Urz. Woj. 2024.11315). Zwracam się z prośbą o podjęcie ścisłej współpracy z Inspekcją Weterynaryjną, przestrzeganie obowiązujących przepisów oraz konsekwentne wdrażanie środków bioasekuracyjnych. Działania te mają kluczowe znaczenie dla ochrony zdrowia waszych stad, jak i całego sektora drobiarskiego. Razem możemy zapobiec dalszemu rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych drobiu. Dziękuję za Państwa zaangażowanie i odpowiedzialność”.

Konsekwencje

Tymczasem do piątku (14 lutego) do godz. 14 wciąż nie ukazało się najnowsze rozporządzenie wojewody

mazowieckiego w sprawie zwalczania wysoce zjadliwej grypy ptaków na terenie powiatów żuromińskiego, mławskiego i sierpeckiego. W nowym rozporządzeniu, jak się dowiadujemy nieoficjalnie, oprócz poszerzenia oczywiście obszarów zapowietrzonego oraz zagrożonego ma zostać zniesione ograniczenie w poruszaniu się drogą wojewódzką nr 541 ze względu na to, że przy tej drodze właściwie już wszystkie fermy opustoszały.

Jakie znaczenie ma sytuacja w powiecie żuromińskim (i za chwilę zapewne także mławskim) dla zwykłego konsumenta? Otóż na razie cena mięsa drobiowego i jajek nie wzrosła znacząco, a to dlatego, że fermy, które mogą i otrzymują właściwą zgodę Powiatowego Lekarza Weterynarii w Żurominie aktualnie sprzedają, co mogą. Jednak już niedługo znacznie brakować na rynku jaj, mięsa, ale także małych kurcząt (opustoszały także wylęgarnie), co wpłynie na podwyżkę produktów drobiowych. Hodowcy z powiatów żuromińskiego i mławskiego są jednymi z największych w Polsce (obok tych z woj. wielkopolskiego).

Ponadto, już po wygaszeniu wszystkich ognisk i zakończeniu tegorocznej walki z chorobą pojawi się oczywiście temat odszkodowań za ubój prewencyjny i z kontaktu. Mowa tu o nawet, w zależności od skali rozprzestrzenienia się choroby, kilku miliardach złotych.

Kolejnym problemem, który może, ale nie musi się pojawiać, jest utylizacja zagazowanego drobiu. W 2021 roku nie było już możliwości sprawnej utylizacji padłego ptactwa w spalarniach, które, mówiąc kolokwialnie - się zapahaly. W związku z zalegającym na fermach, rozkładającym się drobiem, Wojewódzki Lekarz Weterynarii rozpoczął poszukiwania miejsc na tzw. grzebiska. Mieszkańcy, ostro protestując, nie zgodzili się na to. Czy czeka nas powtórka z 2021 roku? Przekonamy się z czasem.

KLAUDIA KUJAWA

Rolnicy stracili dobytek

Potrzebna pomoc dla pogorzalców

Pisaliśmy na naszych łamach o dużym pożarze budynków gospodarczych w Dąbrowicach (gm. Żuromin). Strażacy walczyli z ogniem przez wiele godzin. Teraz okazuje się, że poszkodowanym rolnikom i ich zwierzętom potrzebna jest pomoc.

Do niszczycielskiego pożaru doszło 21 stycznia br. W jego wyniku całkowicie zniszczeniu uległa szopa i stodoła, na których poddaszu składowane było siano w belach. Na szczęście gospodarzom udało się w porę uwolnić zwierzęta (krowy i konie). Strażacy z niemal wszystkich jednostek z terenu powiatu żuromińskiego dogaszali pogorzalisko do następnego dnia do rana. Ich pracę wspierali okoliczni mieszkańcy, w tym m.in. sołtyska, która zapewniała ciepłe napoje i posiłki, burmistrz, który przysłał pizzę, a także sołtys sąsiedniej wsi, który całą noc jeździł ładowaczem i umożliwiał dogaszanie bel.

W pomoc gospodarzom bardzo zaangażowała się lokalna społeczność, ale nawet ona nie jest w stanie unieść ciężaru finansowego odbudowy tego, co zniszczył ogień.

Znajomy rolników Marka i Rafała Ulanowskich z Dąbrowic postanowił im pomóc zakładając zbiórkę. W jej opisie czytamy:

FOT. KP PSP ŻUROMIN

„Wtorek 21 stycznia początek Nowego Roku, dzień jak co dzień, nic nie zapowiadało tragedii, a jednak o godzinie 12.30 domownicy zauważyli pierwszy dym wydobywający się z magazynu z sianem dla koni. Nagła panika, dezorientowanie i walka o ratowanie dobytku, szybka reakcja, aby w pierwszej kolejności ratować zwierzęta. Niestety pomieszczenia były całkowicie zadymione, ale po chwili udało się wyprowadzić ostatnie sztuki zwierząt, w tym jednodniowego cielaczka. W tym czasie pożar opanował już prawie całe budynki, nie dało się nic więcej zrobić. Po kilkunastu minutach dojechała straż pożarna, walka z żywiołem trwała do 6.30 rano następnego dnia. Każda, nawet najmniejsza wpłata, przybliży ich do odbudowy utraconych budynków i zapewnienia zwierzętom bezpiecznego

schronienia. Na ubezpieczenie niestety nie mogą liczyć...

Bracia szukali pomocy w MOPSiE, ale tam zasugerowano „aby założyli sobie zrzutkę... Sami nie mieli na tyle odwagi, ponieważ wiedzą, że ludzie mają własne problemy, są ciężkie czasy i głupio im prosić obcych o pomoc. Wystawiam tą zrzutkę w ich imieniu - dla nich i dla zwierząt z ich gospodarstwa, które obecnie mieszkają pod chmurką. Najważniejsza potrzeba, to odbudować pomieszczenia dla zwierząt oraz zakupić paszę, siano, słomę i spaloną ładowarkę”.

Nie trzeba stracić wszystkiego w pożarze, żeby wiedzieć, jaka to tragedia. Każdy, kto może i chce wesprzeć rolników z Dąbrowic może wpłacić swoją cegiełkę na zrzutkę wpisując w przeglądarce www.zrzutka.pl/vaay8n.

kuj

Wyjątkowy jubileusz

Setne urodziny bieżunianki

Mieszkanka Biezuń Salomea Gajkowska skończyła okrągłe 100-lat. Z tej okazji jubilatkę odwiedziła delegacja z gminy.

Na własne oczy zobaczyć, jak przez okrągły wiek zmienia się otaczający nas świat - to nieczęsty zaszczyt. Mieszkanca Biezuń doczekała go 30 stycznia br., kiedy to skończyła okrągłe 100 lat życia. Jak informuje gmina, Salomea Gajkowska z miastem Biezuń związana jest od urodzenia. Tutaj w 1947 roku wyszła za mąż. Urodziła troje dzieci (dwie córki

i jednego syna), doczekała się 6 wnuków oraz 11 prawnuków.

Z okazji tego wyjątkowego jubileuszu mieszkankę odwiedził burmistrz miasta i bminy Biezuń Andrzej Szybor, przewodnicząca Rady Miejskiej Barbara Rogowska oraz kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Anna Liszewska, którzy złożyli jubilatce najserdeczniejsze gratulacje i życzenia w imieniu swoim, władz samorządowych i całej społeczności lokalnej.

Salomei Gajkowskiej został przekazany również list gratulacyjny od Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska. **kuj**

FOT. UMIG BIEZUŃ

Będzie rondo czy nie będzie?

Radni miasta Przasnysz wraz z burmistrzem Łukaszem Chrostowskim i wiceburmistrzem Łukaszem Machałowskim udali się do Starostwa Powiatowego w Przasnyszu z petycją do Rady Powiatu Przasnyskiego o zabezpieczenie środków finansowych w 2025 r. na przebudowę skrzyżowania przy galerii handlowej przy ul. Targowej w Przasnyszu. Petycja zawierała ponad 350 podpisów mieszkańców.

Miasto pozyskało już z Rządowego Funduszu Dróg kwotę 3.603.635,08 zł (z koniecznością wykorzystania w 2025

r.) na przebudowę ulicy Przemysłowej. W budżecie miasta zabezpieczono na rok 2025 środki finansowe na opracowanie dokumentacji projektowej ul. Targowej. Ale konieczne jest opracowanie

Radni miasta Przasnysza z petycją

takiej dokumentacji także przez Powiat Przasnyski w 2025 r. Przebudowa skrzyżowania to duży koszt dla samorządów, a w tym wypadku koszt inwestycji leży po

stronie zarządcy drogi wyższej kategorii czyli – po stronie Powiatu Przasnyskiego. Powiat jednak ma do tego zastrzeżenia i nie zgadza się na poniesienie całości kosztów. **ESKA**

Wyróżnienie za turniej

Krzysztof Szczepański, dyrektor OSiR w Przasnyszu otrzymał wyróżnienie za wkład wniesiony w organizację turnieju Klubowe Mistrzostwa Mazowska im. Orłów Górskiego.

W 2024 roku na obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Przasnyszu odbyły się trzy kluczowe dla mazowieckiej piłki nożnej imprezy sportowe: Sokoliki Cup 2024, Diamenty Mazowska oraz Klubowe Mistrzostwa Mazowska im. Orłów Górskiego. Uczestniczyło w nich łącznie 87 zespołów, w których wystąpiło około tysiąca uczestników. Dyrektor przasnyskiego OSiR Krzysztof

Szczepański odebrał podziękowanie i specjalne wyróżnienie za wkład wniesiony w organizację turnieju podczas gali, która odbyła się w Polskim Komitecie Olimpijskim w Muzeum Sportu. **ES**

FOT. OSiR

Wystawa pamięci żołnierzy AK

W Starostwie Powiatowym w Przasnyszu, w nowej części budynku na I piętrze, umieszczona została wystawa okolicznościowa poświęcona Armii Krajowej.

Przygotowana została przez podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej przy DPS, którzy nie zapominają o bohaterach. Okazją do tego, było ustanowienie nowego święta w hołdzie żołnierzom Armii Krajowej – największej konspiracyjnej armii w podbitej przez Niemcy i Rosję Europie, która prowadziła bohaterską walkę o odzyskanie przez

FOT. WTZ PRZASNYSZ

Rzeczpospolitą Polską suwerenności i niepodległości. Tym świętem ustanowiony został 14 lutego. Prace nawiązują

do historii AK, patriotyzmu i wartości, które nas, jako naród, kształtowały. Można zatem zobaczyć wyjątkowe prace: „Godło Polski Walczącej”, „Godło 5 MBOT”, „Godło Polski”, „Powstanie Warszawskie”, „Orzeł – obrońca Polski”, „Pamiętamy o Waszym Bohaterstwie”, „Przywódcy”, „Ściana Pamięci”, „Orzeł – Praca w Toku”. Podopieczni WTZ zapraszają do odwiedzenia wystawy. **ES**

Bogate

Chcesz grać w orkiestrze?

W Gminnej Bibliotece Publicznej im. Józefa Narzymskiego w Bogatem można uczyć się gry na instrumentach muzycznych, by później grać w Młodzieżowych Orkiestrach Dętych w Starej Krępie i Bogatem.

Zajęcia są bezpłatne i dostępne zarówno dla początkujących, jak

i bardziej zaawansowanych muzyków. Orkiestry finansowane są ze środków gminnych. Młodzieżowa Orkiestra Dęta w Starej Krępie reaktywowana została w 2004 r. Jej kapelmistrzem jest Krystian Roman. Zajęcia odbywają się w środy i weekendy. Młodzieżowa Orkiestra Dęta w Bogatem została założona w 1968 roku przez Henryka Ostrowskiego. Kapelmistrzem jest Tomasz Wesolowski. Zajęcia odbywają się w środy i czwartki. Udział w życiu orkiestry to nie tylko nauka gry na instrumentach pod okiem doświadczonych kapelmistrzów, ale także wspólne koncerty i występy na wydarzeniach kulturalnych oraz możliwość rozwijania talentu muzycznego, to szansa na nowe znajomości i świetną zabawę. Zapisy prowadzi biblioteka w Bogatem. **ES**

FOT. FB MOD BOGATE

W chojnowskim dworku

Pracują intensywnie

11 lutego w chojnowskim dworku odbyło się kolejne spotkanie animacyjne pn. „Księgowość i rozliczenia grantów w organizacjach pozarządowych” organizowane dla przedstawicieli tych organizacji.

Większość uczestników to członkinie Kół Gospodyń Wiejskich z obszaru

działania LGD. Spotkanie poprowadziła Aldona Olszewska, która podzieliła się wiedzą i doświadczeniem w zakresie finansów w NGO-sach. Były to bardzo cenne i przydatne wskazówki dotyczące zasad prowadzenia księgowości w tych organizacjach. Spotkanie odbyło się dzięki współpracy LGD „Północne Mazowsze” z Mazowieckim Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej prowadzonym przez Fundację „Fundusz Współpracy”.

Dwa dni później, LGD „Północne Mazowsze” zaprosiła panie z obszarów swojego działania, na warsztaty aktywizujące, zorganizowane w ramach projektu „Inkubacja i wsparcie ekonomii społecznej w podregionach ciechanowskim i ostrołęckim – IWES 5”. Uczestnicy tworzyli dekoracje z owoców i warzyw, wyroby cukierkowe oraz oryginalne świece sojowe. Spotkanie miało na celu integrację uczestniczek, wymianę doświadczeń oraz rozwijanie nowych umiejętności. Warsztaty prowadził Michał Warmusa Mobilny Kucharz. O działalności LGD „Północne Mazowsze” opowiedziały Justyna Urbaniak, koordynator ds. wdrażania LSR, oraz prezes LGD, Anna Kienik. Warsztaty zostały zorganizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem „Nasze Szewce” oraz Mazowieckim Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej (MOWES), które wspierają inicjatywy lokalne i rozwój społeczności wiejskich. **ES**

Nie nudziły się w ferie

Ferie dla przasnyskich dzieci zorganizowała Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu. Program obejmował różnorodne warsztaty i spotkania.

W programie znalazły się warsztaty plastyczne, zajęcia językowe, ale przede wszystkim fascynujące podróże. Dzieci odwiedziły wirtualnie Hiszpanię, Grecję, Japonię i Chiny. Poznawały kulturę tych krajów, kuchnię, zabytki. Dużą trudność sprawiło jedzenie pałeczkami, ale jak się okazało dały radę. Natomiast pokazy w wykonaniu członków przasnyskiego klubu Kyokushin Karate okazały się niezwykle ciekawe. Były także zajęcia karnawałowe. Przewodniczkami w podróży były Maddie i Miriam – wolontariuszki, które pracują w bibliotece w ramach programu Europejski Korpus Solidarności. Dzieci spotkały się także z regionalistą

Janem Chmielewskim oraz przedstawicielką z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej Martą Pęczkowską. Uroczyste zakończenie ferii miało miejsce 14 lutego, podczas którego dzieci zaprezentowały przygotowane na zajęciach prace i występy. Wszystkie zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem i były doskonałą okazją do rozwijania

pasji, zdobywania nowych umiejętności oraz integracji z rówieśnikami.

Odwiedziliśmy też Gminną Bibliotekę Publiczną w Krzynowłodze Małej. Spora grupka dzieci na niewielkiej przestrzeni, pilnie uczestniczyła w zajęciach.

W programie znalazły się różne kreatywne zajęcia. My trafiliśmy na „literackie rękodzieła”, w których uczestniczyło siedemnaścioro dzieci. W ciągu tygodnia było też malowanie pastą, detektywy w bibliotece, walentynkowe prasowanki,

a na zakończenie – wielki finał. Dzieci piekły kielbaski i pianki przy ognisku uczestniczyły w zabawach ruchowych. W feriach brały udział dzieci z Krzynowłodki Małej, ale też z terenu gminy – Chmielenia, Rudna, Wiktorowa i z innych wiosek.

Mimo ograniczonych warunków biblioteka oferuje dla mieszkańcom różne imprezy kulturalne – powiedziała dyrektor biblioteki Renata Smolińska. – Są to spotkania autorskie dla dorosłych,

z okazji Dnia Kobiet jedziemy do Teatru Buffo, za chwilę mamy pokaz makijażu dla pań. Pierwszego dnia wiosny idziemy z pierwszakami i seniorami jej szukać. Rozmawiamy o pierwszych zwiastunach wiosny, robimy marzannę, czy wykonujemy inne prace, potem mamy wspólne ognisko albo jakiś poczęstunek.

A zatem w gminnej bibliotece dzieje się sporo. Także w zakresie czytelnictwa. Biblioteka pozyskuje środki na nowości i robi zakupy cztery razy w roku, starając się wybierać takie, żeby dla czytelników były atrakcyjne. **ESKA**

Pokazy w wykonaniu członków przasnyskiego klubu Kyokushin Karate okazały się niezwykle ciekawe

Zajęcia z regionalistą Janem Chmielewskim

Finał ferii w Krzynowłodze Małej

FOT. GBP PRZASNYSZ, GBP KRZYNOWLODZA MAŁA, ESKA

**POWIAT
MAKOWSKI**

Podczas śródowej uroczystości odsłonięty został odnowiony pomnik ku pamięci ofiar, którego renowacja przeprowadzona została w ramach projektu „Mazowsze dla miejsc pamięci”. Środki na dofinansowanie prac renowacyjnych gmina Czerwonka pozyskała z samorządu Województwa Mazowieckiego. Odsłonięcia dokonali starosta Mirosław Augustyniak i wicestarosta Agnieszka Dąbrowska-Kot.

- Jesteśmy w miejscu uświęconym męczeńską krwią mieszkańców powiatu

85. rocznica zbrodni w Wąskim Lesie

W środę, o godzinie 13.00 rozpoczęły się uroczyste obchody rocznicy mordu w Wąskim Lesie, pod patronatem starosty makowskiego Mirosława Jana Augustyniaka i wójta gminy Czerwonka Pawła Kacprzykowskiego. Uroczystości odbywają się co roku pod pomnikiem wzniesionym ku czci ofiar niemieckiej zbrodni.

Z okazji tegorocznej rocznicy, pomnik został odnowiony

makowskiego. Jesteśmy tu po to, aby w zadumie, z pochylonym czołem, w modlitwie oddać cześć ich pamięci. Okrutne lata wojny pochłonęły wiele istnień ludzkich, a w powiecie makowskim mamy wiele miejsc pamięci. Niestety odchodzą już ci, którzy pamiętają tamte czasy. Moje pokolenie jeszcze pamięta

je z przekazu tych, którzy doświadczyli bestialstwa niemieckiego najeźdźcy, terroru, strachu oraz tego, że życie było jak okrusek chleba – każdy niemiecki żołnierz mógł je odebrać. To rzecz obecnie zupełnie niewyobrażalna, więc pamiętajmy o tych, którzy tamte czasy przeżyli i w tamtych czasach polegli.

Szczególnie o tych najsłabszych, bo tu w tej mogile spoczywają ludzie, którzy byli chorzy i oczekiwali pomocy – mówił starosta Augustyniak.

Głos zabrał również wójt gminy Czerwonka, Paweł Kacprzykowski.

- Nie będę mówił o hitlerowcach, czy nazistach. Powiem wprost - o Niemcach, którzy tutaj zamordowali ponad 500 osób, mieszkańców powiatu makowskiego – mówił wójt gminy Czerwonka Paweł Kacprzykowski. - Historia tego pomnika jest dosyć długa i dość skomplikowana. Najstarszym jego elementem jest obelisk, a pierwotna forma pomnika została wybudowana w latach 80. XX wieku. Następnie został zmodernizowany i przebudowany. Te płyty nie bez kozery zostały tak ułożone, w przyszłości będziemy wiedzieli kto tu zginął i będą na nich wyryte imiona i nazwiska – mówił.

Po przemówieniach wezwano do apelu poległych, zamordowanych w Wąskim Lesie. Po apelu, pod pomnikiem złożono kwiaty i zapalono znicze. Po głównej części uroczystości została odprawiona msza święta, którą odprawił ks. Jerzy

Szymoń, proboszcz parafii pw. św. Marii Magdaleny w Czerwoncu.

12 lutego 1940 roku Niemcy wymordowali w Wąskim Lesie ponad 500 mieszkańców powiatu makowskiego. W większości byli to ludzie starsi, chorzy, a także dzieci. Zwabiono ich obietnicą bezpłatnego leczenia. Rozstrzelanych wrzucano do 30-metrowego dołu. Wszystko odbyło się w ramach tzw. „akcji eutanazyjnej” o kryptonimie T4, której celem było „oczyszczenie” społeczeństwa z „niepotrzebnych, obciążających elementów”. Pierwszymi ofiarami, jeszcze w sierpniu 1939, były chore dzieci w szpitalach niemieckich, stopniowo jednak „akcja” rozszerzała się na dorosłych mieszkańców III Rzeszy i terenów okupowanych. Jednym z jej inicjatorów i propagatorów był osobisty lekarz Hitlera. Główny Komisarz do spraw Zdrowia i Higieny Rzeszy, Karl Brandt.

Od 25 maja 2023 decyzją Rady Powiatu w Makowie Mazowieckim 12 lutego uznano dniem pamięci zamordowanych w tym dniu mieszkańców powiatu.

PB

Ks. Jerzy Szymoń poświęcił nową tablicę pamiątkową

Na koniec uroczystości złożono pamiątkowe wieńce

Na uroczystości obecne były poczty sztandarowe makowskich szkół i instytucji

Pożegnali emerytów

W piątkowe popołudnie, w głównej siedzibie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Makowie Mazowieckim odbyło się uroczyste pożegnanie strażaków odchodzących na emeryturę.

St. kpt. Bartosz Kołodziejki, komendant powiatowy PSP w Makowie Mazowieckim oraz inni koledzy z jednostki pożegnali trzech strażaków. Kpt. Marek Kaszuba rozpoczął służbę 13 sierpnia 1997, służbę zakończył na stanowisku zastępcy dowódcy jednostki. St. ogn. Zbigniew Kochański na służbę poszedł rok później – 3 sierpnia 1998 roku, służbę zakończył sprawując funkcję

dowódcy zastępu. St. ogn. Arkadiusz Mosakowski ma za sobą ponad 24 lata służby, rozpoczął ją w październiku 2000 roku. On również zakończył służbę jako dowódca zastępu.

Zegnąjący się ze służbą oficerowie otrzymali pamiątkowe medale. Na koniec uroczystości, na ich cześć odpalona została fontanna... strażackiej piany.

PB

Odchodzący na emeryturę strażacy otrzymali pamiątkowe medale

Nie mogło zabraknąć efektownego tortu

Fontanna z piany strażackiej na cześć świeżo upieczonych emerytów

Bezpieczne ferie z makowskimi strażakami

14 lutego strażacy z KPPSP Maków Mazowiecki brali udział w zajęciach zorganizowanych przez Gminną Publiczną Bibliotekę w Rzewniu w ramach społecznej akcji prewencyjnej „Bezpieczne Ferie” dla dzieci i młodzieży.

Weźniej strażacy odwiedzili Karniewo i Sypniewo (12 lutego), a także Młynarze i Różan (6 lutego) oraz Stary Szelków (05 lutego).

Goście zapoznali dzieci z tajnikami swojego zawodu, wygłosili też pogadankę związaną z bezpieczeństwem podczas zimowego wypoczynku i zagrożeniami stwarzanymi przez tlenek węgla.

W ramach wspomnianej akcji Komendę w Makowie odwiedziła też Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza przy OSP Krasnosielc. Odwiedzający zwiedzili cały budynek, obejrzeni sprzęt na wyposażeniu pojazdów pożarniczych i zebrali wiedzę na temat specyfiki zawodu strażaka.

PB

Jednostkę makowskiej PSP odwiedziła Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza

Strażacy opowiedzieli o tajnikach swojego zawodu, młodzież usłyszała również o niebezpieczeństwach związanych z tlenkiem węgla

Już niedługo ruszają konsultacje dla przedstawicieli makowskich NGO

Powiat makowski zapowiedział pierwsze w tym roku konsultacje indywidualne dla przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych w ramach projektu Centrum Wsparcia dla NGO z powiatu makowskiego.

Projekt zakłada wspieranie i fachowe doradztwo dla makowskich NGO, by realizowały swoje cele i działania prospołeczne tak efektywnie, jak to tylko możliwe. Podczas pierwszych konsultacji, które odbędą się 19 lutego, poruszone zostaną takie zagadnienia

jak współpraca organizacji z instytucjami samorządowymi, analiza potrzeb NGO i praktyczne porady dotyczące przekuwania pomysłów prospołecznych w realne działania. Poruszone zostaną również tematy związane z poprawnym składaniem wniosków i prowadzeniem dokumentacji, zarówno podczas zakładania NGO, jak i codziennego działania.

Konsultacje odbędą się w siedzibie starostwa makowskiego przy ulicy Rynek 1 o godzinie 16.00. Osoby zainteresowane spotkaniem proszone są o zapisy pod numerem telefonu 505 483 336 lub mailem na adres: kasia.margol@gmail.com.

PB

Pięć kobiet, pięć historii, pięć wielkich wynalazków

Stosunkowo niedawno, bo 11 lutego, obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Kobiet i Dziewcząt w Nauce. Z tej okazji przywołujemy nazwiska pięciu kobiet, których personalia często pozostają nieznane, chociaż ich wynalazki zapisały się trwale w historii i ułatwiają nam życie na co dzień.

Hedy Lamarr. Nie tylko gwiazda Hollywood

Urodzona jako Hedwig Eva Maria Kiesler 9 listopada 1914 w Wiedniu, Hedy Lamarr owszem, jest sławna – ale przede wszystkim jako gwiazda ekranu. Niezwykle piękna i bardzo fotogeniczna, a przy tym utalentowana, Hedy zapisała się w pamięci kina manów rolami w filmach „Algier” (1938), „Kulisy wielkiej rewii” (1941), „Historia ludzkości” (1957), a przede wszystkim „Samson i Dalila” (1949).

Mało kto jednak wie, że oprócz filmu wielką pasją Hedy było opracowywanie wynalazków. Wraz z przyjacielem, George'em Antheilem, pracowała nad systemem wykorzystania technologii fal radiowych dla potrzeb obronności w czasach II wojny światowej. Pomysł Lamarr opierał się na przesyłaniu sygnału sterującego torpedą w postaci stale zmieniających się częstotliwości, tym samym ograniczając możliwość przejścia torpedy przez wroga. System, znany dziś jako FHSS, od angielskiego „frequency-hopping spread spectrum”, został opatentowany przez Lamarr i Antheila w 1941 roku. Co prawda w czasie II wojny nie doszło do powstania prototypu urządzenia wykorzystującego ten patent, ale już w latach 60. pomysłem zainteresowała się amerykańska marynarka wojenna. Dla współczesnego czytelnika najbardziej interesujące może być jednak to, że metoda opracowana przez Hedy Lamarr stała się podstawą systemów komunikacji bezprzewodowej, w tym GPS, Bluetooth i przede wszystkim Wi-Fi. W 1997 roku Lamarr i Antheil zostali wspólnie wyróżnieni przez Electronic Frontier Foundation nagrodą EFF Award, przyznawaną pionierom technologii. W 2019 roku imieniem aktorki i wynalazczynie nazwano asteroidę: 32730 Lamarr.

Josephine Cochrane. Sama się tym zajmę

Josephine Cochrane, później Cochrane, z domu Garis, przyszła na świat w 1839 roku w Ashtabula County, Ohio. Mając zaledwie 19 lat poślubiła Williama Cochran, który miał ambicje polityczne i życzył sobie, by jak najczęściej podejmować w domu ważnych gości.

Niestety służba, zmywając niekończące się stopy naczyń, często tukła cenną porcelanę. Zirytowana tym faktem Josephine, córka inżyniera, zaczęła rozważać pomysł stworzenia maszyny, która mogłaby usprawnić zmywanie. W 1883 roku William zmarł, zostawiając żonę z długami do spłacenia. Traktując to jako dodatkową motywację, Josephine spędzała długie godziny w szopie za domem, niestrudzenie dopieszczając swoją wizję. Tak powstał projekt pierwszej zmywarki: „Cochrane Dishwasher”. Prototyp, zbudowany z pomocą mechanika i złotej rączki George'a Buttersa, Josephine zainstalowała we własnym gospodarstwie, kolejne konstruowała dla przyjaciół i reklamowała w prasie, przyciągając stopniowo uwagę hoteli i restauracji. Swoją wynalazek zaprezentowała na wystawie światowej w Chicago w 1893 roku, gdzie otrzymała nagrodę. Początkowo zmywarki miały przede wszystkim zastosowanie przemysłowe, ich popularność w prywatnych gospodarstwach domowych wzrosła (w zasadzie – eksplodowała) w latach 50. XX wieku.

Założona przez Josephine Cochrane's Crescent Washing Machine Company z czasem przekształcała się w element przedsiębiorstwa KitchenAid, a dziś jest częścią koncernu Whirlpool.

Stephanie Kwolek. Tysiące ocalonych żyć

Stephanie, amerykańska chemiczka, przyszła na świat w 1923 roku jako córka polskich emigrantów, Eleonory (Nellie) i Jana (Johna) Kwołków.

Studiowała chemię na uniwersytecie w Pittsburghu – jak w swoim felietonie poświęconym wynalazczynie pisze Tomasz Pospieszny, marzyła o medycynie, ale nie mogła sobie na to pozwolić finansowo. Ostatecznie zatrudniła się w firmie DuPont, gdzie pracowała nad wykorzystaniem związków chemicznych do tworzenia włókien, które w założeniu mogłyby doprowadzić do produkcji nowych tkanin. Zespół pod kierownictwem Kwolek pracował nad materiałami syntetycznymi o dużej wytrzymałości, w ten sposób tworząc m.in. nylon i lycrę.

Jednak największym dokonaniem Stephanie było stworzenie w warunkach laboratoryjnych ciekłego polimeru, podstawy lekkich, ale bardzo wytrzymałych włókien. Tak w 1965 roku powstał kevlar, polimer ponad pięciokrotnie lżejszy od stali, wykorzystywany do produkcji kombinizonów, rękawic, hełmów, kasków – ale przede wszystkim kamizelek kuloodpornych.

Kto wie, ile żyć już ocalił wynalazek Stephanie Kwolek, i ile jeszcze w przyszłości ocali?

Ada Lovelace. Pierwsza programistka

Augusta Ada King, hrabina Lovelace, urodziła się w 1815 roku w Anglii jako córka poety George'a Byrona i Any Milbanke. Rodzice Ady wzięli rozwód w atmosferze skandalu kilka tygodni po jej narodzinach, a dziewczynka rosła, wysłuchując wyłącznie gorzkich słów o ojcu.

Matka zachęcała Adę do studiowania nauk ścisłych. Po fascynacji geografią dziewczyna przyczepiła się do matematyki. Nigdy nie zrezygnowała ze swoich zainteresowań, nawet po ślubie i narodzinach trójki dzieci. Przyczyniła się do tego jej przyjaźń z Charlesem Babbage'em, dziś znanym jako „ojcem komputera”, który zaprezentował Adzie wynalazoną przez siebie maszynę różnicową.

Ada Lovelace zostawiła po sobie siedem notatek dotyczących maszyny, podpisanych inicjałami AAL. W jednej z nich zawarła system służący do obliczania liczb Bernoulliego. Ten algorytm, pochodzący z 1843 roku, został ponownie opublikowany ponad 100 lat później i obwołany wówczas „pierwszym programem komputerowym w historii”, zaś Adzie przyznano tytuł „pierwszej programistki”. Są pewne kontrowersje co do zakresu zaangażowania hrabiny Lovelace w stworzenie algorytmu, niektórzy twierdzą, że zanotowała po prostu pomysły Babbage'a. Nawet jeśli tak było, miała bezsprzecznie istotny wkład w rozpowszechnienie idei „pierwszego komputera”.

Mary Anderson. Zaklinaczka deszczu

Urodzona w Alabamie w 1866 roku Mary Anderson we wczesnej młodości praktycznie samodzielnie prowadziła rancho i winnicę. W 1893 roku zarządziła budowę, a następnie funkcjonowaniem apartamentowca w Birmingham.

W 1902 Mary wybrała się na wycieczkę do Nowego Jorku. Była zima, śnieg, a kierowca trolejbusu, którym podróżowała przyszła wynalazczynie, zmałgał się z ograniczeniem widoczności z powodu ośnieżonej szyby. Co jakiś czas musiał wysiadać z pojazdu i oczyszczać ją ręcznie. To doświadczenie zainspirowało Mary do zaprojektowania systemu, który pozwoliłby kierowcy oczyszczać szybę bez opuszczania auta. Tak powstała wycieraczka samochodowa.

Mary otrzymała patent w 1903 roku, ale początkowo nie udało jej się zainteresować swoim wynalazkiem żadnego przedsiębiorcy. Dopiero w 1922 roku Cadillac jako pierwszy producent wprowadził wycieraczki do standardowego wyposażenia samochodu. Niestety, Mary nie doczekała się za życia ani uznania za pomysłodawcę, ani profitów z wynalazku. Zdaniem członków National Inventors Hall of Fame, po prostu „wyprzedziła swoje czasy”.

KAROLINA CHYMKOWSKA

Horoskop z kart tarota dla 12 znaków zodiaku od 21 do 28 lutego 2025

Baran (21 marca - 19 kwietnia)

Siła

Siła wyrażona w tej karcie wypływa prosto z wnętrza. Widzimy kobietę, która zapanowała nad lwem, nie uciekając się do przemocy. Jest zdeterminowana, skoncentrowana i pewna siebie, ale też pełna zrozumienia, ciepła i współczucia. Siła w tym tygodniu doda Baranom energii, a przede wszystkim pozwoli im uwierzyć, że stać je na to, by przenościć góry.

Byk (20 kwietnia - 20 maja)

8 Kielichów

Jakiś istotny element w życiu Byków przestał się dla nich sprawdzać. Jakiegokolwiek dziedziny by nie dotyczył, nie niesie ze sobą tego, co nieść powinien. Iluzja pryśła, dręczy nuda, może marazm, a może rozczarowanie. W każdym razie czas porzucić to, co zatrzymuje nas w miejscu. Nadszedł moment na podjęcie decyzji o zmianie, nawet jeśli oznacza to wyjście ze swojej strefy komfortu.

Bliźnięta (21 maja - 20 czerwca)

Świat

Świat niesie Bliźniętom poczucie spełnienia i kompletności. Wreszcie znajdują się tam, gdzie być powinny, a sukces jest w zasięgu ręki. Dość nieustannych kompromisów i ustępowania potrzebom innych. Wrażenie przynależności i harmonii napelni Bliźnięta spokojem i przyniesie im pogodę ducha.

Rak (21 czerwca - 22 lipca)

4 mieczy

Nikt lepiej od Raków nie rozumie, jak istotne jest ładowanie co jakiś czas akumulatorów. Z jednej strony potrzebujecie tego ich natura introwertyka, z drugiej – wybujałe poczucie odpowiedzialności często skłania Raki do brania na siebie nadmiernych obciążeń, co prowadzi do wyczerpania. Raki potrzebują w tym tygodniu ciszy, introspekcji i spokoju. Uwaga na przeziębienia.

Lew (23 lipca - 22 sierpnia)

6 mieczy

W najprostszym, najbardziej oczywistym sensie 6 mieczy oznacza po prostu podróż, czasami nawet przeprowadzkę. W bardziej symbolicznym kontekście natomiast to zapowiedź dużej, często niezbyt komfortowej, ale koniecznej (i ostatecznie pozytywnej) zmiany. Może to być rewolucyjna zmiana pracy albo rezygnacja z palenia, a może powrót do fizycznej aktywności po dłuższej przerwie. Co najważniejsze jednak, 6 mieczy sugeruje Lewom, że mają w sobie siłę, by tej zmiany dokonali. Nawet jeśli w to wątpią.

Panna (23 sierpnia - 22 września)

Królowa denarów

Królowa denarów to godna, pełna macierzyńskiego ciepła pani ogniska domowego, wyposażona przy tym w godny podziwu zmysł praktyczny i zdolności organizacyjne. Władczyni dworu pentakli zachęca do rozkoszowania się drobnymi przyjemnościami, cieszenia się domowym luksusem, spokojnego dążenia do celu, a także bliskości z przyjaciółmi i rodziną.

Waga (23 września - 22 października)

As mieczy

As mieczy, jak każdy as, to karta początku i szansy – w tym wypadku przede wszystkim szansy intelektualnej. Wagi mają pomysł na siebie i są zdeterminowane, by go realizować, a okoliczności bardzo im sprzyjają: ich intelekt jest wystrzony, pamięć chłonna, a zdolności analityczne jeszcze większe niż zwykle. To świetny czas na podjęcie dyskusji, burzę mózgow, rozpoczęcie kursu albo naukę nowej umiejętności.

Skorpion (23 października - 21 listopada)

Król kielichów

Potrzeba utrzymywania kontroli jest dla Skorpionów bardzo istotna, jednak w nadchodzącym tygodniu Król kielichów sugeruje, by przywołać na pomoc nie tyle nakaz autorytetu, ile raczej dyplomację i zrozumienie. Król kielichów to mądry doradca i mistrz kreatywności, ale jego główne przesłanie to równowaga intelektu i emocji. Właśnie utrzymanie tej harmonii będzie w nadchodzącym tygodniu gwarantem twojego wpływu na innych.

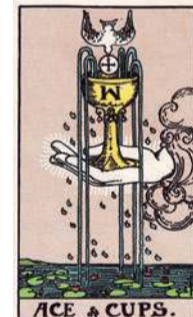
Strzelec (22 listopada - 21 grudnia)

Król buław

Król buław to dla Strzelców znak, że czas przebudzić swoje zdolności przywódcze i przejąć kierownictwo. W nadchodzącym tygodniu Łucznicy będą potrafili objąć wrokiem daleki horyzont. Nie zabraknie im optymizmu, daru przekonania i charyzmy, z łatwością pociągną za sobą innych. Mają dość odwagi, by podjąć odważne, bezkompromisowe decyzje, jeśli sytuacja będzie tego wymagać.

Koziorożec (22 grudnia - 19 stycznia)

As kielichów

W życiu Koziorożców rysują się szanse na nowe początki, przede wszystkim w zakresie związków. To wymarzona karta dla singli poszukujących drugiej połówki, a w dłuższych stażem relacjach zapowiada pobycie się emocjonalnych obciążeń i ożywienie uczuć. Intuicja Koziorożców będzie w nadchodzącym tygodniu szczególnie wystrzona. Kolejne dni upłyną im pod znakiem intensywnych, czystych, szczerych emocji.

Wodnik (20 stycznia - 18 lutego)

Rycerz mieczy

Rycerz mieczy to wcielona odwaga. Fakt, bywa impulsywny, ale też żaden inny Rycerz nie potrafi z takim przekonaniem bronić swoich racji i stać na straży tego, w co wierzy. Jego ambicja i determinacja ma szansę udzielić się w najbliższych dniach Wodnikom. To dla nich czas na wyznaczenie sobie jasnej, prostej i bezpośredniej ścieżki, a także na wyzbycie się lęku przed porażką.

Ryby (19 lutego - 20 marca)

Księżyc

Księżyc ostrzega Ryby, by nie ulegały złudzeniom i kierowały się przede wszystkim własną intuicją – i zdrowym rozsądkiem. Rozbudzona wyobraźnia może im podsuszać różne katastrofalne scenariusze, a plotki, kłamstwa i sekrety niepokoić i zbijać z tropu. Księżyc to światło i mrok w jednym, a kluczem dla Ryb będzie dotarcie do sedna problemu i odkrycie prawdy.

Była niepewność, ale Jurand zagrał swoje

W pierwszym meczu w tym roku seniorzy Juranda Ciechanów zmierzili się na wyjeździe z Olimpią Piekarami Śląskimi. Mimo, że obie drużyny dzieli w tabeli ligi centralnej kilkanaście miejsc, to na parkiecie długi momentami nie było widać wielkiej różnicy klas. Ciechanowianie o zwycięstwo musieli walczyć do samego końca meczu.

Premierowego gola w nowym roku dla Juranda zdobył z rzutu karnego Damian Rutkowski. Zanosilo się na spokojny mecz. W 10. minucie, po sprytnym rzucie Marcina Smolarka, goście prowadzili 5:4, a w dodatku w kolejnej akcji Rutkowski po raz kolejny celnie egzekwował rzut karny.

Gdy z drugiej linii mocnym rzutem bramkę zdobył Bartosz Hardzina, podopieczni Jakuba Olszewskiego prowadzili już 8:5. Jednak graczom Juranda nie udało się „dowieźć” prowadzenia do przerwy - w końcówce to zespół z Piekars Śląskich był w lepszej

dyspozycji, zdobywając cztery bramki z rzędu. Pierwsza połowa zakończyła się remisem 10:10.

Po zmianie stron jako pierwsi zaatakowali goście, efektem czego była bramka Dawida Bujoka. Niestety, z prowadzenia goście cieszyli się zaledwie krótki moment, a w dodatku po kilku minutach gry miejscowi objęli prowadzenie. W dodatku z akcji na akcję Olimpia przeważała, czego efektem były bramki zdobywane seriami. Gra „Rycerzy” zacięła się. W 40. minucie Olimpia prowadziła już 18:14, a sytuacja Juranda wydawała się nie do pozazdroszczenia.

Kolejne 10 minut niewiele zmieniło, gospodarze prowadzili już sześcioma bramkami. O tym, że ciechanowianie mają jeszcze w sobie pokłady energii dowiedzieliśmy się w kolejnych minutach. Goście wykorzystali grę w przewadze i dość szybko zmniejszyli dystans do przeciwnika na dwie bramki.

W ciągu ostatnich dziesięciu minut nastąpił nagły zwrot akcji. Gospodarze okazali się bezsilni, zdobyli zaledwie dwie bramki, co nie mogło skończyć się dla nich dobrze. W 54. minucie efektywnym lobem nad bramkarzem Olimpią

1. Stal Mielec	15	44	490:393
2. Stal Gorzów	15	30	484:420
3. Gwardia Koszalin	15	29	467:428
4. Jurand Ciechanów	15	27	437:441
5. Padwa Zamość	15	26	458:423
6. Miedź Legnica	15	24	443:433
7. Pogoń Szczecin	15	24	402:395
8. Grunwald Poznań	15	20	429:429
9. Anilana Łódź	15	19	393:437
10. KP Żukowo	15	17	445:510
11. SMS Kielce	15	17	445:510
12. Nielba Wągrowiec	15	15	393:429
13. AZS Białą Podlaską	15	12	408:423
14. Olimpia Piekary Śląskie	15	11	407:456

wyrównał Dominik Mierzwicki. Jurand poszedł za ciosem, w kolejnej akcji gol Bartosza Hardziny przywrócił Jurandowi prowadzenie. Jednak następny atak Juranda był jeszcze efektywniejszy, po składnej akcji zespołu, bramkę zdobył, będąc w powietrzu, Patryk Dębiec. Skrzydłowy Juranda była autorem również ostatniego trafienia, a Jurand w dobrze znanym już sobie stylu odrobił znaczne straty, dopisując sobie kolejne trzy punkty.

Jurand Ciechanów awansował na czwarte miejsce

Dzięki wygranej zespół z Ciechanowa awansował na 4. miejsce w tabeli ligi centralnej. W następny weekend Jurand zagra we własnej hali z AZS AWF Białą-Podlaską.

Olimpia Piekary Śląskie - Jurand Ciechanów 23:25 (10:10)

Jurand: Wiśniewski 1, Mirzejewski - Hardzina 4, Rutkowski 4, Mierzwicki 4,

Dębiec 4, Kosik 2, Bujok 2, Smolarek 2, Karczewski 1, Urbański 1, Lewkowicz, Ruszkowski, Błaszczak, Dobrzyniecki

15. kolejka: Anilana - Gorzów 23:27 (15:13), SMS Kielce - KP Żukowo 36:45 (17:24), Miedź Legnica - Padwa 34:35 (20:18), Gwardia - Pogoń 29:31 (12:17), Grunwald - Nielba 31:28 (18:16), AZS Białą-Podlaską - Stal Mielec 22:31 (10:15)

Do ligi coraz bliżej

O ile pogoda nie pokrzyżuje planów, to już w pierwszy weekend marca piłkarze trzecioligowej Mławianki Mława zainaugurują rewanżową rundę rozgrywek piłkarskich. Biało-zieloni zmagają się na swoim boisku zespołowi z Suwałk 2:3.

W miniony weekend podopieczni trenera Dominika Bednarczyka rozegrali swój ósmy sparing w tym okresie przygotowawczym. W Elblągu sparowali z ostatnim zespołem II ligi - Olimpią. Warunki pogodowe sparingu były jednak dalekie od idealnych - przez większość meczu padał intensywny śnieg. W pierwszej połowie to mławianie sprawiali dużo lepsze wrażenie, prowadząc do przerwy 3:1 (Mateusz Stryjewski dwa gole i Hubert Derlatka). Po zmianie drugoligowiec z Elbląga wykorzystał niemal wszystkie błędy piłkarzy Mławianki, zdobywając pięć bramek i odnosząc zwycięstwo 5:3.

Również na pierwszy dzień marca przewidywany jest start rundy wiosennej w IV lidze. Zespół Kamila Majkowskiego już w pierwszej kolejce wpada na głęboką wodę, ponieważ przyjdzie im się mierzyć z liderem rozgrywek - Żąbkowia Żąbki. Na inaugurację ligi makowianie przegrali 0:6.

Porażkami zakończyły się sobotnie sparingi naszych czwartoligowców. Makowianka dostała solidną lekcję od Narwi Ostrołęka, przegrywając 1:5 (gol Pustoty), a MKS Przasnysz przegrał w Nidzicy ze Startem 2:4.

Ostatnie sparingi: Olimpia Elbląg - Mławianka Mława 6:3 (Mateusz Stryjewski 3, Derlatka dla Mławianki), Start Nidzica - MKS Przasnysz 4:2 (Kamiński, Bartosiewicz dla MKS), Nadnarwianka Pułtusk - Tygrys Huta Mińska 2:3, MKS Ciechanów - PAF Płońsk 3:3, MKS Ciechanów - Kryształ Gliniojeck 6:2 (Przytarski 3, Sepczyński, Majewski, Kaźmierczak), Narew Ostrołęka - Makowianka Maków Maz. 5:1, Korona Szydłowo - Iskra Krasne 5:2, Olimp Ciechanów - Wkra Sochocin 2:1, Opia Opinogóra - Konopianka Konopki 2:2

W takich warunkach Mławianka sparowała w Elblągu z Olimpią

(Łapuć, Letmanowski - Nosarzewski, Oldakowski), Mazur Ojrze - Korona Karolinowo 2:1, GKS Strzegowo - MKS Przasnysz II 3:1 (Kenc 2, Tatkowski), Gladiator Słozewo - Płońska Akademia Futbolu 5:6

Seminarium z mistrzami

Michał Korzybski (VI Dan), trener i prezes ciechanowskiego Matsogi, zorganizował w Ciechanowie seminarium taekwon-do ITF, które poprowadził Jerzy Jedut (IX dan). Szkolenie przeznaczone było wyłącznie dla instruktorów ze stopniem od I dan.

Spotkanie było okazją do wspólnego wykonania wszystkich 24 układów formalnych, od Chon Ji do Tong Il, oraz wnikliwej analizy szczegółów technicznych, przede wszystkim wyższych układów: Yeon Gae, Ul Ji, Moon Moo, So San, Se Jong i oczywiście Tong Il.

Zamierzenie było takie, by instruktorzy z wyższymi stopniami mieli możliwość doskonalić techniki, których nie trenują na co dzień, prowadząc zajęcia we własnych klubach, gdzie skupiają się przede wszystkim na szkoleniu dzieci i młodzieży, czyli uczeniu kolorowych pasów.

Seminarium, które odbyło się w hali sportowej przy ulicy Kraszewskiego podzielono na trzy części. Pierwszy blok ćwiczeń to praca instruktorów z technikami fundamentalnymi, ćwiczeń, doskonalenie pojedynczych elementów składowych oraz kombinacji zawartych w układach. Omówienie szczegółów technicznych oraz doskonalenie fragmentów i całości układów.

Drugi blok ćwiczeń zawierał trudne sekwencje ruchowe (bardzo rzadko wykonywanych), z wyższych układów formalnych taekwon-do.

Trzeci blok ćwiczeń to kontaktowy trening wybranych, pojedynczych technik ręcznych oraz ich kombinacji, realne zastosowanie technik z układów z partnerem, oraz potencjalne zastosowanie wybranych technik z układów (w kombinacjach) z wieloma przeciwnikami. Ten blok seminarium zakończył Maraton 24 układów wykonywanych non stop. Tong Il tuł wykonało 14 osób ze stopniami IV dan i wyżej, w tym oczywiście mistrzowie: Jerzy Jedut oraz Tadeusz Łoboda, a także Jarosław Suska, Mistrz Jacek Wąchała i Sławomir Kamola.

Jerzy Jedut zapoznał instruktorów i trenerów z rekomendacjami i z najnowszymi sugestiami technicznymi Komisji Technicznej ITF, której jest członkiem.

Każdy z uczestników seminarium otrzymał od konspekt - wiedzę w pigułce, na temat: odległości w wysokowych technikach ręcznych i nożnych w układach oraz wysokości technik nożnych i pozycja rąk w układach.

W Dojang Matsogi Ciechanów odbyły się 3 treningi po 2 godziny z możliwością konsultacji indywidualnych po każdym treningu. W seminarium wzięło udział 50 instruktorów z Polski i z Ukrainy (6 osób). Wśród tej grupy liczną bo 15 osobową grupę stanowiły kobiety, z trenerką Kadry Polski Dorotą Mazur (VI dan) na czele.

erem

Seminarium taekwon-do ITF w Ciechanowie

Maraton na finiszu

Przedostatni siódmy etap biegowego Zimnara za nami. W sobotę w Przasnyszu wystartowało 35 osób, czyli nieco mniej niż dotychczas.

Punktualnie o godz. 10.00 starter dał znać, że zawodnicy mają pokonać kolejne 7 km, zaliczane do zimowego maratonu na raty. Lekki mróz, przyjemny wiaterek tym razem nie przeszkodziły w poprawianiu czasów. Już za tydzień odbędzie się ostatni, dodatkowy etap Zimnara i zakończenie tegorocznych sportowych zmagani. Organizatorzy zaplanowali ognisko, podsumowanie cyklu oraz wręczenie nagród.

Wyniki na poszczególnych dystansach:

Wyniki: mężczyźni: 1. Rafał Smoliński (24,23) Przasnysz, 2. Krzysztof Niksa (27,14) Cyk, 3. Mateusz Tom-

szewski (27,24) Przasnysz, 4. Sylwester Urbaniak (27,27) Jednorzec, 5. Piotr Goś (29,41) 6. Jakub Krajewski (30,04) obaj Przasnysz; kobiety: 1. Anna Urbaniak (31,00) Jednorzec, 2. Natalia Zyśk (33,00), 3. Marta Smolińska (35,43) obie Przasnysz, 4. Mariola Wiktorska (40,15) Jednorzec, 5. Katarzyna Krajewska (41,37) Przasnysz

iew

FOT. ZENON LEWANDOWSKI

Gdzie zagra Olek?

15-letni Aleksander Przytarski dał się już poznać w dorosłej piłce jesienią ub.r, gdy zdobywał seriami bramki dla MKS Ciechanów.

Mimo, że Olek chodzi dopiero do I klasy liceum ogólnokształcącego w Ciechanowie, to od dłuższego czasu łączony jest z odejściem do profesjonalnych klubów. Przez chwilę wydawało się, że może trafić do Rakowa Częstochowa, gościł w akademii Legii Warszawa, ale na razie polski kierunek stoi pod znakiem zapytania.

O Olka dopytują się również akademie piłkarskie największych klubów z Europy. Utalentowany piłkarz prze-

bywał już na testach w Holandii, a ostatnio otrzymał kilka zaproszeń na Półwysep Apeniński. Zdążył trenować już z rówieśnikami Juventusu i Torino. W ubiegłym tygodniu zatrzymał się w Bolonii, gdzie poznawała tajemnicę włoskiego „catenaccio”. Powrót do Ciechanowa nie wybił go z rytmu strzeleckiego - w ostatnim sparingu z Kryształem zdobył trzy bramki.

erem

OGŁOSZENIA DROBNE

BUDOWLANE

Ogrodzenia murowane i wylewane: murarskie, fundamenty, stropy, schody, remonty: budowa domów, budynków gospodarczych: kostka brukowa - małe ilości. 692 718 009

FC-0067/25

Okna, drzwi używane/nowe, Ojrzeń, Ciechanowska 12A. 502 543 397

FC-0005/24

Sprzedam sianokiszonkę w belach. 889 271 550

M03051-18856

MOTORYZACYJNE

SKUP AUT ZA GOTÓWKĘ. 793 225 912

M03048-72339

NIERUCHOMOŚCI

Sprzedam działkę budowlaną 6.3 m² w Makowie Mazowieckim. Tel. 501 142 392

FC-0063/25

Wynajmę pokój dla jednej osoby. 536 971 056

PC-00095/25

Skup, ubój, eksport zwierząt

23 671-72-08
507-132-860
e-mail: dab.pol@wp.pl

FCP-191

Tygodnik ciechanowski

UWAGA!

Od dziś wszystkie ogłoszenia nadawane do wersji papierowej TC ukazują się również na portalu **ciechpress.pl**, w zakładce – ogłoszenia drobne.

Wynajmę mieszkanie. 505 852 088

PC-00099/25

Sprzedam działkę pod zabudowę. 608 811 650

PC-00105/25

Sprzedam działkę uzbrojoną 900m² w Starych Pieścirogach, gmina Nasielsk ul. Stonecznikowa. 575 310 757

NS-11

PRACA

Zatrudnię w gospodarstwie. 512 704 741

PC-00085/25

Szukam pani do opieki nad półtorarocznym dzieckiem, dorywczo, sporadycznie w weekendy wiek średni lub na emeryturze, osiedle Słoneczne Ciechanów. 513 070 292

PC-00106/25

Hurtownia Farbex

zatrudni przedstawiciela handlowego
Więcej informacji pod nr tel. 502 456 028
mail: b.zmorzynski@farbex.com.pl

FCP-33

ISBUD DEVELOPMENT

NOWE MIESZKANIA W CIECHANOWIE

Biuro sprzedaży:
Pułtusk ul. Białowiejska 17C
pon-pt 8:00-16:00
ciechanow@isbud.pl
www.isbud.pl

☎ 665 330 650

PREZYDENT MIASTA CIECHANÓW

INFORMUJE

o podaniu do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości położonych w Ciechanowie, przeznaczonych do oddania w dzierżawę. Wykaz ogłoszony jest na okres 21 dni na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta Ciechanów przy ul. Wodnej 1 oraz umieszczony na stronie BIP Gminy Miejskiej Ciechanów.

Ciechanów, 2025.02.06

FCP-34

ROLNICZE

Wezmę w dzierżawę grunty orne. 511 447 222

PC-00226/24

Sprzedam siano i sianokiszonkę w belach. 506 247 873

PC-00068/25

Sprzedam Głębosza Unia Kret 5 łap, grubera 2,6 m Łukowo. 502 996 518

FC-0033/25

Nawozy NPK MG.S
skad: N-6%, P-16%, K-28%,S-9%, MG-7%.
Cena 2200 tona.
500 669 621

FC-0064/25

Sprzedam maszyny rolnicze siewnik, agregat, wagę, pług, brony. 692 142 811

PC-00100/25

Sprzedam prosięta. 512 201 064

PC-00103/25

Sprzedam źrebówki zimnokrwiste. 504 652 931

PC-00104/25

Sprzedam słomę. 600 221 430

PC-00107/25

Sprzedam większą ilość zboża paszowego. 510 377 886

PC-00108/25

Sprzedam jałówkę wysokocielną Sońsk. 603 513 031

PC-00110/25

Sprzedam źrebówkę 6 miesięcy i stemple. 506 557 577

PC-00111/25

Oddam w dzierżawę 11,5ha w Sarnowej Górze. 664 840 457

PC-00112/25

MTZ, Farmtrac, New Holland, Case, T 25, C-360, 3p, C-330, C-328. 603 502 876

FC-862/24

GARAZE Blazane BRAMY Garażowe KOJCE dla Psów

Najniższe **CENY**
Automatyka do bram
Dogodne **RATY**
Transport i montaż
GRATIS cały KRAJ

23-683-10-85 22-100-45-96
24-368-32-17 56-649-44-30
29-642-34-61 89-650-30-43
505-526-036 509-574-644
www.konstal-garaze.pl

Ubojnia zwierząt Elżbieta Słonczewska

Pianowo Bargły 3 k. Nasielska

skupuje krowy oraz młode bydło

Odbiór z gospodarstwa
tel. 606 402 852, 23 691 20 18
lub 604 206 737

FN-20

olej napędowy, olej opałowy z dostawą

Tel: 501 680 623

Skup bydła rzeźnego

SKUP BYDŁA RZEŹNEGO

tel. 500 224 312
KAR-POL

Odbiór z gospodarstwa.
Płatność w 3 dni!
500 224 312

FC-479

SIGMA-MAX
Wszystko dla dzieci, szkoły i biura

Ciechanów ul. Augustiańska 35, tel: 23 32 33 300 wew 210
www.sigma-max.pl sklep.sigma-max.pl

SKUP ZBOŻA
gorszej jakości
na pellet

519 452 981

Sprzedam ziemniaki jadalne białe i żółte. 608 047 142

SL-41

Kupię ciągnik rolniczy Zetor, Ursus, Kupię ciągnik rolniczy Ursus, Zetor, MTZ i inne. 783 964 491

FC-862/24

Kupię ciągnik rolniczy C-330, C-360, Zetor MTZ i inne. 698 282 939

FC-862/24

Kupię słomę. 511 436 212

M02786-86010

Kupię ciągniki rolnicze. 507 771 711

M02949-93905

Kupię przyczepę wywrotkę. 780 054 049

M02974-24933

Sprzedam szlakę na drogę, wały Waderstada Crosskill z włóką 620, 2019 rok, drzwi garażowe Wiśniowski 2.30x2.30. 608 754 004

FC-000902

Sprzedam owies. 604 453 695

SM-16

Okna gospodarcze/inwentarskie. 507 108 996

FC-0006/24

Sprzedam ziemniaki jadalne, owies. 513 079 082

SM-17

Sprzedam jajka wiejskie. 504 993 865

SM-18

Sprzedam sianokiszonkę, słomę w belach. 511 645 901

SI-44

Sprzedam słomę. 602 186 540

M02766-41458

Kupię słomę w belach. 794 771 963

FE-5

Kupię ziemię rolną słabej klasy w powiecie Ciechanowskim 1ha max 2ha. Może być w dwóch kawałkach. 602 266 425

M03043-74451

PGN.6850.3.2025

WÓJT GMINY RYBNO

INFORMUJE,

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1145) podaje się do publicznej wiadomości, iż na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Urzędu pod adresem: www.gminarybno.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Rybno www.bip.gminarybno.pl zamieszczono na okres 21 dni wykaz nieruchomości stanowiących własność Gminy Rybno przeznaczonych do oddania w użyczenie:

- 1) nieruchomości zabudowanej przy ul. Sportowej 22 w Rybnie, oznaczonej ewidencyjnie Nr 411/5 ob. Rybno o powierzchni 2,4925 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr KW EL1D/00009215/5 z przeznaczeniem na funkcjonowanie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rybnie oraz Gminnego Szkolnego Klubu Sportowego „Delfin” Rybno. Przedmiotem użyczenia jest cały budynek Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Rybnie o łącznej powierzchni 1098,41 m², który stanowić będzie siedzibę Gminnego Szkolnego Klubu Sportowego „Delfin” Rybno oraz przedmiot rozszerzonej działalności Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rybnie.

Z aktami sprawy można zapoznać się w Urzędzie Gminy Rybno, ul. Lubawska 15, 13-220 Rybno, pok. nr 18 w godz. od 8⁰⁰ do 16⁰⁰, tel. 23 696 60 55 wew. 10

Wójt

/-/ mgr inż. Tomasz Węgrzynowski

FCP-36

Sprzedam siano i słomę z dowozem. 600 356 533

M03051-65297

Sprzedam słomę i siano w belach ze stodoły. 664 801 963

NS-9

Sprzedam owies czyszczony po centrali okolice Nasielska. 664 754 028

NS-10

Sprzedam siewniki zbożowe, przewracarkę do siana. 510 195 980

PC-00113/25

RÓŻNE

Sprzedam drewno opałowe kominkowe. 692 142 811

PC-00101/25

1001 rzeczy z Niemiec-Ojrzeń, Ciechanowska 12. 507 108 996

FC-0006/24

Sprzedam domek Holenderski. 535 701 811 lub 512 342 603

FE-7

TOWARZYSKIE

Pani pozna panów. 792 207 348

PC-01015/24

Pięćdziesięcioletni Pan pozna panią bez zobowiązań. 537 187 058

NS-8

USŁUGI

Przywiozę piach siany i płukany oraz z gliną na podsypy. 516 238 891

PC-00079

Usługi hydrauliczne. 508 491 711

SM-167

Hydraulik. 570 188 332

PC-01019/24

Odnawianie wanien. 600 979 826

FC-0052/25

Usługi remontowe, wykończenia wnętrz. 517 862 074

PC-00045/25

Wykonamy dla Państwa wszelkie remonty, biura, domy, mieszkania. 798 098 051

PC-00076/25

Sporządzanie pism procesowych, pozwów, porady prawne. 536 971 056

PC-00096/25

Demontaż eternitu i przeróbka dachów, krycie blach, więźby dachowe, doświadczenie, Tanio! 511 480 459

PC-00081/25

Kompleksowe remonty, wykończenia wnętrz, elektryka, hydraulika, łazienki, poddasza, płytki. 514 103 658

FC-0066/25

Docieplenia budynków, mycie i malowanie elewacji, remonty, wykończenia. 609 088 723

PC-00098/25

Wycinka drzew. 518 473 341

M02854-61762

Instalacje Wod-Kan, Podłogówka, Maty Kapilarne, Pompy Ciepła, Kotle na Pelet i Drewno, Rekuperacja - Wentylacja itd. Nowato.pl 668 174 417

M02822-91432

Projekty budowlane dla przemysłu i rolnictwa Tel. 796 100 703

M01851-79354

ZŁOTA RĄCZKA I NIE TYLKO 505 243 170

M02885-43376

Skup bydła

Marcin Malinowski

konkurencyjne ceny

511 394 119

PRZELEW 2 DNI/GOTÓWKA

SKUP BYDŁA

ŁUKASZ GRZESZCZAK Wielodróż 38 A

Tel. 792 264 299

lek. Dariusz Rudziński

SPECJALISTA PSYCHIATRA
specjalista psychiatra dzieci i młodzieży

LECZENIE:

depresji, nerwicy, lęku, psychoz, zaburzeń snu - u dorosłych i dzieci

Ciechanów, ul. Spółdzielcza 2
Rejestracja: tel. 501 238 075

Garaże Blaszane,
bramy garażowe,
hale, kojce dla psów.

KONSTRUKCJA! - OCYNK

Montaż Gratis!

Krótkie Terminy
tel. 509 038 426
23 680 32 01
www.robstal.pl

Alternatory, rozruszniki, sprężarki, klimatyzacje

Sprzedaż • naprawa • wymiana

Samochody osobowe, ciężarowe, maszyny rolnicze

Ciechanów, ul. Pułtуска 116 (za stacją benzynową).

Tel. 023 673 48 07

Faktury VAT

Szamba Zbiorniki betonowe

od 900 zł

609 245 209

Skup trzody i bydła

Płatność w 3 dni lub gotówką

Odbiór z Gospodarstwa „AGROL” Adam Dymkowski
Goszczyce Poświętne 7
09-130 Baboszewo
tel. 23 661 20 45, 511 492 526

FC-1360

Redakcja Tygodnika Ciechanowskiego informuje,

że **biuro ogłoszeń** w Ciechanowie przy ul. Ściegiennego 2 **jest czynne od poniedziałku do piątku, w godz. od 8.00 do 16.00**

Zapraszamy

Ogłoszenia można nadawać też przez stronę www.ciechpress.pl

Big Techy w kraju Polan

W ub. poniedziałek (10 lutego) premier Donald Tusk przedstawił w wielkim szumem medialnym plan gospodarczy na najbliższe lata - „Polska. Rok przełomu”.

Nie obyło się oczywiście bez „nawiązania historycznego”, bo wszystko to dzieje się ... tysiąc lat po pierwszej koronacji króla polskiego, Bolesława Chrobrego (kwiecień 1025 roku) – zaznaczył premier.

No więc w tysiąc lat po koronacji króla Bolesława I będziemy się w kraju Polan opierać na sześciu filarach rozwoju: bezpieczeństwie, energii, sprawnej logistyce, inteligentnej gospodarce i infrastrukturze. Inwestycje w kraju mają przekroczyć 650 miliardów zł i to jest kwota jakiej nie było jeszcze w historii polskiej gospodarki - powiedział Donald Tusk. Trudno pochylić się nad wszystkimi „filarami przełomu”, zatrzymam się tylko na jednym, ciekawym wątku – współpracy z Big Techami.

Big Techy, to określenia największych amerykańskich firm technologicznych, które rządzą światem, czyli Google’a, Amazona, Facebooka, Apple’a i Microsoftu. I chociaż Big Techy przez przeciętnego odbiorcę informacji i usług są postrzegane jako całość, to w rzeczywistości rynkowej zaciekle rywalizują między sobą. Wiadomo, chodzi o pieniądze. O duże pieniądze. A one są u milionów odbiorców na całym świecie, którzy bez przerwy używają smartfonów i korzystają z aplikacji, usług i towarów oferowanych przez globalne firmy. Wiadomo też, że firmy nowych technologii niechętnie dzielą się swoimi zyskami.

Obecnie jesteśmy świadkami nowej odsłony rywalizacji Big Techów, chodzi o rozwój i wykorzystanie sztucznej inteligencji (AI). Rządy wielu krajów są zdecydowane uczestniczyć i inwestować w nowoczesne technologie, bo upatrują w nich szansę na wzrost gospodarczy, innowacyjność i konkurencyjność narodowych gospodarek.

Również premier Tusk pochwalił się, że w Polsce pojawiają się szefowie Microsoftu i Google’a bo Polska chce być jednym z liderów AI w świecie, a Big Techy zamierzają poważnie zainwestować w nasz kraj.

Jako pierwszy pojawił się dyrektor generalny Google’a Sundar Pichai. Oczekiwania na efekty tej wizyty były ogromne, ale rozczarowanie jeszcze większe. Bo pan Pichai po spotkaniu z premierem oznajmił, że spółka

przeznacza... 5 mln dolarów na program szkoleń, który ma objąć milion Polaków.

Tak dla informacji: firma Google należy do konglomeratu Alphabet wartego 2,26 biliona dolarów, w 2024 r. jej przychody na całym świecie były rekordowe i wyniosły 348,16 miliardów dolarów, głównie z reklam.

Zainwestowanie 5 milionów dolarów w okresie 5 lat (czyli 1 mln dol. rocznie) uznano początkowo za nieporozumienie, nawet agencja PAP w swoim komunikacie napisała najpierw o 5 miliardach... Jednak wypowiedź szefa Google’a była precyzyjna – nie miliardy, ale miliony. „Wielka inwestycja” szybko stała się obiektem kpin i żartów. Wyliczono: 5 milionów dolarów w okresie 5 lat dla 1 mln Polaków to daje 5 dolarów na osobę...

Wprawdzie z ust prezesa Pichai padły ogólne sformułowania o przyszłych wspólnych przedsięwzięciach Polski i Google, o „podpisaniu nowego memorandum w sprawie wykorzystania sztucznej inteligencji w energetyce, cyberbezpieczeństwie i innych obszarach, które ma zwiększyć polskie PKB o 8 proc.”, ale żadnych szczegółów nie podano. Np. o rodzaju i rozmiarach inwestycji, jakichś „poważnych” kwotach (chyba, że objęto to klauzulę tajne/poufne).

Nie padły też żadne słowa o polityce Google’a względem wydawców medialnych, którzy od lat próbują wyegzekwować od Big Techów należne pieniądze za korzystanie z ich treści. Po tej wizycie wielu zastanawiało się, czy aby nie zostaliśmy wygooglani...

Kilka dni później (w miniony poniedziałek) w Warszawie zameldował się wiceprezes Microsoftu Brad Smith, został również przyjęty przez premiera z pełnymi honorami. Na naprzędce zorganizowanej konferencji prasowej dowiedzieliśmy się, że Microsoft zainwestuje w Polsce 2,8 miliarda złotych w centra danych, chmurę i sztuczną inteligencję. Padło też wiele miłych i budujących słów ze strony szefa Microsoftu pod adresem polskich naukowców i informatyków, całego młodego pokolenia, które będzie wykonawcą i beneficjentem inwestycji Big Techów w kraju Polan. Król Bolesław byłby zadowolony...

RYSZARD MARUT

Dezinformacja

Onegdaj, jakim dziatkiem był, mniemał ja, iż umysłu ciasnoty dostatek, jaki świat nasz trawi, braku dostatecznym podwojów otwarcia ku mędrcom wiedzy implikacją i nadzieją złudną żem żywił, iż gdy wiedza owa na prawicy wyciągnięciem być raczy, światłym człek się ostanie po wsze czasy. Zaprawdę powiadam wam, oto dowód, iż jam sam głupiec. Natenczas dopiero, kiedy roków temu pół kopy wihajster się objawił, co się internetem zowie, obaczył człek, w czym raczym kapieli zażywać. Zaprawdę powiadam wam, czysta woda to to nie jest.

Wihajster, co się internetem zowie, orężem wszak obosiecznym i nie jeno mędrców szkielka i oka rachunki podawać nam raczy, a i maści wszelakiej dziwadeł prawdy objawione. Drzewiej człkowi dziwak dziwakiem się jawił. Natenczas dziwak na mędrca z góry spogląda, i ku prawdzie monopolu uzurpowawszy, niezawisłej kontemplacji inicjację ponad roków wiele dociekań, obserwacji i weryfikacji alchemicznym sposobem bezczelnie stawia. Nigdy wszak nie miał ci on drogi tak prostej, coby do rzesz utrafić. Ongiś dezaprobaty uświadczyl by niechybnie, natenczas zaś to on umysłem nieoszlfowanem mędrcom się jawi.

Ironija w tem wszystkim takowa, iż tenże, co niezawisłej kontemplacji inicjacją się chlubi, ode kontemplacji owej niezawisłej daleko jest, jako tylko daleko być może. I nie jeno po temu, iż logiką rzekomą się chlubiąc, logikę ową poniewiera okrutnie. Niezawisła jego wszak kontemplacja pojąć nie raczy, iż tańczy ci ona jako zagra proceduru owego prowodyr. Chytrność prowodyra owego tem się jawi, iż w niezawisłość kontemplacji swej wiarę pokładać ofierze pozwala. A któż proceduru owego prowodyrem, wiedza to nie tajemna.

Prawda ludu wabić nie raczy. Prawda jako flaki ze olejem nudna, niestrawna i uciążliwa nazbyt. Łgarstwo zaś na pokuszenie wiedzie, albowiem krasne ma opakowanie, atrakcyi pełne i za duszy struny te pociąga, co nie konceptem, a emocjami się karmia. Takóż przeto nim prawda w po świecie wojaż wyruszy, kłamstwo z wojaży owych już powróci zdoła. Prawda przeto niechybnie w dezinformacji bagnie utonąć musi, jako los takowy ongiś kulturę spotkał.

Jako mawiał onegdaj cyrulik sławetny, wszyscy kłamać raczą. Łgają na potęgę dworzanie królewscy, posłowie, dostojnicy, komesi i decydenci wszelacy. Kłamię każden jeden, jako i my kłamiemy naszym winowajcom. Jako tedy prawdę wyluskać z owego morza informacyi zwodniczej? Ano prawda nigdzie ująć nie raczyła, i jest tam, gdzie była ode niepamiętnych czasów. Jeny odgrzebać ją trzeba.

Coby prawdę odnaleźć, ku źródłom udać się trzeba. A droga to daleka i skrótów ku niej brak. W drodze owej ode szamanów, hochsztaplerów i oświeconych jaśnie z daleka się trzymać, albowiem człek prawdziwie oświecony braków swych świadom. Wiedzy i osiągnięć ludzkości przeze roków wiele nabytych nie skreślać, wiedzą z obrazów ruchomych ze kaligrafią żółtą zastąpiwszy. Woli nadobnej mędrców i alchemików z góry nie zakładać, spiszek zewsząd węższy. Umysł otwarty mieć, jeno nie na oścież, coby przeciagu nie było i mózgowia nie przewiało. Chucie swe powstrzymać przede tem, co kolorowe, a puste w środku. I świadomość mieć, iż prawda różnoraka być może i znaczeń wiele posiadać, przeto pytania odpowiedzi prostych znaleźć nie muszą.

Ku źródłom udać nam się trzeba, albowiem w razie przeciwnem we stroju takowem obudzim się niechybnie, co się idyokracją zowie. A mnie inny świat miły, gdzie w wojaże człek wyrusza, tam gdzie żaden człek nie dotarł jeszcze.

Zali wždy, nie lepiej z kapitanem Kirkiem się pogubić, niżli z prezydentem CaMacho odnaleźć?

RADEKtor

Cocker...	Stodki napój z kofeiną	Gobelin na Wawelu	Duński fizyk, noblista w 1922	Wynagrodzenie dla posła	Dana, piosenkarka	Bohater westeronów	Duch, straszny w zamku	Król, zginął z rąk Makbeta	Bardzo dobry wzrok	Dwudziesty pierwszy	Niedźwiedz bambusowy
4			1	3	Skrzynkowa, przy głośniku		6		14		Element gaźnika
Stąd wypływa rzeka Niagara				Imiennik Ryś-Ferens				Na nim pięściarze			11
Dawny rzymski urzędnik sądowy				Alicja ...-Curuś, aktorka							
Balowa lub szpitalna				Maż dekarska			12		Lęcał wyżej od Dedala (mit. gr.)	20	
	2			W nim grzybki	Wiatr jak model Volkswagena	... wiertniczy	9			Rzeka w Gryficach	... biały, krewny karpia
Tytuł najpiękniejszej		Niemowlę, maluch			Podlaski – słynie z aukcji koni			Mamer, pudło	Podawany po nelsonsku		5
					Drogowy lub zapytania				Gra z sekwenkami	21	
19				16	15						
Spiewał „Ach Franka, Franka”		Badane przez heraldyka				Spiewa „I Should Be So Lucky”		10			17
Odprowadza krew z serca	8				Grupa współtowarzyszy				... Zeller		

Przysłowie chińskie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Krzyżówka nr 7

Litery z ponumerowanych pól utworzą hasło stanowiące rozwiązanie krzyżówki. Samo hasło należy nadsłać w terminie 10 dni od daty ukazania się numeru pod adresem: „Tygodnik Ciechanowski”, ul. Scieżmieńskiego 2, 06-400 Ciechanów. Na kartce pocztowej prosimy nakleić numer krzyżówki wycięty z gazety.

Rozwiązanie krzyżówki można także przysłać pocztą elektroniczną na adres: sekretariat@ciechpress.pl. W tytule maila należy wpisać numer krzyżówki, natomiast rozwiązanie oraz inną i nazwisko w treści wiadomości. Wśród autorów prawidłowych rozwiązań rozlosujemy nagrody książkowe (do odebrania w redakcji).

Rozwiązanie krzyżówki nr 5: Suller ten, który ocalał od zapomnienia. Nagrody wylosowali: Bożena Gławik, Romualda Berkowska, Mariusz Rogowski.

LESZEK ZYGMIER

MAZOWIECKIE IMPRESJE HISTORYCZNE

Tajemnice Szubienicznej Góry

Wielu rejonach współczesnej Polski można spotkać ciągle jeszcze miejsca dawnych kaźni, ukryte zazwyczaj pod nazwą Szubienicznej Góry, bądź z niemiecka zwane Galgenbergiem. Nazwy niektórych z nich brzmiały niekiedy odmiennie, jak na przykład Wzgórze Wisielców na Wolinie, Wiesiolki/Wisiołki na obrzeżach Torunia (na dzisiejszych Bielanych), czy Cierpiegi w Gnieźnie. Ta ostatnia nazwa nawiązuje do staropolskiego słowa „szubienica” (cierpiega), jak ją określano w XVI wieku w języku świata przestępczego. Swoją drogą już kilka razy zastanawiałem się czy podobnej etymologii nie można dostrzec w nazwie miejscowości Cierpigórz leżącej pod Przasnyszem. Ale językoznawcy są chyba innego zdania. Natomiast do najbardziej dziś znanych Szubienicznych Gór należy ta z Gdańska-Wrzeszcza, nazywana też Hycłową Górą (leżała ona w okolicach dzisiejszej Politechniki Gdańskiej), która już w późnym średniowieczu była miejscem kaźni usytuowanym na skraju Starego Miasta Gdańska, a także Szubieniczna Góra koło Reszła na Warmii, gdzie 21 sierpnia 1811 r. spalono na stosie Barbarę Zdunk z Bartoszcza, jedną z ostatnich w Europie ofiar procesów o czary.

Gdy chodzi o Mazowsze, to najbardziej znana była Szubieniczna Góra w Warszawie, która znajdowała się na Polkowie, a dokładnie na skarpie wiślanej na północ od Nowego Miasta, tuż obok dawnego traktu wodącego w kierunku Zakroczymia. Góra ta, a właściwie wzniesienie, co najmniej od początku XVI wieku służyła jako miejsce wykonywania kary śmierci przez „obwieszenie” i w podobnym charakterze była wykorzystywana jeszcze do XVIII wieku.

Dopiero rozwój miasta w latach trzydziestych XIX wieku spowodował, że miejsce to zostało zniwelowane i ostatecznie wchłonęła je wybudowana w tym czasie cytadela. Jednak warszawska Szubieniczna Góra to nie jedyne tego rodzaju wzgórze o tej nazwie na Mazowszu. Jak bowiem pisał w 1907 r. Dominik Staszewski również w dawnej Mławie istniała – jak ją nazywali miejscowi – Szubienicza Góra, która znajdowała się za granicami miasta przy drodze wodącej do wsi Studzieniec. Niestety nie ma jej zaznaczonej na najstarszym (pruskim) planie Mławy z końca XVIII wieku, jak również na planach z XIX wieku. Stąd tylko w oparciu o informację urodzonego i wychowanego w Mławie Dominika Staszewskiego (wnuka burmistrza), wiemy, że wzniesienie to już na początku XX wieku zostało włączone w obręb nowej dzielnicy miasta Wólki i zatraciło częściowo swój pierwotny (naturalny) charakter. Z koeli z przekazów przedwojennych mieszkańców Mławy wiemy, że owa Szubienicza Góra to najprawdopodobniej – zachowane do dziś – wzniesienie na wprost wejścia na cmentarz parafialny na Wólce Mławskiej. Zapewne to ono właśnie, a nie miejsce wokół figury na Studzieniu – jak podawali niektórzy Mławianie – wzniesienie na płaskim terenie w XVII/XVIII wieku, było miejscem, gdzie wykonywano wyroki śmierci na osobach skazanych przez mławski sąd wójtowski (miejski).

Z dawnych ksiąg sądowych mławskich, które uległy zniszczeniu w czasie ostatniej wojny w Warszawie, z których korzystał jeszcze Dominik Staszewski, wiemy, że w 1687 r. na wzgórzu tym poniósł śmierć herszt grasującej w okolicy szajki złodziei, i zarazem świętokradca okolicznych kościołów, Bartłomieja

Trzy wiedźmy w płomieniach; anonimowy drzeworyt prawdopodobnie z XVII w.

Olbrat (Olbras), który obciążony zeznaniami przez innego członka złodziejskiej szajki, został skazany przez mławski sąd „za kościołów Bożych krzywdę (...) na karę pod szubienicą ręki prawej ucięcie i na ukazanie wszystkim żyjącym przybić oną do szubienicy, za insze zaś ludzkie kradzieże ma być obwieszon”. Z tego samego źródła wiemy, że dwa lata później, a dokładnie w 1689 r., w tym samym miejscu zostały spalone na stosie dwie kobiety posądzone o czary. Była to Maria Kukulina, której zarzucono, że „przyleciała z Mławy do Szydłowa na gęsiem jaju i cielej wiatróbce” oraz użyła czarów „aby wygasła linia dziedziców na Szydłowie”. Drugą skazaną była zaś córka kowala z Mławy, Zofia Rzeszotarska, która przewracając jęczmień na polu „rzuciła ziarnem na owce, bydło i konia, na którym jechał pan cześnik”, a uczyniła to rzekomo dlatego, „aby owce i bydło padło, a jegomości konie się nie wiodły”.

Obie przytoczone tu sprawy dobrze obrazują, czemu służyły wspomniane tu „szubieniczne góry”. Poza bowiem prejerem, zwanym na przykład w Płocku szafotem, który znajdował się zawsze w centrum miasta, z reguły obok ratusza – tak było w Mławie, Płocku, Ciechanowie czy w Warszawie – wykonywano karę publicznej chłosty, czy karę śmierci przez ścięcie mieczem (np. w 1785 r. na rynku mławskim ścięto mieczem mieszczanina winnego przypadkowego zabicia na drodze Żyda), o tyle kara śmierci przez „obwieszenie” czy spalenie na stosie wymagała zupełnie innego miejsca. W pierwszym wypadku chodziło o to, że z reguły nie odcinano z szubienicy ciał powieszonych, aby przez dłuższy czas były dla przechodniów oraz osób podróżujących (stąd wybierano wzgórza leżące przez traktach drogowych) symbolem kary za ciężkie przewinienia. Ciała te wisiały więc tak długo, dopóki nie uległy naturalnemu rozkładowi i same

spadły, bądź liny, na których wisiały uległy zerwaniu pod wpływem ciężaru ciała i warunków pogodowych, i wraz z nimi spadły na ziemię. Wtedy dopiero ludzkie szczątki grzebano na miejscu kaźni, „w niepoświęconej ziemi” i „poza granicami miasta”. Trudno wyobrazić sobie podobny koszmarny w centrum miasta, i to jeszcze przez dłuższy czas.

Z kolei stopy budowane z drewna i ogniem podpalane w centrum miasta czy wsi były wielkim zagrożeniem dla drewnianej i gęstej zabudowy. Dlatego ze względów bezpieczeństwa mieszkańców, a zarazem ze względów ideowych – uśmiercanie osób skazanych, a tym samym wykluczonych ze wspólnoty, poza granicami miasta czy wsi – dokonywano w pewnej odległości od granic miejscowości, na wybranych do tego naturalnych wzniesieniach, owych „szubienicznych górach” czy „górach wisielców” wydawało się odpowiednim.

Na koniec pozostaje pytanie otwarte – czy poza Warszawą czy Mławą istniały jeszcze inne mazowieckie Szubieniczne Góry? Zapewne tak, choć miejscowa ludność mogła określać je innymi nazwami, które w lokalnym języku i świadomości z czasem zanikły. Historycy słusznie dopatrywali się istnienia takich miejsc w Płocku, Ciechanowie, Wyszogrodzie czy Łomży, gdyż w miastach tych działał miejscowi kaci, których imiona odnotowano w nowożytnych źródłach. Trzeba jednak pamiętać, że szubienice wznoszono nie tylko w miastach, ale również w wsiach, o czym najlepiej świadczy przywilej księcia Siemowita IV z 1385 r. nadający prawo chełmińskie leżącej pod Płockiem niewielkiej wsi Draganie, między innymi zawierający wzmiankę o pozwoleniu na budowę szubienicy. Zapewne więc na północnym Mazowszu jeszcze niejedna „szubieniczna góra” czy inne miejsce o takim właśnie charakterze skrywa swoje mroczne tajemnice sprzed wieków.

Z biegiem lat, z biegiem tygodni...

Żelazny sołtys

W Brudnicach (gmina Żuromin) władza nadal leży na bruku. Jak pisaliśmy w numerze 5'88 „Tygodnika Ciechanowskiego”, Edmund Żelazny, ostatni sołtys tej pięknie położonej nad Wkrę wsi ponad rok temu poddał się do dymisji. Powodem jego rezygnacji była niska gaza.

Mieszkańcy Brudnic wszelkimi siłami próbowali zatrzymać pana Żelaznego przy władzy Najpierw, w głosowaniu jawnym, zdecydowali, że co kwartał będą mu płacić dodatkowo 10 tysięcy zł z funduszu wiejskiego. Niestety, stosowna uchwała – jak się później okazało – była niezgodna z prawem i na wniosek

biura Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ciechanowie została uchylona.

Wkrótce potem brudniczanie postanowili dotować sołtysa z własnych kieszeni. Lecz tym razem veto postawił sam Żelazny: „Ja dziadem nie jestem. Zalatwiam sprawy urzędowe, więc młgmina powinna płacić, a nie ludzie”.

Koniec końców byty sołtys stał się osobą znaną. Oprócz „TC” pisała o nim „Rada Narodowa” i „Polityka”. Ostatnio, 13 kwietnia br., Polskie Radio w programie III nadało ponad 20-minutową audycję pod tytułem „Żelazny sołtys”.

Sam bohater oświadczył przed mikrofonem, że teraz nie chwałby być sołtysiem nawet wtedy, gdyby mu płacili 100 tysięcy...
TC nr 20/1988 r.

Rząd nie utonie

Takiej tragedii nikt się nie spodziewał. Dziś trudno też jednoznacznie stwierdzić czy zrobiono wszystko, aby zapobiec, czy przynajmniej ograniczyć skutki powodzi. Na analizy i wnioski będzie jeszcze czas. Na pewno godny najwyższego podziwu są wysiłek i ofiarność ludzi walczących z powodzią na południu Polski. Wydaje się jednak, że najbardziej zaskoczony rozwojem sytuacji był nasz rząd z premierem Cimoszewiczem na czele.
TC 29/1997

Bauer chce drukować legalnie

Ciechanowska drukarnia wydawnictwa Heinrich Bauer przestała być tajemniczą. Szefowie tej firmy zrozumieli chyba, że ukrywanie zagadnień ochrony środowiska przed mieszkańcami było

błędem i w ub. tygodniu zaprezentowali swój zakład zaproszonym gościom.

Obecny na spotkaniu dyrektor ciechanowskiej drukarni Bauera Wojciech Kusio zapewniał, że obecnie w zakładzie trwa jedynie czytelny technologiczny. Próbuje się drukować m.in. tygodnik „Tele-tydzień”. Urządzenia i maszyny sprawdzane są szczególnie pod kątem emisji szkodliwych substancji.
TC 29/1997 r.

Libacja przed sklepem

Przy ulicy Granicznej w Ciechanowie otwarto sklep monopolowy. Nie spożywczy, nie punkt usługowy a sklep z wódką. Ale zdaniem czytelników zamieszkujących tamte strony akurat ten aspekt sprawy nie ma znaczenia. Istotna jest sprawa inna. Sklep znajduje się trochę na odludziu, nie gryzie miasta w oczy, więc klienci, a wśród nich budowlancy czują się zupełnie swobodnie i zaku-

pione artykuły monopolowe spożywają natychmiast po wyjściu na zewnątrz. Natomiast dzieci z pobliskich bloków już od trzynastej czyhają na puste butelki.

Od czasu do czasu zatrzyma się też jakiś autobus, kierowca wyskoczy na chwilę złapie pustą butelkę i jedzie dalej. Donoszą nam o tym naoczni świadkowie.
TC 42/1988 r.

Na zielonym rynku

Pod koniec maja pojawiły się na rynku młode ziemniaki w cenie 18-20 tys zł za kilogram. Pomidory w tym czasie kosztowały 28-30 tys. zł, ogórki 13 tys zł, czereśnie 35 tys. zł, jabłka zagraniczne 20-23 tys zł, sałata 2-3 tys. zł, arbuzy 28 tys. zł. Truskawki: 25 tys za kg (na trasie płońskiej), 35 tys na ciechanowskim bazarze.

Tygodnik
ciechanowski

ciechpress.pl

Adres redakcji:
06-400 Ciechanów, ul. Ściegiennego 2Telefony:
sekretariat, red. naczelny:
23 672 34 02redaktor prowadzący:
23 673 93 63księgowość:
23 673 93 65

TEM Tygodnik
gazeta mławska

ciechpress.pl

Pocztą elektroniczną:
tc@ciechpress.pl
sekretariat@ciechpress.plRedakcja:
redaktor naczelny – Ryszard Marut;
red. prowadzący – Marek Żbikowski.Zespół:
Piotr Bieroń,
Walerian Dzikiewicz,
Krzysztof Jakubowski,

tygodnik
DZIAŁDOWSKI

ciechpress.pl

Klaudia Kujawa, Radosław Kowalski,
Radosław Marut, Katarzyna OlszewskaWspółpraca:
Krzysztof Bielnkowski, Grażyna Czerwińska,
Marek Gierlach, Mirosław Hajnos,
Daniel Kortlan, Zenon Lewandowski,
Paweł Słupski, Ewa Stangrodzka,
Leszek Zygmier, [Stefan Żagiel]
Patrik Piekarski,
Marcin Stachelski

tygodnik
PRZASNYSKI

ciechpress.pl

Ogłoszenia:
kierownik biura – Anna Dąbrowskatel.: 23 672 44 96
23 672 26 55
ogloszenia@ciechpress.pl
ogloszeniadrobne@ciechpress.plRedakcja graficzna:
Robert Przybyszewski

tygodnik
MAKOWSKI

ciechpress.pl

Dział promocji i kolportażu:
Radosław Marut
tel. 23 672 34 02
promocja@ciechpress.plPrenumerata:
Poczta Polska
i u listonoszy,
ePrasa.plRedakcja nie odpowiada
za treść reklam i ogłoszeń

tygodnik
MAZOWIECKI

ciechpress.pl

Wydawca: Spółdzielnia Pracy
CIECH-PRESS, 06-400 Ciechanów,
ul. Ściegiennego 2, tel. 23 672 34 02
Druk: GRUPA WM Sp. z o. o.
10-364 Olsztyn, ul. Tracka 7
Ciech-Press jest członkiem
Izby Wydawców Prasy

Bank Spółdzielczy
w Raciążu

0%
PROWIZJI

Kredyt MÓJ Własny Kąt

Przekuj marzenia
w rzeczywistość!

- ✓ **RRSO: 7,58%***
- ✓ Na zakup mieszkania lub budowę domu, modernizację albo rozbudowę
- ✓ Kwota kredytu - nawet do 1.000.000 zł
- ✓ Oczekiwany wkład własny 20% inwestycji
- ✓ Okres kredytowania do 30 lat
- ✓ Bez pobierania dodatkowych opłat w czasie kredytowania
- ✓ Spłata w ratach stałych lub malejących

bsraciaz.pl

15 placówek w Twojej okolicy

Oddział w Raciążu

ul. Mławska 20a, 09-140
Tel.: +48 (23) 679-96-31

POK w Sońsku

ul. Ciechanowska 21, 06-430
Tel.: +48 (23) 671-30-65

POK w Radzanowie

ul. Mławska 17, 06-540
Tel.: +48 (23) 679-80-17

POK w Koziebrodach

Koziebrody 80, 09-140
Tel.: +48 (23) 679-70-10

Oddział w Gąsolinie

ul. Główna 25, 06-440
Tel.: +48 (23) 671-42-98

Oddział w Szreńsku

ul. Rynek 5, 06-550
Tel.: +48 (23) 653-40-20

Oddział w Ciechanowie

ul. 17 Stycznia 33a, 06-400
Tel.: +48 (23) 679-91-11

POK w Uniecku

Unieck 13, 09-140
Tel.: +48 (23) 679-35-03

POK w Regiminnie

ul. Mościckiego 2, 06-461
Tel.: +48 (23) 679-96-00

POK w Lutocinie

ul. Sierpecka 2, 09-317
Tel.: +48 (23) 658-10-04

POK w Ojrzeniu

ul. Ciechanowska 21, 06-456
Tel.: +48 (23) 671-81-52

POK w Gralewie

Gralewo 4, 09-166
Tel.: +48 (23) 679-30-09

Oddział w Bieżuniu

ul. Zamoyskiego 27, 09-320
Tel.: +48 (23) 657-80-03

POK w Zawidzu

ul. Mazowiecka 18, 09-226
Tel.: +48 (23) 231-11-23

POK w Siemiatkowie

ul. Warszawska 2, 09-135
Tel.: +48 (23) 679-60-29

* Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania (RRSO) wynosi na dzień 01.01.2025r 7,58%, całkowita kwota kredytu (bez kredytowanych kosztów) 250.000,00 zł, całkowita kwota do zapłaty 618.339,29 zł, oprocentowanie zmienne 7,315% (WIBOR 3M 5,85% x 0,90 + marża 2,05 p.p.), całkowity koszt kredytu 368.339,29 zł (w tym: prowizje 0,00 zł, odsetki 368.120,29 zł, ustanowienie zabezpieczenia 200,00 zł, podatek od czynności cywilno-prawnych 19,00 zł), kredyt spłacany w 360 ratach miesięcznych, w tym: w 359 równych ratach po 1.717,27 zł, ostatnia rata wynosi 1.620,36 zł.

polsat

Środa
godzina 21:10
Poznaj moich rodziców
komedia
USA 2000

Gregowi Fockerowi udało się już zdobyć przychylność ojca swojej narzeczonej Pam Byrnes. Nadszedł czas, by poznali się rodzice pary. Zawsze przestrzegająca etykiety Dina i były agent CIA Jack postanawiają spędzić weekend w towarzystwie przyszłych teściów swojej córki.

tvn

Czwartek
godzina 21:55
Starsky i Hutch
komedia sensacyjna
USA 2004

Lata 70., Bay City w Kalifornii. Policjant David Starsky jest oddanym pracu służbistą i sztymniakiem, zaś funkcjonariusz Ken "Hutch" Hutchinson to luzak, który nie zawsze stosuje się do regulaminu, lubi też pieniądze i dziewczyny. Ich przełożony, kapitan Doby, ma z nimi wiele problemów. Decyduje, że zostaną partnerami.

TVP 1

Piątek
godzina 22:15
Nic śmiesznego
komediadramat
Polska 1995

Pełna absurdu historia 40-letniego pechowca. Zmarły reżyser Adam Miauczyński, rozpoczyna pośmiertny monolog wewnętrzny. Wraca pamięcią do wydarzeń ze swojego życia. Wspomina dziwaczne pomysły swoich rodziców i marzenia, aby zostać sławnym i uwielbianym przez kobiety filmowcem.

TVP 2

Sobota
godzina 22:20
Książę i ja 3: Królewski miesiąc miodowy
komedia romantyczna
USA 2008

Król Danii, Edward, wraz ze swoją żoną Paige udaje się na długą odwiekaną podróż poślubną. Zamiast popularnego kurortu, wybierają spokojną, położoną w górach Belavię. Wkrótce bez troski wypoczynek zakłóca przybycie Scotta, byłego chłopaka Paige. Edward zaczyna być zazdrosny o swoją ukochaną.

TRWAM

Niedziela
godzina 10:40
Mój przyjaciel Luluś
film dokumentalny
Polska 2018

Historia sierżanta Józefa Franczaka ps. "Laluś", ostatniego Wykłętego, który został zastrzelony 21 października 1963 roku podczas oblavy w Majdanie Kozic Górnych. Był on przedwojennym podoficerem żandarmerii wojskowej, żołnierzem AK oraz podkomendnym Uskoka.

7 TVN

Poniedziałek
godzina 21:05
Gran Torino
dramat sensacyjny
Niemcy/USA 2008

Walt Kowalski to samotny emerytowany mechanik samochodowy i weteran wojny w Korei. Odkąd umarła jego żona, jedyna osoba z którą mógł się porozumieć, jest coraz bardziej sfrustrowany. Wrogo odnosi się do wszelkich zmian, a szczególnie do nowych sąsiadów, imigrantów z Azji.

środa 19 lutego 2025

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej	05:30 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1763	05:40 Uwaga! magazyn reporterów	05:25 Telezakupy TV Okazje,	06:05 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 375	08:00 Informacje dnia
07:30 Odzyskane życie, reportaż	06:25 Mozaika żydowska.	05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 981	06:00 Nowy dzień z Polsat News	07:00 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 466	08:15 Polski punkt widzenia
08:00 Noce i dnie, serial obyczajowy, odc. 5/12	Magazyn kulturalno-religijno-społeczny	06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	08:30 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 458	08:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1319	08:35 Każdy maluch to potrafi
09:00 Ranczo, serial, odc. 45	06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3131	07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn	09:00 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 459	09:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1039	08:50 Słowo życia
09:55 Komisarz Alex, odc. 75	07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn	11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	09:30 Policjantki i policjanci, serial obyczajowy, odc. 710	09:05 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1040	09:00 Mocni Jego mocą
10:45 Ojciec Mateusz, odc. 202	07:55 Pytanie na śniadanie	12:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	10:30 Policjantki i policjanci, serial obyczajowy, odc. 711	10:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1040	09:30 Sanktuaria polskie
11:35 Królowie, serial historyczny, odc. 26/80	11:15 Rodzina na Święta	13:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1481	11:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1020	10:05 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1039	09:50 Święty na każdy dzień
12:10 Agrobiznes	11:50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka	14:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1482	12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1021	10:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1040	10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
12:30 Agropogoda	12:30 Koło fortuny, teleturniej	15:30 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1528	13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1022	11:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 943	10:50 Muzyczne chwile
12:35 Magazyn rolniczy	13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 134	16:35 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 128	14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1253	11:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 943	11:00 Góralskie nuty, reportaż
12:55 Zwierzęta w ruchu, film dokumentalny	14:05 Va banque, teleturniej	17:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 129	15:50 Wydarzenia	11:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 69/100	11:25 Jestem mamą, magazyn
14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 112	14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 675	18:40 Sport	16:15 Pogoda	12:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 70/100	11:40 Prosto o gospodarce
14:55 Jaka to melodia? teleturniej	15:05 La Promesa - pałac tajemnic, serial obyczajowy, odc. 84	18:55 Pogoda	16:20 Interwencja, magazyn reporterów	13:55 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 683	12:00 Anioł Pański
15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej	16:00 Koło fortuny, teleturniej	19:00 Fakty	16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 868	14:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 133	12:03 Informacje dnia
16:05 Dziedzictwo, serial obyczajowy, odc. 490	16:35 Familiada, teleturniej	19:40 Uwaga! magazyn reporterów	17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 630	15:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 134	12:20 Kardynał Stefan Wyszyński, film dokumentalny
17:00 Teleexpress	17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 135	20:00 Doradca smaku, magazyn kulinarny	18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3957	16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 983	13:05 Canillitas, film dokumentalny
17:15 Pogoda	18:15 Va banque, teleturniej	20:10 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3964	18:50 Wydarzenia	17:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 984	13:30 Msza święta z Jasnej Góry
17:20 Jaka to melodia? teleturniej	18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej	20:50 Eternal Glory, reality show	19:20 Gość "Wydarzeń"	18:55 Sąd rodzinny, serial paradokumentalny, odc. 984	14:20 Muzyczne chwile
17:55 Klan, telenowela, odc. 4469	19:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3131	21:55 Miasto złodziei, dramat kryminalny	19:30 Pogoda	19:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1399	14:30 Stefan Kardynał Wyszyński - Troskliwy Duszpasterz Jasnogórski, film dok.
18:25 Reporterzy, magazyn reporterów	20:00 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3132	Podczas napadu na bank zamaskowani bandyci biorą jako zakładniczkę Claire. Kobieta długo nie może otrząsnąć się z przeżytej traumy. Pewnego dnia poznaje Douga. Jest nim zauroczona.	20:10 Farma, reality show	20:00 Karol - papież, który pozostał człowiekiem, film biograficzny	15:00 Katownie praskie, film dok.
18:45 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 561	20:35 Przepis dnia, magazyn	00:35 Seria Niezgodna: Wierna, film SF	21:10 Poznaj moich rodziców, komedia	22:10 Ocean's Twelve: Dogrywka, komedia sensacyjna	15:50 Ma się rozumieć
19:30 Program informacyjny	20:50 Na dobre i na złe, serial obyczajowy, odc. 945	03:00 MasterChef, program rozrywkowy	23:50 Baby Driver, film sensacyjny	03:15 To tylko kilka dni, serial dokumentalny, odc. 4/6	16:00 Informacje dnia
19:55 Pytanie dnia	21:55 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 676		02:25 Zgon na pogrzebie, komedia	04:05 Dom weselny, serial fabularno-dokumentalny odc. 5/7	16:10 Na zdrowie, magazyn
20:10 Sport	22:25 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 677		04:20 Na ratunek 112 ekstra, serial paradokumentalny, odc. 55		16:30 Jeden Kościół, wielu świętych, reportaż
20:15 Pogoda	23:00 Nasi ulubieńcy, komediadramat				17:00 Po stronie prawdy, magazyn
20:25 Królowie, serial, odc. 27/80					17:50 Muzyczne chwile
20:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA - rewanżowy mecz fazy play-off: PSV Eindhoven - Juventus FC					18:00 Anioł Pański
23:05 Prawo Bronxu, dramat kryminalny					18:05 Informacje dnia
01:15 Wyjazd służbowy, film krótkometrażowy					18:15 Rozmowy niedokończone
					19:25 Święty na każdy dzień
					19:30 Opowieści biblijne - historie animowane z Nowego Testamentu, serial, odc. 19
					20:00 Informacje dnia
					20:20 Różaniec
					20:50 Myśląc Ojczyzna

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej	05:30 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1764	05:40 Uwaga! magazyn reporterów	05:25 Telezakupy TV Okazje, magazyn reklamowy	06:05 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 376	08:35 Słowo życia
07:30 Dobre historie, magazyn	06:20 Operacja zdrowie, magazyn	05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 982	06:00 Nowy dzień z Polsat News	07:00 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 467	08:40 Muzyczne chwile
08:00 Noce i dnie, serial obyczajowy, odc. 6/12	06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3132	06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	08:30 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 462	08:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1320	08:55 Święty na każdy dzień
08:55 Ranczo, serial, odc. 46	07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn	07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn	09:00 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 465	09:05 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1041	09:00 Na zdrowie, magazyn
09:55 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 76	07:55 Pytanie na śniadanie	11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	09:30 Policjantki i policjanci, serial obyczajowy, odc. 712	10:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1042	09:20 Opowieści biblijne - historie animowane z Nowego Testamentu, serial, odc. 19
10:50 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 203	11:15 Wspólny dom, magazyn	12:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	10:30 Policjantki i policjanci, serial obyczajowy, odc. 713	11:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 944	09:50 Mateczniki Polskości
11:35 Królowie, serial, odc. 27/80	11:50 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem-Bulecką, cykl reportaży	13:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1483	11:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1023	11:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 71/100	10:00 Informacje dnia
12:10 Agrobiznes	12:30 Koło fortuny, teleturniej	14:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1484	12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1024	12:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 72/100	10:15 Rozmowy niedokończone
12:25 Agropogoda	13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 135	15:30 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1529	13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 351	13:55 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 684	11:25 Myśląc Ojczyzna
12:35 Magazyn rolniczy	14:05 Va banque, teleturniej	16:35 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 130	14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1254	14:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 135	11:35 Przyroda i ludzie
12:50 Pszczoły - niewidzialny mechanizm, film dok.	14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 676	17:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 131	15:50 Wydarzenia	15:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 136	12:00 Anioł Pański
14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 113	15:05 La Promesa - pałac tajemnic, serial obyczajowy, odc. 85	18:40 Sport	16:15 Pogoda	16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 985	12:03 Informacje dnia
14:55 Jaka to melodia? teleturniej	16:00 Koło fortuny, teleturniej	18:55 Pogoda	16:20 Interwencja, magazyn reporterów	17:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 986	12:20 Wykłady z konferencji "Reminiscence śmierci ks. Jerzego Popiełuszki"
15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej	16:35 Familiada, teleturniej	19:00 Fakty	16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 869	19:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1400	12:45 Republika Pawłowska
16:05 Dziedzictwo, serial obyczajowy, odc. 491	17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 136	19:40 Uwaga! magazyn reporterów	17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 631	20:00 Wieczór gier, komedia	13:20 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"
17:00 Teleexpress	18:15 Va banque, teleturniej	20:00 Doradca smaku, magazyn kulinarny	18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3958	22:15 Elita złodziei, film kryminalny	13:30 Msza święta z Jasnej Góry
17:15 Pogoda	18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej	20:10 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3965	18:50 Wydarzenia	00:15 Rezolucja 819, dramat obyczajowy	14:20 Muzyczne chwile
17:20 Jaka to melodia? teleturniej	19:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3132	20:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	19:20 Gość "Wydarzeń"	02:15 Żyjąc z potworem, serial dokumentalny, odc. 13/21	14:35 Pasjonat muzyki i malarstwa. Marcin Żarnecki, reportaż
17:55 Klan, telenowela, odc. 4470	20:05 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3133	21:55 Starsky i Hutch, komedia sensacyjna	19:25 Sport	03:05 Zbrodnie z pierwszych stron gazet, serial dokumentalny, odc. 15/16	15:00 Po stronie prawdy, magazyn
18:25 Reporterzy, magazyn	20:50 Tak to leciało! teleturniej	23:55 Bridget Jones 3, komedia romantyczna	19:30 Pogoda	03:55 Dom weselny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 6/7	15:50 Ma się rozumieć
18:45 Akcyjowa 38, telenowela, odc. 562	21:50 Kruk 2. Czorny Woron nie śpi, serial kryminalny, odc. 4	02:30 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 443	19:40 Uroczysko, serial kryminalny, odc. 97		16:00 Informacje dnia
19:30 Program informacyjny	22:50 Informacje kulturalne	03:15 Uwaga! magazyn reporterów	20:10 Farma, reality show		16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
19:55 Pytanie dnia	23:10 Kula w łeb, film kryminalny	03:30 Jak to jest zrobione? serial dokumentalny, odc. 11/26	21:10 Diabeł ubiera się u Prady, komediodramat		16:35 Sól ziemi
20:10 Sport	00:55 Zegarki diabła, serial kryminalny, odc. 3/8	04:00 Recepta na stary dom 3, program rozrywkowy	21:10 Diabeł ubiera się u Prady, komediodramat		17:05 Akademia pro-life
20:15 Pogoda	02:05 Zegarki diabła, serial kryminalny, odc. 4/8	04:25 Nauka jazdy 3, program rozrywkowy	23:30 To skomplikowane, komedia		17:15 Muzyczne chwile
20:30 Królowie, serial historyczny, odc. 28/80	03:20 Żywie Białoruś! film biograficzny		02:15 Poznaj moich rodziców, komedia		17:30 Odpowiedzialni za Kościół
21:05 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 412					17:55 Poczet wielkich Polaków
22:05 Sprawa dla reportera					18:00 Anioł Pański
23:05 35 dni w Czarnobylu, film dokumentalny					18:05 Informacje dnia
00:10 Szczęście świata, komediodramat					18:15 Rozmowy niedokończone
02:05 Popioły, dramat historyczny					19:25 Święty na każdy dzień
					19:30 Przyjaciele i bohaterowie, serial obyczajowy, odc. 11
					20:00 Informacje dnia
					20:20 Różaniec

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej	05:30 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1765	05:40 Uwaga! magazyn reporterów	04:45 Disco Gramy	06:05 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 377	08:00 Informacje dnia
07:30 Nadzieja, reportaż	06:20 Anna Dymna - spotkajmy się, talk-show	05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 983	05:25 Telezakupy TV Okazje,	07:00 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 468	08:15 Polski punkt widzenia
08:00 Noce i dnie, serial obyczajowy, odc. 7/12	06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3133	06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News	08:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1321	08:40 Słowo życia
08:55 Ranczo, serial, odc. 47	07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn	07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn	08:00 halo tu polsat, magazyn	09:05 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1043	08:45 Don Hoppe, film dok.
09:55 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 77	07:55 Pytanie na śniadanie, magazyn	11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	11:25 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 352	10:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1044	09:10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat
10:45 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 204	11:15 Operacja zdrowie, magazyn medyczny	12:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy	12:25 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 353	11:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 945	09:35 Święty na każdy dzień
11:35 Okrasa łamie przepisy	11:50 Tańcząca ze światem - Tunezja, magazyn	13:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1485	13:25 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 354	12:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 74/100	10:00 Informacje dnia
12:10 Agrobiznes	12:30 Koło fortuny, teleturniej	14:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1486	14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1255	13:55 Szkoła, serial, odc. 685	10:15 Rozmowy niedokończone
12:30 Agropogoda	13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 136	15:30 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1530	15:50 Wydarzenia	14:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 137	11:25 Głos Polski, cykl felietonów
12:35 Magazyn rolniczy	14:05 Va banque, teleturniej	16:35 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 132	16:15 Pogoda	15:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 138	11:35 Natura et Homo
12:50 Estremadura - przyrodniczy raj w Europie, film dok.	14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 677	17:40 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 133	16:20 Interwencja, magazyn reporterów	16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 987	12:00 Anioł Pański
14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 114	15:05 La Promesa - pałac tajemnic, serial obyczajowy, odc. 86	18:40 Sport	16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 870	17:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 988	12:03 Informacje dnia
14:55 Jaka to melodia? teleturniej	16:00 Koło fortuny, teleturniej	18:55 Pogoda	17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 632	19:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1401	12:20 Fatima - znak nadziei, reportaż
15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej	16:35 Familiada, teleturniej	19:00 Fakty	18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3959	20:00 Ocean's 13, komedia sensacyjna	13:05 Wieluń był pierwszy, reportaż
16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 492	17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 137	19:40 Uwaga! magazyn reporterów	18:50 Wydarzenia	22:40 Szeffowie wrogowie 2, komedia	13:30 Msza święta z Jasnej Góry
17:00 Teleexpress	18:15 Va banque, teleturniej	20:00 Człowiek ze stali, film SF	19:15 Lepsza Polska	01:10 Królowa przetrwania 2, reality show	14:20 Muzyczne chwile
17:15 Pogoda	18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej	22:55 Dunkierka, film wojenny Lato 1940 roku. Wojska III Rzeszy otaczają żołnierzy alianckich w Dunkierce - francuskim mieście portowym. Jeden z ocalałych, Tommy, toczy rozpaczliwą walkę o życie.	19:25 Sport	02:05 Gorący temat, dramat biograficzny	14:30 Drzwi do lasu
17:20 Jaka to melodia? teleturniej	19:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3133	01:10 Kuba Wojewódzki, talk-show	19:30 Pogoda	03:55 Usterka 13, serial fabularno-dokumentalny, odc. 2/13	14:55 Słowo życia
17:55 Klan, telenowela, odc. 4471	20:05 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3134	02:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas, serial kryminalny, odc. 2/23	19:40 Uroczysko, serial kryminalny, odc. 98	04:20 Druga strona medalu 2, talk-show	15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
18:25 Reporterzy, magazyn	20:45 Postaw na milion, teleturniej	03:05 MasterChef, program rozrywkowy	20:10 Farma, reality show		15:20 Mocni w wierze
18:45 Akcyjowa 38, telenowela, odc. 563	21:45 Królowe przekreću, komedia kryminalna	04:15 Uwaga! magazyn reporterów	21:10 Najmro. Kocha, kradnie, szanuje, komedia		15:50 Ma się rozumieć
19:30 Program informacyjny	23:45 Blue Moon, serial obyczajowy, odc. 8/10	04:35 Jak to jest zrobione? serial dokumentalny, odc. 12/26	23:20 Wojna królów, dramat historyczny		16:00 Informacje dnia
19:55 Pytanie dnia	00:40 Nasi ulubieńcy, komediodramat		02:10 Underworld: Wojny krwi, horror SF Spór pomiędzy wampirami a wilkołakami wybucha na nowo. Zwycięstwo jednej ze stron może zależeć od Eve, córki Selene. Dziewczynka jest pierwszą w dziejach hybrydą zwaśnionych ras.		16:10 Natura obiektywnie
20:10 Sport	02:25 Kula w łeb, film kryminalny				16:40 Prosto o gospodarce
20:15 Pogoda					17:00 Ojcowie niepodległości
20:30 Królowie, serial historyczny, odc. 29/80					17:30 Geopolityka
21:05 Klągor, serial kryminalny, odc. 7/8					17:55 Poczet wielkich Polaków
22:05 Nic śmiesznego, komediodramat					18:00 Anioł Pański
23:50 Na wyciągnięcie ręki, melodramat					18:05 Informacje dnia
01:45 Prawo Bronxu, dramat kryminalny					18:15 Westerplatte młodych
					19:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
					19:30 Brat Franciszek, serial obyczajowy, odc. 3
					20:00 Informacje dnia
					20:20 Różaniec
					20:50 Myśląc Ojczyzna

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 07:40 Pełnosprawni , magazyn dla niepełnosprawnych 08:10 Czarne chmury , serial przygodowy, odc. 8/10 09:15 U Pana Boga w ogródku , serial komediowy, odc. 10/12 10:10 Komisarz Alex , serial kryminalny, odc. 78 11:10 Ojciec Mateusz , serial kryminalny, odc. 205 12:10 Nevada Smith , western 14:30 Okrasa łamie przepisy , magazyn kulinarny 15:05 Żona dla Polaka , reality show 16:05 Dziedzictwo , serial obyczajowy, odc. 493 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:35 Żona dla Polaka , reality show 18:40 Jaka to melodia? teleturniej muzyczny 19:30 Program informacyjny 19:55 Pytanie dnia 20:05 Sport 20:10 Pogoda 20:20 Pierwszy strzał , thriller 22:15 Zatoka szpiegów , serial szpiegowski, odc. 8/9 23:15 Siedem sióstr , thriller SF Przyszłość. Każda rodzina może posiadać jedno dziecko. W tej nieprzyjaznej rzeczywistości na świat przychodzą siedmioraczki. Opiekę nad nim przejmuje dziadek Terrence. 01:25 Nic śmieszne , komediodramat 03:15 Jaka to melodia? teleturniej	06:00 Barwy szczęścia , serial obyczajowy, odc. 3132 06:35 M jak miłość , serial obyczajowy, odc. 1849 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka , magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie 11:15 To jest grane , program muzyczny 11:50 Czterdziestolatek , serial obyczajowy, odc. 14/21 12:45 Czterdziestolatek , serial obyczajowy, odc. 15/21 14:00 Familiada , teleturniej 14:35 Koło fortuny , teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 , widowisko 16:20 Na dobre i na złe , serial obyczajowy, odc. 945 17:15 Uciekająca panna młoda , komedia romantyczna 19:15 Słowo na niedzielę 19:25 Rodzinka.pl , serial, odc. 139 20:00 The Voice Kids 8 , widowisko 21:05 The Voice Kids 8 , widowisko 22:20 Księżę i ja 3: Królewski miesiąc miodowy , komedia romantyczna 00:05 Kruk 2. Czorny Woron nie śpi , serial kryminalny, odc. 4 01:10 Królowe przekrętu , komedia kryminalna 03:15 Cudownie ocalony , komedia obyczajowa Mazury, lata 60. XX w. Owdowiały Mikołaj Biesaga chce postawić kapliczkę jako dziękczynienie za przeżyty wojnę. Przypadkiem poznaje oszustkę Lole. Kobieta, podając się za artystkę, wyludza od niego pieniądze.	05:50 Ukryta prawda , serial paradokumentalny, odc. 984 06:45 Kuchenne rewolucje , program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN , magazyn 11:20 Na Wspólnej , serial obyczajowy, odc. 3963 11:50 Na Wspólnej , serial obyczajowy, odc. 3964 12:15 Na Wspólnej , serial obyczajowy, odc. 3965 12:40 Miś Yogi , film familijny 14:20 Eternal Glory , reality show 15:25 Ostatni smok , film przygodowy 17:40 Kuchenne rewolucje , program rozrywkowy 18:40 Sport 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:30 Jedyna miłość razy dwa , film obyczajowy Mąż Emmy, Jesse, ginie na Alasce. Trzy lata później kobieta znajduje nową miłość, Sama. W końcu przyjmuje oświadczenie ukochanego i zaczyna planować ślub. Przeżywa jednak szok, gdy pewnego dnia okazuje się, że uznany za zmarłego Jesse żyje. 21:45 Wszystko wszędzie naraz , film SF 00:40 Pacific Rim , film SF 03:05 Szpital , serial paradokumentalny, odc. 444 04:05 Uwaga! magazyn reporterów 04:25 Jak to jest zrobione? serial dokumentalny, odc. 13/26 04:50 Kto was tak urządził? magazyn	04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje , 06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 halo tu polsat , magazyn 11:30 Gliniarze , serial paradokumentalny, odc. 1003 12:30 Gliniarze , serial paradokumentalny, odc. 1004 13:30 Gliniarze , serial paradokumentalny, odc. 1005 14:30 Gliniarze , serial paradokumentalny, odc. 1006 15:30 Gliniarze , serial paradokumentalny, odc. 1007 16:30 Nasz nowy dom , reality show 17:30 Awantura o kasę , teleturniej 18:50 Wydarzenia 19:15 Prezydenci i premierzy 19:30 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Festiwal "Magiczne Zakończenie Wakacji 2024" , widowisko 21:55 Festiwal "Magiczne Zakończenie Wakacji 2024" , widowisko 23:55 Świat w płomieniach , film sensacyjny 02:50 Lep na muchy , komedia kryminalna Tripp wchodzi do banku. Wtedy na placówkę napadają dwie działające niezależnie grupy przestępcze. Pracownicy i klienci stają się zakładnikami bandytów. Wkrótce w strzelaninie ginie agent FBI. Toczy się wokół wydarzenia zaczynają budzić wątpliwości Trippa, który nie może uwierzyć, że padł ofiarą tak wielu zbiegów okoliczności.	05:25 Magda gotuje Internet , magazyn kulinarny 05:55 Szkola , serial paradokumentalny, odc. 445 06:45 Królik Bugs: serial twórców Zwirowanych melodii , serial obyczajowy, odc. 3/52 07:00 Wiza na miłość: Pierwsze spotkanie , program rozrywkowy 08:00 Zgłoś remont 10 , program rozrywkowy 09:00 LEGO® NINJAGO: FILM , film animowany, 11:10 Mówię Wam 2 , program kulturalny 11:50 Niezwykłe Stany Prokopa , program rozrywkowy 12:25 Ukryta prawda , serial paradokumentalny, odc. 1035 13:25 Zgłoś remont 10 , program rozrywkowy 14:30 Hulk , dramat SF Genetyk Banner stara się zgłębić specyfikę systemu odpornościowego. Robi doświadczenia na sobie i swoim małym synku, Brusie. 17:20 Batman i Robin , film przygodowy 20:00 Starcie tytanów , film fantasy 22:30 Łowca czarownic , film fantasy 00:35 Millerowie , komedia kryminalna 02:45 Żyjąc z potworem , serial dokumentalny, odc. 14/21 03:35 To tylko kilka dni , serial dokumentalny, odc. 5/6 04:25 Dom weselny , serial fabularno-dokumentalny, odc. 7	08:00 Informacje dnia 08:15 Westerplatte młodych 09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 10:00 Informacje dnia 10:15 Retrospekcja 10:20 Muzyczne chwile 10:35 Słowo życia 10:40 Polski punkt widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu 12:50 Natura obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela" 14:35 Słowo życia 14:40 Święty na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo 15:00 Cioteczka , reportaż 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Informacje dnia 16:10 Świadkowie zbrodni UPA , film dokumentalny 17:00 Żywa nić tradycji , reportaż 17:30 Przelamując bariery 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

niedziela

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 08:00 Tydzień 08:35 Stawka większa niż życie , serial wojenny, odc. 15/18 09:45 Stawka większa niż życie , serial wojenny, odc. 16/18 10:55 Komisarz Alex , serial kryminalny, odc. 79 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański 12:15 Między ziemią a niebem 12:45 Pielgrzymi Nadziei , cykl reportaży 13:10 Dziewicze zakątki Ziemi , serial dokumentalny, odc. 4/6 14:20 Żona dla Australijczyka , komedia muzyczna 16:05 Dziedzictwo , serial, odc. 494 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:35 Dewajtis , serial kostiumowy, odc. 7-ost. 18:40 Jaka to melodia? teleturniej 19:30 Program informacyjny 19:55 Pytanie dnia 20:05 Sport 20:10 Pogoda 20:20 Żona dla Polaka , reality show 21:20 Żona dla Polaka , reality show 22:20 Po prostu przyjaźń , komedia 00:40 Pierwszy strzał , thriller Makler giełdowy z Wall Street, Will, zabiera swoją rodzinę w okolice, w których się wychował. Przypadkiem zostaje tam wmieszany w porachunki między groźnymi przestępcami, którzy porwują mu syna.	05:25 Barwy szczęścia , serial obyczajowy, odc. 3133 06:00 Barwy szczęścia , serial obyczajowy, odc. 3134 06:35 M jak miłość , serial obyczajowy, odc. 1850 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka , magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie 11:10 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka 11:45 The Voice Kids 8 , widowisko 12:50 The Voice Kids 8 , widowisko 14:00 Familiada , teleturniej 14:35 Koło fortuny , teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 , widowisko 16:15 Tak to leciało! teleturniej muzyczny 17:15 Postaw na milion , teleturniej 18:10 Hrabia Monte Christo , serial kostiumowy, odc. 8-ost. 19:20 Rodzinka.pl , serial, odc. 140 20:00 Ocalona , thriller 21:45 Polska. Co dalej? 23:05 Pechowi szczęście , komedia przygodowa 01:10 Prokurator , serial kryminalny, odc. 10-ost. 02:10 Uciekająca panna młoda , komedia romantyczna Dziewięć lat po oszłamającym sukcesie "Pretty Woman" znów spotykają się na planie reżyser Garry Marshall i aktorski duet Julia Roberts i Richard Gere. Maggie kilkakrotnie porzucała partnerów przed ołtarzem. Dziennikarz Ike Graham pisze o niej zjadliwy artykuł.	05:15 Uwaga! magazyn reporterów 05:30 Nastolatki rządzą... kasą , program rozrywkowy 06:20 Kuchenne rewolucje , program rozrywkowy 07:15 Magda gotuje Internet , magazyn kulinarny 07:45 Dzień Dobry TVN , magazyn 11:20 Magda gotuje Internet , magazyn kulinarny 11:55 Co za tydzień 12:25 Pajęczyna Charlotty , film familijny Prosiaczek Wilbur omal nie trafi do rzeźni. W ostatniej chwili ratuje go wrażliwa miłośniczka zwierząt, Fern. Niestety, dziewczynka zostaje zmuszona do oddania pupila na farmę. 14:30 DC Liga Super-Pets , film animowany 16:50 Tedi i szmaragdowa tablica , film animowany 18:40 Sport 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:30 The Traitors. Zdraycy , program rozrywkowy 21:10 The Traitors. Arena , program rozrywkowy 21:50 Kac Vegas w Bangkoku , komedia 23:55 Pan i Pani Kiler , komedia sensacyjna 02:05 MasterChef , program rozrywkowy 03:25 Uwaga! magazyn reporterów 03:40 Szpital , serial paradokumentalny, odc. 445 04:30 Recepta na stary dom 3 , program rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 halo tu polsat , magazyn 10:55 Minionki 2: Wejście Gru , film animowany Prosiaczek Wilbur omal nie trafi do rzeźni. W ostatniej chwili ratuje go wrażliwa miłośniczka zwierząt, Fern. Niestety, dziewczynka zostaje zmuszona do oddania pupila na farmę. 12:50 Noc w muzeum 2 , film przygodowy W Muzeum Historii Naturalnej w Nowym Jorku po zmroku eksponaty ożywają. Teraz grozi im zamknięcie w magazynach. Były ochroniarz Larry Daley chce ocalić rzymianina Octaviusa, kowboja Jedediaha i pozostałych przyjaciół. 15:10 Skołowani , komedia romantyczna 17:30 Awantura o kasę , teleturniej 18:50 Wydarzenia 19:15 Sport 19:20 Pogoda 19:30 Państwo w państwie 20:10 Robin Hood , dramat przygodowy 23:10 To skomplikowane , komedia 01:55 Cynicy i praktycy , komediodramat Pracujący dla demokratów strateg polityczny Gary Zimmer robi wszystko, by emerytowany płk Jack Hastings został burmistrzem Deerlaken. Czekają go trudne zadanie, gdyż miejscowość to bastion republikanów.	06:20 Królik Bugs: serial twórców Zwirowanych melodii , serial obyczajowy, odc. 4/52 06:35 Królik Bugs: serial twórców Zwirowanych melodii , serial obyczajowy, odc. 5/52 06:50 Królik Bugs: serial twórców Zwirowanych melodii , serial obyczajowy, odc. 6/52 07:05 Wiza na miłość: Pierwsze spotkanie , program rozrywkowy 08:05 Zgłoś remont 10 , program rozrywkowy 09:05 Lou! Codziennik , film familijny 11:20 Ukryta prawda , serial paradokumentalny, odc. 1036 12:20 Ukryta prawda , serial paradokumentalny, odc. 1037 13:20 Ukryta prawda , serial paradokumentalny, odc. 1038 14:25 Zgłoś remont 10 , program rozrywkowy 15:25 Karol - papież, który pozostał człowiekiem , film biograficzny 17:30 Ocean's 13 , komedia sensacyjna 20:00 Zielona miła , dramat obyczajowy 23:55 Godziny szczytu 2 , komedia sensacyjna 02:00 Laura , film obyczajowy Lekarze wykrywają u Laury, córki Zbyszka i Marleny Nowaków, wadę serca. Mężczyzna, który dotąd nie chciał pracować w kopalni, zmuszony złą sytuacją finansową zatrudnia się jako górnik.	08:00 Słowo życia 08:05 Polski punkt widzenia 08:25 Święty na każdy dzień 08:30 Dom w serce wpisany , reportaż 09:00 Prymas Stefan Wyszyński , serial dokumentalny, odc. 3 09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek dla dzieci 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza święta z Jasnej Góry 10:35 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela" 10:40 Mój przyjaciel Lulu , film dokumentalny 11:40 Zamek w Korzkwi - Szlakiem Pióra 12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem 12:15 Papież Polak do rodaków 12:45 W górskim domku ogrodnika , reportaż 13:00 Koncert Noworoczny 15:00 Wieś - to też Polska 16:00 Informacje dnia 16:10 Koncert życzeń 16:45 Mateczniki Polskości 17:00 Natura et Homo 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina , serial obyczajowy, odc. 23 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna , cykl felietonów 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 07:30 Studio Raban, magazyn 08:00 Noce i dnie, serial obyczajowy, odc. 8/12 08:55 Ranczo, serial obyczajowy, odc. 48 09:55 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 80 10:45 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 206 11:35 Królowie, serial, odc. 28/80 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:55 Dziewicze zakątki Ziemi, serial dokumentalny, odc. 4/6 14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 115 14:55 Jaka to melodia? teleturniej 15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej 16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 495 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4472 18:25 Reporterzy, magazyn 18:45 Akcyjowa 38, telenowela, odc. 564 19:30 Program informacyjny 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Matki. Pieśni na czas wojny, teatr TV 21:25 Postscriptum, wywiad 21:55 Clint Eastwood - ostatni z wielkich, film dokumentalny 23:00 Balans bieli 23:40 Na fali, film sensacyjny 01:55 Po prostu przyjaźń, komedia	05:30 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1766 06:25 Dobre historie, magazyn 06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3134 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie 11:15 Okrasa łamie przepisy 11:50 Przyrodnik na tropie, serial dokumentalny, odc. 18 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 137 14:05 Va banque, teleturniej 14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 677 15:05 La Promesa - pałac tajemnic, serial obyczajowy, odc. 87 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 138 18:15 Va banque, teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej 19:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3134 20:05 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3135 20:40 Kulisy serialu "M jak miłość", cykl felietonów 20:55 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1851 21:55 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 678 22:30 Krew z krwi, serial sensacyjny, odc. 10-ost. 23:20 Rejs, komedia obyczajowa 00:45 O mnie się nie martw, serial komediowy, odc. 7/13	05:40 Uwaga! magazyn reporterów 05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 985 06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 12:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 13:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1487 14:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1488 15:30 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1489 16:35 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 157 17:40 Szpital św. Anny, serial obyczajowy, odc. 1/26 18:40 Sport 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! magazyn reporterów 20:00 Doradca smaku, magazyn kulinarny 20:10 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3966 20:50 MasterChef Nastolatki, program rozrywkowy 22:10 Pacific Rim, film SF 00:50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas, serial kryminalny, odc. 3/23 02:00 Co za tydzień 02:20 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 446 03:05 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 423 03:50 Uwaga! magazyn reporterów 04:05 Jak to jest zrobione? serial dokumentalny, odc. 15/26	05:25 Telezakupy TV Okazje 06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 466 09:00 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 467 09:30 Policjantki i policjanci, serial obyczajowy, odc. 714 10:30 Policjantki i policjanci, serial obyczajowy, odc. 715 11:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 355 12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 356 13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 357 14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1256 15:50 Wydarzenia 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 871 17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1020 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3960 18:50 Wydarzenia 19:18 Gość "Wydarzeń" 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko, serial kryminalny, odc. 99 20:10 Farma, reality show 21:10 Psy 3. W imię zasad, film sensacyjny 23:55 Punisher, film sensacyjny 02:40 W cywilu 5: Pole bitwy, film sensacyjny	05:15 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 245 06:05 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 378 07:00 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 469 08:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1322 09:05 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1045 10:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1046 11:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 946 11:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 75/100 12:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 76/100 13:55 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 686 14:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 139 15:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 140 16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 989 17:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 990 19:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1402 20:00 Królowa przetrwania 2, reality show 21:05 Gran Torino, dramat sensacyjny 23:30 Zielona miła, dramat obyczajowy 03:05 Mówię Wam 03:35 Zgłoś remont 10, program rozrywkowy	08:00 Informacje dnia 08:15 Czarny sufit, film obyczajowy 09:15 Słowo życia 09:20 Mateczniki Polskości 09:30 Moja katolicka rodzina, serial obyczajowy, odc. 23 09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:20 Stan bezpieczeństwa państwa 11:30 Warto być ojcem, magazyn 11:45 Muzyczne chwile 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Życie lasu. Storczyki, film dokumentalny 13:00 20 czerwca 1941 roku, reportaż 13:20 Słowo życia 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 NZS Buntownicy, film dok. 15:00 Brat Kalikst z Poczekajki, film dokumentalny 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Sanktuaria polskie 16:30 Porady medyczne bonifratrów 17:00 Świadkowie, cykl reportaży 17:30 Rajd Katyński 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Poznajemy Polskę 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Noce i dnie, serial obyczajowy, odc. 9/12 08:55 Ranczo, serial, odc. 49 09:55 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 81 10:50 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 207 11:35 Królowie, serial, odc. 29/80 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:50 Hiszpania. Kraina królików, film dokumentalny 14:00 Wichrowe wzgórze, serial obyczajowy, odc. 116 14:55 Jaka to melodia? teleturniej 15:35 Gra słów. Krzyżówka, teleturniej 16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 496 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4473 18:25 Reporterzy, magazyn 18:45 Akcyjowa 38, telenowela, odc. 565 19:30 Program informacyjny 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Taniec z rosyjskim niedźwiedziem, film dok. 21:25 Program publicystyczny 22:10 Żelazny most, dramat obyczajowy 23:45 Niebezpieczne miasta, film dokumentalny 00:50 Błąd systemu, dramat obyczajowy 03:05 Shindisi, dramat obyczajowy	06:30 Duchowym szlakiem, cykl reportaży 06:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3135 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie, magazyn 11:20 Jedzenie ma znaczenie, magazyn kulinarny 11:50 Lena na Kaukazie, cykl reportaży 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 138 14:05 Va banque, teleturniej 14:35 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 678 15:05 La Promesa - pałac tajemnic, serial obyczajowy, odc. 88 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja, telenowela, odc. 139 18:15 Va banque, teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu, teleturniej 19:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3135 20:05 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 3136 20:40 Kulisy serialu "M jak miłość", cykl felietonów 20:55 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1852 21:55 Na sygnale, serial fabularno-dokumentalny, odc. 679 22:30 Magazyn Ekspresu Reporterów 23:30 Memento, thriller 01:30 Ocalona, thriller	05:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 986 06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 12:20 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 13:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1490 14:25 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1491 15:30 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1492 16:35 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 158 17:40 Szpital św. Anny, serial obyczajowy, odc. 2/26 18:40 Sport 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! magazyn reporterów 20:00 Doradca smaku, magazyn kulinarny 20:10 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3967 20:50 Kuba Wojewódzki, talk-show 21:55 Plan doskonały, thriller 00:30 Superwizjer, magazyn reporterów 01:05 Nastolatki rządzą... kasą, program rozrywkowy 02:10 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 447 03:00 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 410 03:45 Uwaga! magazyn reporterów 04:00 Jak to jest zrobione? serial dokumentalny, odc. 16/26 04:25 Recepta na stary dom 3, program rozrywkowy	04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje, magazyn reklamowy 06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 468 09:00 Malanowski & Partnerzy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 470 09:30 Policjantki i policjanci, serial obyczajowy, odc. 716 10:30 Policjantki i policjanci, serial obyczajowy, odc. 717 11:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 358 12:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 359 13:30 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 360 14:35 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1257 15:50 Wydarzenia 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 872 17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 1021 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3961 18:50 Wydarzenia 19:20 Gość "Wydarzeń" 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko, serial kryminalny, odc. 100 20:10 Farma, reality show 21:10 Ambulans, thriller 00:10 Robin Hood, dramat przygodowy	05:15 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 246 06:05 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 379 07:00 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 470 08:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1323 09:05 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1047 10:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1048 11:10 W-11 - Wydział Śledczy, serial fabularno-dokumentalny, odc. 947 11:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 77/100 12:55 Detektywi, serial fabularno-dokumentalny, odc. 78/100 13:55 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 687 14:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 141 15:55 Sąd rodzinny, serial fabularno-dokumentalny, odc. 142 16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 991 17:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 992 19:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1403 20:00 Królowa przetrwania 2, reality show 21:05 Elita złodziei, film kryminalny 23:15 Batman i Robin, film przygodowy 01:50 Rezolucja 819, dramat obyczajowy 03:30 Zgłoś remont 10, program rozrywkowy	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:35 Puszcza Białowieska - leśny cmentarz, reportaż 09:00 Papież Polak do rodaków 09:30 Słowo życia 09:35 Święty na każdy dzień 09:40 Mocarz pokory, reportaż 10:00 Informacje dnia 10:15 Jak my to widzimy... 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Pragnienie Boga, film dok. 13:00 Polonia, reportaż 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Misja Szczecin - Madagaskar, film dok. 15:00 Oddech Boga, serial, odc. 8 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Św. Józef - patron na trzecie tysiąclecie, reportaż 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań żołnierzem RP 17:45 Muzyczne chwile 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia